НОВАЯ КНІГАРНЯ Ў СТАЛІЦЫ 3

ЛІТВА Ў ПАСТЦЫ ІНФЛЯЦЫІ 6

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

16 ЧЭРВЕНЯ 2022 г. ЧАЦВЕР

№ 116 (29738)

ЗВЯЗДА

Векапомнае

ЗАХАВАЦЬ ГІСТАРЫЧНУЮ ПРАЎДУ І ЗБЕРАГЧЫ МІР

Такі асноўны лейтматыў пленарнага пасяджэння міжнароднай парламенцкай канферэнцыі «Гістарычная памяць: Вялікая Перамога, здабытая адзінствам»

Фота Белта.

Як заявіў Старшыня Палаты прадстаўнікоў Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА, адкрываючы пленарнае пасяджэнне, барацьба за гістарычную праўду з'яўляецца барацьбой за будучыню ўсяго свету. «Перапісванне гісторыі, вайна з помнікамі савецкім воінам-вызваліцелям — вельмі небяспечная тэндэнцыя, — падкрэсліў ён. — Гэтым заходнія палітыкі маладой генерацыі практычна расчышчаюць шлях да адраджэння нацысцкай ідэалогіі. І самае страшнае, што ў іх разуменні вайна з'яўляецца нечым адцягненым, звычайным і цалкам дапушчальным».

ВЯЛІКАЯ ПЕРАМОГА ЯК ЧАСТКА НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ІДЭІ

Па словах спікера ніжняй палаты парламента, сведчаннем гэтаму выступаюць практыка шырокага выкарыстання інструментаў палітычнага ціску, эканамічных санкцый, пастаяннае нарошчванне свайго ваеннага патэнцыялу. «У гэтых умовах праўда аб злачынствах фашызму, у якіх няма тэрміну даўнасці, служыць сур'ёзнай перасцярогай чалавецтву, а захаванне памяці аб вялікім подзвігу савецкага народа набывае асабліва маральнае гучанне», — пераканаў Уладзімір Андрэйчанка.

Па яго словах, абарона гістарычнай праўды — вельмі няпростыя, шматпланавыя і шматаспектны працэс. «Супраць нас вядзецца мэтанакіраваная інфармацыйная вайна, дзе мы, на жаль, займалі пераважна абарончую пазіцыю, — заўважыў Старшыня Палаты прадстаўнікоў. — Мы проста былі не гатовыя да таго, што хлусня будзе настолькі цынічная, факты перакручаны, а карнікі і здраднікі будуць выстаўляцца ў якасці нацыянальных герояў. Тыя, хто ненавідзіць Вялікую Перамогу, павінны ведаць: нас немагчыма выкрасліць з гісторыі. Мы — галоўныя нашчадкі пакалення пераможцаў! І, змагаючыся са спробамі перафарматаваць нашу гістарычную памяць, мы фактычна ўстаём у адзіны строй са сваімі бацькамі і дзядамі».

Прывітальнае слова Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі ў адрас удзельнікаў міжпарламенцкай канферэнцыі агучыў **кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар СЕРГЕЕНКА**. «Мы, нашчадкі пераможцаў, азербайджанцы і малдаване, беларусы і грузіны, армяне і казахі, украінцы і кіргізы, рускія і ўзбекі, таджыкі і туркмены, прадстаўнікі ўсіх нацыянальнасцяў неклалі адзінай краіны, адстаялі ў Вялікай Айчыннай вайне права на жыццё, свабоду і чалавечую годнасць, — паведамляецца ў прывітальным слове. — Сёння, калі ў шматлікіх заходніх краінах наша Перамога аб'яўлена па-за законам, масава разбураюцца помнікі вызваліцелям, героямі аб'яўляюцца забойцы і каты, мы бяром на сябе абавязацельства абараняць гістарычную памяць аб самаахвярнай барацьбе савецкага народа з германскімі нацыстамі, якая забрала жыцці мільёнаў нашых суайчыннікаў». Кіраўнік дзяржавы пераканаў, што «разам мы захаваем агульнае гераічнае мінулае, не дазволім забрацьу нас Перамогу, здабытую адзінствам, бяспрыкладнай мужнасцю і крывёю салдат, партызан, падпольшчыкаў і многіх простых людзей, перададзім праўду будучым пакаленням».

Падчас свайго выступлення на пленарным пасяджэнні Ігар Сергеенка звярнуў увагу на тое, што ў аснову дзяржаўнай ідэалогіі беларусы паклалі ідэі пераемнасці пакаленняў, павагі да подзвігу пераможцаў, адказнасці перад народам і гісторыяй. «У Беларусі памяць аб агульнай перамозе — частка нацыянальнай ідэі, падмурак дзяржаўнасці і грамадзянскай згоды, — падкрэсліў кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта. — У нашым грамадстве няма месца калабарацыянізму, праяўленням нацыяналізму і ксенафобіі».

СТАР. 2

Размова па сутнасці

Анатоль ІСАЧАНКА:

«ЗАРАЗ САМЫЯ СПРЫЯЛЬНЫЯ ЎМОВЫ РАЗВІЦЦЯ СЯРЭДНЯГА І МАЛОГА БІЗНЕСУ...»

Кіраўнік Магілёўскай вобласці пра работу ва ўмовах санкцый, уменне браць на сябе адказнасць і стаўку на буйнатаварную вытворчасць

Беларусь вучыцца працаваць у новых умовах. Санкцыі прымусілі памяняць партнёраў па бізнесе, пераарыентавацца на іншыя рынкі, але жыццё прынцыпова не змянілася. Заводы працуюць, грамадскі транспарт выязджае па графіку, дзеці адпачываюць у аздараўленчых лагерах. Цяжкасці ёсць, але нездарма кажуць, што дарогу адолее той, хто ідзе. Вынікі сацыяльна-эканамічнага развіцця Магілёўскай вобласці паказваюць, што сітуацыя застаецца стабільнай і кіраванай. У размове з журналістамі старшыня Магілёўскага аблвыканкама Анатоль Ісачанка расказаў, як сёння вырашаюцца складаныя пытанні, на што робяцца стаўкі, што ў планах на найбліжэйшы перыяд. Загадзя падрыхтаваныя пытанні адразу ж адклалі ўбок. Губернатар прапанаваў правесці размову ў выглядзе сяброўскай гутаркі.

СТАР. 3

Памяць, памножаная на пяць

У братоў МАРОЗАЎ — Міхаіла, Аляксея, Мікалая, Сяргея і малодшага Пятра *(на фота яны сядзяць па ўзросце)*, якія нарадзіліся ў вёсцы Сенькаўшчына Бешанковіцкага раёна, традыцыя збірацца ў бацькоўскім доме напярэдадні Тройцы, успамінаць продкаў, наведаць могілкі, як кажуць, пакланіцца бацькам, дапамагчы па гаспадарцы.

Цяпер старэйшы Міхаіл і малодшы Пятро жывуць у вёсцы Слабодка (у Сенькаўшчыне, на жаль, ужо няма жыхароў), але да іх па-ранейшаму, як дадому, прыязджаюць іншыя браты — з Полацка, з Новалукомля, з суседняй вёскі Янаўшчына. У братоў асабістая памяць, яны ганарацца сваімі бацькамі — простымі сялянамі. Іх бацька Фёдар Міхеевіч Мароз быў ветэранам вайны, у 1942 годзе стаў партызанам у Полацка-Лепельскай партызанскай зоне, ваяваў у брыгадзе «За Савецкую Беларусь». І хоць бацька пайшоў з жыцця больш за дзесяць гадоў таму, у шафе малодшага брата па-ранейшаму вісіць яго салдацкі кіцель з медалямі і ордэнам — як напамін пра жудасную і гераічную старонку жыцця Радзімы.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

Разумныя грошы

Калі рублі будуць умацоўвацца і далей, дэпазіты па іх стануць звышпрыбытковымі

Пытанне, куды ўкласці грошы, актуальнае і ў спакойныя, і ў крызісныя перыяды. Мы падабралі самыя значныя змены, якія адбываліся на банкаўскім рынку апошнім часам

Для пачатку нагадаем правілы выгаднага інвеставання: ніколі не ўкладвайце крэдытныя сродкі; распараджайцеся свабоднымі грашыма (фінансы, неабходныя для аплаты навучання, лячэння і іншых абавязковых выдаткаў чапаць нельга); ацэньвайце не толькі даходнасць, але і рызыкі (не варта спадзявацца, што менавіта вы станеце тым шчасліўцам, які пры 90 % рызыцы страціць укладанні ўсё-ткі сарве куш); падзялярыце рызыкі (па-навуковаму гэта называецца «дывер-сіфікацыя», а па-простаму «не захоўваць усе яйкі ў адным кошыку»). Нават самыя надзейныя інструменты маюць міззэрную, але верагоднасць правалу. Крыўдна будзе страціць усё, калі вам радыкальна не пашанцуе.

На ўкладах у беларускіх рублях сёння можна рэальна зарабіць: многія нашы банкі прапанавалі ўражлівыя працэнтныя стаўкі гадавых. Цяпер, калі наш і расійскі рублі працягваюць умацоўвацца, некаторыя фінансавыя інстытуты нават спецыяльна зніжаюць даходнасць рублёвых укладаў.

Але ўсё роўна на дадзеным этапе дэпазіты ў нацыянальнай валюце лічацца самымі выгаднымі ўкладаннямі.

СТАР. 3

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Папа Рымскі заявіў аб пачатку трэцяй сусветнай вайны

Кіраўнік Рымска-каталіцкай царквы Францыск бачыць у падзеях, якія разгортваюцца на планеце, пачатак чарговай вайны ў сусветных маштабах. Аб гэтым паведаміла ТАСС са спасылкай на італьянскую газету La Stampa. «Некалькі гадоў таму мне прыйшло ў галаву сказаць, што мы пражываем трэцюю сусветную вайну па частках. Сёння, я лічу, была аб'яўлена трэцяя сусветная вайна», — заявіў Папа Рымскі. Такім чынам, паводле яго слоў, за мінулыя сто гадоў чалавецтва перажывае ўжо трэцюю па ліку вайну ў глабальных маштабах. Такое развіццё сітуацыі пантыфік ахарактарызаваў як бедства і заклікаў задумацца над гэтым. Папа Рымскі таксама адзначыў, што сёння канфлікты ўспыхваюць па ўсім свеце. Мы ведаем пра падзеі ва Украіне, аднак пра тое, што адбываецца, напрыклад, у афрыканскіх краінах, ніхто не гаворыць і нікому да гэтага няма справы, сказаў пантыфік.

Улады Шатландыі плануюць правесці яшчэ адзін рэферэндум аб незалежнасці

Першы міністр Шатландыі Нікола Стэрджэн заявіла аб намеры правесці яшчэ адзін рэферэндум аб незалежнасці краіны ў наступным годзе, нават калі не атрымае на гэта адабрэнне парламента Вялікабрытаніі, паведаміла The Guardian. Яна заявіла, што раскажа аб сваіх планах парламенту Шатландыі «найбліжэйшым часам». Стэрджэн паведаміла, што яе ўрад распрацаваў юрыдычна бяспечны альтэрнатыўны спосаб правядзення рэферэндуму: на выпадак, калі брытанскія ўлады не санкцыянуюць правядзенне галасавання.

«У паўсядзённым жыцці людзі па ўсёй Шатландыі пакутуюць ад наступстваў узросліх расходаў на жыллё, нізкіх тэмпаў росту і няроўнасці, абмежаванага дзяржаўнага фінансавання і многіх наступстваў брэксіту, за які мы не галасавалі», — заявіла Стэрджэн, адзначыўшы, што прыйшоў час задацца пытаннем: ці застанецца Шатландыя «прывязаной да эканамічнай мадэлі Вялікабрытаніі» альбо «возьме за аснову курс на еўрапейскія краіны» і паспрабуе выйсці са складу каралеўства. Пры гэтым прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі Борыс Джонсан днямі заявіў, што «народ Шатландыі прыняў рашэнне ўсяго некалькі гадоў назад», і таму пытанне аб незалежнасці варта лічыць закрытым.

Японскія фермеры пераключаюцца з рысу на пшаніцу

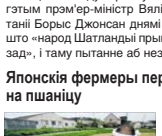

Сельгасвытворцы ў Японіі плануюць перапрафіляваць свае гаспадаркі і пачаць вырошчваць пшаніцу замест рысу. Як адзначыла газета Japan Today, аб гэтым сведчаць вынікі апытання, якое праводзіцца міністэрствам сельскай, лясной і рыбнай гаспадаркі. Да такога рашэння аграрыяў падштурхоўвае рост цэн на зерне, які адбыўся з-за канфлікту ва Украіне. Паводле даных на канец красавіка, 37 з 47 прэфектур Японіі заявілі, што яны скарацяць пасяўныя плошчы для вырошчвання рысу ў параўнанні з мінулым годам. Паводле ацэнак спецыялістаў, агульная плошча палеткаў, прызначаных для вырошчвання кулінарнага рысу ў Японіі, паменшыцца на 35 тысяч гектараў. У аграрным ведамстве адзначаюць, што попыт на пшаніцу з Японіі ўжо высокі. На сёння 80 працэнтаў гэтай сельгаскультуры ў краіне імпартуецца. Кошт дадзенага тавару ўзрастае. А вось спажыванне і кошт рысу ў Японіі маюць тэндэнцыю да зніжэння.

КАРОТКА

- Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ аб рэалізацыі калійных угнаенняў. Дакумент накіраваны на пашырэнне відаў валют, у якіх можа выплачвацца вывазная мытная пошліна на калійныя ўгнаенні.
- **Гандлёвыя сеткі працягваюць даваць зніжку 10 працэнтаў на сацыяльна значныя тавары для ўразлівых катэгорый насельніцтва.**
- РЧ аб'явілі аб арганізацыі круізных цягнікоў у Беларусь.
- **Кабінет камп'ютарнай тамаграфіі адкрылі ў паліклініцы № 1 Маладзечна.**
- Грузія адмяняе ўсе каранавірусныя абмежаванні для турыстаў з 15 чэрвеня.
- **Конкурс для педагогаў «Прававая майстэрня» стартаваў у Беларусі.**

Бывайце здаровы!

ГАЮЧАЯ КОНСКАЯ СІЛА

Каму і ў чым можа дапамагчы іпатэрапія?

Кожную раніцу залаціста-рудая Люся пачынае свой доўгі шлях, і на працягу працоўнага дня ў яе літаральна няма вольнай хвіліны. Ступае Люся не спяшаючыся, акуратна ставіць капыты, выбіраючы дарогу параўней. Беражліва і плаўна калыша яна на сваёй спіне чалавека, якому патрэбны яе дапамога, клопат і добрая энергетыка. Люся ўсведамляе важнасць сваёй працы, бо яна — лекар і часам разам з інструктарам-рэабілітолагам Кацярынай КАНДРАЦЕНКАЙ здольная сапраўды тварыць цуды.

Такія, як Люся, у Рэспубліканскім цэнтры алімпійскай падрыхтоўкі коннага спорту і конегадоўлі (ды і ў любым іншым, дзе практыкуецца іпатэрапія) — на вагу золата. Тут дастаткова коней значна больш пародзістых і чыстакроўных — прыгожых, як статуі, і хуткіх, як вецер. Люся не можа пахваліцца ні прыгажосцю, ні хуткасцю. Яе задача — а бадай што і місія — у іншым. Яна ўмее дзяліцца сваім цяплом, дарыць сілу і здароўе. І Люся — у гэтым можна нават не сумнявацца! — ведае аб сваёй унікальнасці. Таму яна дазваляе малым гладзіць сябе і цалаваць у нос, чухаць касматыя вушкі, тузаць за грыву і за доўгі шаўкавісты хвост. Яе можна нават абняць за нагу — ніколі не падбрыкне.

— У Люсі я ўпэўнена, — кажа Кацярына.

СТАР. 8

ЗВЯЗДА Да чытача з любоўю!

Ідзе падпіска на «Звязду» на III квартал і II паўгоддзе

Мы абяцаем нясумнае лета з любімай газетай

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

ISSN 1990 - 763X

ЗАХАВАЦЬ ГІСТАРЫЧНУЮ ПРАЎДУ І ЗБЕРАГЧЫ МІР

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Па словах Ігара Сергеенкі, сёння мы трымаем удар з боку заходніх краін не толькі ў палітычнай, эканамічнай і ваенных сферах, але і ў галіне гістарычнай памяці. «На нашых вачах гісторыю навукі, якая звязвае мінулае і сучаснасць, калектыўны Захад перапісвае ў інструмент фармявання палітычнай рэальнасці, — канстатаваў ён. — Становіцца важным не аб'ектыўнае адлюстраванне фактаў, а іх патэнцыял для сацыяльнага ўздзеяння. У Польшчы, Украіне, краінах Балтыі разгорнута інфраструктура так званых інстытутаў нацыянальнай памяці, дзейнасць якіх носіць яскрава выяўлены антыбеларускі, антырасійскі і ў цэлым антысавецкі характар. Заходнія ідэолагі даўно перайшлі ўсе магчымыя межы. Такога нахабнага, беспрынцыповага ціску, з якім мы сутыкнуліся, не было нават у самыя складаныя перыяды халоднай вайны».

ЯДНАННЕ ДЗЕЛЯ ПРАЎДЫ І ПАМЯЦІ

Як адзначыла падчас свайго выступлення на пленарным пасяджэнні канферэнцыі **Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНАВА**, відавочна, што толькі прававых механізмаў для захавання гістарычнай праўды і памяці аб гераічным подзвігу савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне недастаткова. Па яе меркаванні, неабходна сістэма паслядоўных рашэнняў, ключавымі з якіх з'яўляюцца замацаванне за нашай дзяржавай права інтэрпрэтаваць падзеі Вялікай Айчыннай вайны на падставе гістарычнай праўды, якую ведае беларускі народ, сумеснае распрацоўка дзяржавай разам з зацікаўленымі арганізацыямі адэкватных мер абароны тых падзей ад інфармацыйнага ціску і супрацьдзеянне фальсіфікацыям, а таксама фарміраванне кругу гістарычнай палітыкі на папулярызацыю ведаў аб гэтым перыядзе, давядзенне дасягнення гістарычнай навукі да шырокай аўдыторыі. Акрамя таго, на думку спікера, разам мы павінны дамагацца прызнання і асуджэння на міжнародным узроўні генацыду беларускага народа.

— Асабліва хацелася б дастукацца да кожнага маладога чалавека, каб цанілі мір і памяталі, што перажылі нашы дзяды і прадзеды, у якіх нечалавечных умовах праходзілі іх дзяцінства і маладосць, — заўважыла Наталля Качанава. — Вынікам выбудаванай дзяржавай гістарычнай палітыкі ў адносінах да памяці аб Вялікай Перамозе павінна стаць асэнсаванае ўспрыманне беларускім грамадствам гэтага перыяду гісторыі. Стратэгічная задача — яднанне і сталенне беларускай нацыі шляхам выбудоўвання збалансаванай сістэмы каштоўнасцяў на аснове непахіснасці суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці беларускай дзяржавы.

На словах спікера верхняя палаты парламента, тыя, хто спрабуе сцерці нашу памяць, навязаць нам чужыя ідэалагемы і каштоўнасці, заслугоўваюць самай сур'ёзнай адказнасці. «Гэта здрадніцтва ў адносінах да тых людзей, якія загінулі ў імя Перамогі, у імя таго, каб сёння мы жылі ў міры і спакоі, — падкрэсліла Наталля Качанава. — Мы не маем ніякага маральнага права гэтага дапусціць. Мы будзем захоўваць народную памяць і пісаць праўдзівую гісторыю сучаснай Беларусі».

Прэм'ер-міністр Раман ГАЛОЎЧАНКА звярнуў увагу на тое, што беларускі народ ніколі не перапісваў гісторыю, не пераўтвараў здраднікаў і катаў у герояў і аказваў. «Мы не зносілі помнікі, манументы і магілы воінаў, якія загінулі за свабоду Радзімы, — дадаў кіраўнік урада. — Для недапушчэння нават спроб скажэння вынікаў Вялікай Айчыннай вайны ў Беларусі афіцыйна прызнаны генацыд беларускага народа, здзейснены нацысцкімі злачынцамі і іх памагатымі ў ваенныя гады».

На перакананні Рамана Галоўчанкі, аб'яўлены Прэзідэнтам Год гістарычнай памяці з'яўляецца асаблівым для беларускай дзяржавы і дае магчымасць грамадству, асабліва моладзі, нанова ўсвядоміць тую цану, якую заплаціі беларусы за шматвяковае імкненне мірна жыць і працаваць на роднай зямлі. «На жаль, як паказваюць падзеі, трагічныя ўрокі мінулага ігнаруюцца, — канстатаваў прэм'ер-міністр. — І чым далей мы аддаляемся ад падзей Вялікай Айчыннай вайны, тым больш узнікае небяспек. Планета распальваецца па-новаму, мноцыца новыя ачагі супрацьстаяння, сацыяльных і этнічных канфліктаў. І на гэтым фоне зноў прарастаюць зярняты нацызму. Іх новая праява — разбураныя помнікі воінам-вызваліцелям, гераізацыя нацысцкіх злачынцаў, фальсіфікацыя гістарычнай праўды».

У той жа час Раман Галоўчанка звярнуў увагу на тое, што для Беларусі заўсёды і ўзводзіць новыя манументы ў гонар загінулых герояў, у гонар Вялікай Перамогі не толькі традыцыя, але і духоўная патрэба. «Сярод высакародных нацыянальных пачуццяў самыя глыбокія і свяцыя для любога народа — патрыятычныя, — падкрэсліў ён. — Фарміраваць і падтрымліваць патрыятычныя якасці — адна з найважнейшых задач дзяржавы. Сапраўдны патрыятызм праяўляецца праз ідэйна-грамадзянскія адносіны чалавека да гістарычнага мінулага сваёй краіны і навакольнай рэчаіснасці».

Прэм'ер-міністр перакананы: знакавыя падзеі павінны не раз'ядноўваць, а аб'ядноўваць краіны і народы, звязаныя адным агульным гістарычным лёсам.

— У нашай краіне няма ні аднаго раёна, ні аднаго буйнога населенага пункта, дзе б масава не вынішчалася мірнае насельніцтва, у тым ліку ў гады Вялікай Айчыннай вайны, — заявіў генпракурор. — Гісторыя не ведала ні аднаго падобнага факта, калі генацыд цэлага народа ажыццяўляўся ў такіх маштабах і з такой лютасцю.

Міністр абароны Віктар ХРЭНІН, які таксама выступіў на канферэнцыі, канстатаваў, што адстойваць заваяванні, абумоўленыя Перамогай над фашызмам, даводзіцца ва ўмовах бесprэцэдэнтных спроб нават не перапісаць або фальсіфіцыраваць гісторыю, а ўвогуле адмяніць яе. «У маі 1945 года здавалася, што фашызм як абсалютнае зло знішчаны назаўсёды, — заўважыў кіраўнік абаронага ведамства. — Аднак сёння мы бачым, што фашызм не загінуў у бункеры пад імперскай канцылярыяй і не быў пакараны ў Нюрнбергу. Фашызм жывы, бо ў свеце ёсць палітычныя сілы, якія зацікаўленыя ў рэваншы».

— Пытанні, якія мы з вамі абмяркоўваем, вельмі важныя для ўсіх нас і для нашых нашчадкаў, — адзначыў **генеральны сакратар АДКБ Станіслаў ЗАСЬ**. — І важныя не толькі з духоўна-маральнага пункту гледжання, але і для глыбокага разумення найноўшай гісторыі сучаснай Еўропы, разумення некаторых палітычных рэальнасцяў нашых дзён.

Вялікай Перамогі, па яго словах, удалося дамагчыся дзякуючы намаганням усіх народаў, якія абʼядналіся ў антыгітлераўскую кааліцыю. «Цяпер мы жывём у няпросты час, — дадаў Станіслаў Зась. — Жыццё вылучае перад нашымі народамі новыя выклікі і нават пагрозы. Няма сумненняў, што кожная дзяржава справіцца з гэтымі праблемамі, але трэба памятаць гэты ўрок — разам мы сіла. Рэзалюцыя, прынятая на выніках міжнароднай канферэнцыі, кансалідуе адзіную пазіцыю ўсіх нашых дзяржаў, прадстаўленых на форуме».

РЭАГУЮЧЫ НА ВЫКЛІКІ І ПАГРОЗЫ

Ходам расследавання крымінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны, узбудженай Генеральнай пракуратурай у красавіку мінулага года, падзялялі **генеральны пракурор Андрэй ШВЕД**. Пры гэтым кіраўнік ведамства заявіў, што Беларусь працягнуў час падвяргалася ўсім формам генацыду.

— У нашай краіне няма ні аднаго раёна, ні аднаго буйнога населенага пункта, дзе б масава не вынішчалася мірнае насельніцтва, у тым ліку ў гады Вялікай Айчыннай вайны, — заявіў генпракурор. — Гісторыя не ведала ні аднаго падобнага факта, калі генацыд цэлага народа ажыццяўляўся ў такіх маштабах і з такой лютасцю.

Міністр абароны Віктар ХРЭНІН, які таксама выступіў на канферэнцыі, канстатаваў, што адстойваць заваяванні, абумоўленыя Перамогай над фашызмам, даводзіцца ва ўмовах бесprэцэдэнтных спроб нават не перапісаць або фальсіфіцыраваць гісторыю, а ўвогуле адмяніць яе. «У маі 1945 года здавалася, што фашызм як абсалютнае зло знішчаны назаўсёды, — заўважыў кіраўнік абаронага ведамства. — Аднак сёння мы бачым, што фашызм не загінуў у бункеры пад імперскай канцылярыяй і не быў пакараны ў Нюрнбергу. Фашызм жывы, бо ў свеце ёсць палітычныя сілы, якія зацікаўленыя ў рэваншы».

— Пытанні, якія мы з вамі абмяркоўваем, вельмі важныя для ўсіх нас і для нашых нашчадкаў, — адзначыў **генеральны сакратар АДКБ Станіслаў ЗАСЬ**. — І важныя не толькі з духоўна-маральнага пункту гледжання, але і для глыбокага разумення найноўшай гісторыі сучаснай Еўропы, разумення некаторых палітычных рэальнасцяў нашых дзён.

Вялікай Перамогі, па яго словах, удалося дамагчыся дзякуючы намаганням усіх народаў, якія абʼядналіся ў антыгітлераўскую кааліцыю. «Цяпер мы жывём у няпросты час, — дадаў Станіслаў Зась. — Жыццё вылучае перад нашымі народамі новыя выклікі і нават пагрозы. Няма сумненняў, што кожная дзяржава справіцца з гэтымі праблемамі, але трэба памятаць гэты ўрок — разам мы сіла. Рэзалюцыя, прынятая на выніках міжнароднай канферэнцыі, кансалідуе адзіную пазіцыю ўсіх нашых дзяржаў, прадстаўленых на форуме».

МІР — ГАЛОЎНАЯ КАШТОЎНАСЦЬ

У канферэнцыі прынялі ўдзел парламенцкія дэлегацыі з Арменіі, Казахстана, Расійскай Федэрацыі, Таджыкістана і Узбекістана, прадстаўнікі інтэграцыйных структур СНД, АДКБ, Саюзнай дзяржавы, замежныя дыпламаты, міжнародная навуковая і экспертная супольнасці.

Многія з удзельнікаў канферэнцыі, якія прыехалі ў Беларусь з іншых краін, заўважылі, што невыпадкова гэтае важнае міжнароднае мерапрыемства праходзіць на тэрыторыі Беларусі — краіны, якая ў той вайне страціла кожнага трэцяга свайго жыхара. Вядома, уклад многіх, у першую чаргу постсавецкіх дзяржаў, у Вялікую Перамогу — несумненны. Змагаліся з нацыстамі і жыхары Казахстана.

На словах **прадстаўніка дзелегацыі з Казахстана Абая ТАСБУЛАТАВА**, са звыш 1,2 мільёна казахстанцаў, якія ўдзельнічалі ў Вялікай Айчыннай вайне, загінула палова. «Чатыры дывізіі, шэсць палкоў і брыгад удзельнічала ў вызваленні Беларусі, — расказаў член дэлегацыі з Казахстана. — Толькі ў абароне Брэсцкай крэпасці прымалі ўдзел каля сямі тысяч казахстанцаў, тысяча з іх загінулі. Няўжо можна гэта забыць? Нельга забыць і тое, што мой дзядзька загінуў тут, на зямлі беларускай. Наша задача — не сцерці з памяці гераізм нашых бацькоў і дзядоў. Самае галоўнае, каб больш не было вайны. Мы з гонарам павінны несці Сцяг Перамогі, здабыты крывёю нашых дзедаў».

Член Нацыянальнага сходу Рэспублікі Арменія Марына КАЗАРАН, якая падчас пленарнага пасяджэння расказала пра ўдзел армян у Вялікай Айчыннай вайне, у Беларусі — упершыню. Яна прызналася, што ўражана тым, на якім узроўні ў нашай краіне захоўваецца памяць аб тых падзеях. Асабліва эмацыянальна дэпутат успрыняла паездку ў Хатынь. «Я не магла сказаць слова, калі ўбачыла гэтыя коміны, даведалася, што там загінулі дзесяці, якія павінны былі сёння мець нашчадкаў, — падзялілася Марына Казаран. — Яны павінны былі жыць, стварацъ, і раптам нехта вырашыў іх забіць».

На яе словах, тэма, узнятая падчас канферэнцыі, надзвычай актуальная. «Арменія з'яўлялася адной з рэспублік Савецкага Саюза, нашы воіны змагаліся на ўсіх франтах, — расказала член армянскай дэлегацыі. — На тэрыторыі Беларусі загінула 30 тысяч нашых салдат. У Брэсцкай крэпасці змагалася прыкладна 500 армян. Падчас Вялікай Айчыннай вайны змагаўся за Радзіму і мой дзед. Я хацела б, каб людзі ўспаміналі аб тых жудасных днях, аб той трагедыі, якую перажыў савецкі народ, успаміналі і тады, каб не было больш такіх войн. Трэба змагацца за мір. Мяне ўразіла, як вы, беларусы, захоўваеце памяць аб Вялікай Айчыннай вайне. Я ўдзячная Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь, бо, калі б ён ставіўся да гэтай тэмы неналежным чынам, не было б гэтага ўсяго».

Па мерканні **члена Пастаяннай камісіі па заканадаўстве Палаты прадстаўнікоў Ірыны ДАЎГАЛЫ**, кожнае грамадства мае свой шлях развіцця. «Як правіла, гэта два вялікія крэмені: эканамічны і духоўны, — удакладніла парламентарый. — І калі з эканамічным усё зразумела, то ў духоўным ёсць тры непарушныя кіты: веданне гісторыі, памяць і тое, чым будуць жыць наступныя пакаленні. Гэта значыць, што сёння гэта кансалідацыя грамадства. На мой погляд, усе ўдзельнікі канферэнцыі аб'ядналіся (няважна, якія яны прадстаўляюць народы: славянскія або не) адной памяццю і захаваннем гістарычнай праўды. Мы кажам не аб тым, што трэба пісаць гісторыю, каб дагадзіць кіруючым сёння колам. Мы кажам: дзесьці гісторыя горкая, але гэта рэальныя старонкі, і іх трэба захаваць, іх патрэбна расказаць нашым дзецям, бо сёння ўжо мы пішам гісторыю».

— У свой час я нават не думаў аб тым, што праз 81 год пасля пачатку вайны і праз 77 гадоў пасля Перамогі мы будзем адстойваць Перамогу, тых, хто завяваў для нас мір і спакойнае жыццё на нашай зямлі, усёй постсавецкай прасторы, — адзначыў **дырэктар Мемарыяльнага комплексу «Брэсцкая крэпасць — герой» Рыгор БЫСЮК**. — Але гэта знак таго, што мы павінны зноў згуртавацца: беларусы і рускія, армяне і азербайджанцы, казахі і іншыя, каб яшчэ раз задумацца, наколькі актуальная тэма нашых сувязяў паміж народамі. Згадаем нашу Брэсцкую крэпасць у 1941 годзе. Тады быў шматнацыянальны гарнізон, у які ўваходзілі прадстаўнікі амаль 30 нацыянальнасцяў, якія сустралі ворага на граніцы Савецкага Саюза. Многія з іх нават не ведалі рускай мовы, але згуртаваліся разам і паверылі, што нешта могуць зрабіць для сябе, сваіх сяброў, для ўсёй краіны. Яны гэта зрабілі: і пад Брэстам, і пад Мінскам, і пад Магілёвам, і пад Масквой, Севастопалем, Адэсай, Сталінградам... Бо былі разам. Сёння ў такі неспакойны час мы зноў аб гэтым гаворым. Але важна, каб тое, аб чым гаворыцца, дайшло да кожнага чалавека.

* * *

На выніках канферэнцыі была прынята рэзалюцыя. У ёй заклікаецца шанаваць памяць загінулых у барацьбе супраць нацызму, праяўляць пастаянны клопат аб захаванні і падтрыманні ў належным стане воінскіх пахаванняў, мемарыяльных комплексаў, помнікаў і абеліскаў, звязаных з падзеямі Другой сусветнай вайны. Дакументам асуджаюцца любое апраўданне нацысцкага руху, спробы рэабілітацыі і гераізацыі нацысцкіх злачынцаў, іх памагатых, непрымальнымі з'яўляюцца дзеянні па апагальванні месцаў памяці ахвяр Другой сусветнай вайны. Недапушчальныя і спробы фальсіфікацыі гісторыі і перагляд вынікаў вайны. Звяртаючыся да ўсіх народаў і парламентаў краін свету, сусветных арганізацый, удзельнікі канферэнцыі заклікаюць супрацьдзеянічаць дзейнасці па адраджэнні нацызму, рэабілітацыі і гераізацыі нацысцкіх злачынцаў і іх памагатых, апагальванні памяці ахвяр Другой сусветнай вайны. У сувязі з гэтым рэкамендуецца працягнуць выпрацоўку і прыняцце заканадаўчых і іншых мер, накіраваных на недапушчэнне рэабілітацыі нацызму, гераізацыі нацысцкіх злачынцаў і іх памагатых. Важна — захоўваць памяць аб Другой сусветнай вайне, выхоўваць падрастаючае пакаленне ў духу любові да Радзімы.

— Спасылаючыся на палажэнні Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, мы хочам нагадаць сусветнай супольнасці аб тым, што Рэспубліка Беларусь з'яўляецца сузаснавальніцай ААН, і стала яна сузаснавальніцай менавіта за ўклад у Перамогу ў Вялікай Айчыннай вайне, за тыя пакуты, якія панёс беларускі народ, — акцэнтавала ўвагу **намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інфармацыі Палаты прадстаўнікоў Лілія АНАНІЧ**. — Мы хочам нагадаць усяму свету, сусветнай супольнасці, парламенцкім міжнародным структурам, парламентам краін Садружнасці і ад тым, што недапушчальна перапісваць гістарычную памяць, недапушчальна фальсіфікаваць гісторыю. На ўсіх міжнародных парламенцкіх пляцоўках мы сёння павінны перашкаджаць адраджэнню ідэй нацызму, апагальванню памятных месцаў, прыняцыю на міжнародным узроўні рашэнняў, якія ідуць уразрэз з гістарычнымі рашэннямі, калі ў Нюрнбергу былі асуджаны нацызм і нацысцкія злачынцы. І самае важнае ў рэзалюцыі: мы кажам аб тым, што трэба шырэй весці асветніцкую работу, прыцягваць да гэтай работы па гістарычнай памяці, патрыятычным выхаванні насельніцтва моладзь, грамадскасць, медыйныя структуры. Толькі так — разам, плячо ў плячо — мы зможам адстаяць памяць аб Вялікай Перамозе і стагоддзямі ўспаміну з гонарам несці Сцяг Вялікай Перамогі.

Як заўважаюць **першы сакратар Цэнтральнага камітэта БРСМ Аляксандр ЛУК'ЯНАЎ**, вельмі важна, што ў праекце рэзалюцыі мы зафіксавалі адносіны моладзі і функцыі грамадскага кантролю над захаваннем гістарычнай памяці. «Падчас профільнай секцыі мы з маладымі людзьмі абмеркавалі самыя перадавыя формы і практыкі, якія датычацца работы з моладдзю, уцягненне маладых людзей шматлікіх краін і вопыт работы ва ўзаемадзеянні з дзяржавамі маладзёжных аб'яднанняў, — паведаміў ён. — Такія практыкі існуюць у Рэспубліцы Беларусь, перш за ўсё я маю на ўвазе праекты Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі. Вельмі важна, што не ўзнікае спрэчак на прадмет таго, што менавіта ў цяперашні гістарычны момант часу моладзі як ніколі неабходна выпрацоўваць агульную міждзяржаўную палітыку і падыходы да захавання гістарычнай аб'ектыўнай праўды. І, вядома, мы не можам спакойна назіраць за спробамі скажэння гістарычнай памяці. У гэтай сувязі ў праекце рэзалюцыі асобнымі пунктамі ўказана распаўсюдзіць рэакцыі на спробы дыскрэдытацыі нашай агульнай гісторыі».

Вераніка КАНЮТА.
Фота БелТА.

«Зрабіць усё, каб інфармацыйная прастора была запоўнена праўдзівай інфармацыяй»

У межах міжнародней парламенцкай «Гістарычная памяць: Вялікая Перамога, здабыта адзінствам», арганізаванай Палатай прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, на секцыі «Вялікая Перамога ў грамадска-медыйным дыскурсе» абмеркавалі дзяржаўную палітыку захавання гістарычнай памяці і супрацьдзеянне яе фальсіфікацыі ў кантэксце замацавання нацыянальнай бяспекі.

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інфармацыі Палаты прадстаўнікоў Лілія АНАНІЧ звярнулася да заканадаўчага аспекту захавання гістарычнай памяці. У прыватнасці, да запатрабаванасці вопыту Беларусі ад недапушчэнні рэабілітацыі нацызму ў краінах СНД.

— Мы ўважліва прааналізавалі заканадаўства аб недапушчэнні рэабілітацыі нацызму краін АДКБ, СНД, і трэба сказаць, што сёння вопыт Беларусі можа быць запатрабаваны ў адпрацоўцы заканадаўства ў гэтым напрамку і ў іншых дзяржавах — удзельніцах Садружнасці. Таму што мы дакладна ў спецыяльным Законе «Аб недапушчэнні рэабілітацыі нацызму» не толькі далі паняцце, што такое нацызм і яго праявы, але і прапісалі цэлы шэраг вельмі важных пастулатаў, якія забяспечваюць рэалізацыю закона. Выразна замацаваны дзяржаўныя органы, якія займаюцца недапушчэннем рэабілітацыі нацызму. Дадзены азначэнні, што такое нацысцкая сімволіка і атрыбутыка. Таксама вядзецца работа, каб прадухіліць распаўсюджванне такога роду сімволікі, — сказала Лілія Ананіч.

Паводле яе слоў, павінна быць дакладнае заканадаўства, якое пастаянна адаптуецца. І гэта прапісана ў Канстытуцыі Беларусі, расстаўлены акцэнты і сказана аб тым, што быў генацыд.

Міністр інфармацыі Уладзімір ПЯРЦОЎ адзначыў, што тэма гістарычнай памяці пакуль не дастаткова прысутнічае ў інфармацыйнай прасторы.

— Для маладзейшага пакалення ўласцівыя новыя формы камунікацыі: інтэрнэт, сацыяльныя сеткі, месенджары, дзе мы, шчыра кажучы, недапрацоўваем. Гэта тыя самыя гульнявыя формы — кіно, камп'ютарныя гульні, у якіх амерыканец ратуе ўвесь свет, а савецкі салдат ці не прысутнічае наогул, ці прысутнічае на нейкіх другарадных, часам нават вельмі камічных ролях.

Старэйшае пакаленне карыстаецца традыцыйнымі медыя — тэлебачаннем, радыё, газетамі, але і там, як канстатавалі міністр, звяртаемся да тэмы Вялікай Айчыннай вайны толькі па каляндарных датах.

— Мы маем тое, што маем, на жаль. Мы своечасова спахапіліся, таму што тыя працэсы, якія запусцілі нашы ідэалагічныя апаненты, прывялі як мінімум да рэваншысцкіх настрояў у краінах калектыўнага Захаду, да адкрытай дэманстрацыі фашысцкіх сімвалаў і заклікаў у краінах, якія калісьці ўдзельнічалі ў Вялікай Перамозе. Тое, што нашы бацькі і дзяды не маглі нават сабе ўявіць у самых вар'яцкіх снах, цяпер адбываецца, — дадаў Уладзімір Пярцоў. — Мы павінны разам зрабіць усё для таго, каб наша інфармацыйная прастора была запоўнена праўдзівай інфармацыяй, якая дазволіць фарміраваць здаровае, патрыятычнае пакаленне, якое будзе сябе адчуваць спадкаемцамі народа-пераможцы.

Старшыня Пастаяннай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інфармацыі Палаты прадстаўнікоў Генадзь ДАВЫДЗЬКА адзначыў, што працаваць заўсёды трэба на выніх, а дадзеная канферэнцыя — не выключэнне.

— Я дойра, мусіць, буду называць такія мерапрыемствы баявымі дзеяннямі, таму што проста так сабрацца і пагаварыць у наш час — занадта вялікая раскоша. Павінен быць вынік, павінна быць уздзеянне на нашага саперніка. З чым паразіць памяць? Цяпер памяць — цвёрдая, канкрэтная зброя. Памяць — гэта імунная сістэма. І сёння мы тут сабраліся, каб умацаваць нашу імунную сістэму, імунную сістэму нашага грамадства, каб жыць, выжыць, каб перамагчы, — падкрэсліў ён.

Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Тэнгіз ДУМБАДЗЭ канстатаваў: Беларусь была, ёсць і будзе той краінай, якая да гісторыі адносіцца па заслугах:

— Я другі дзень з калегамі маю зносіны, і яны бяруць з нас прыклад. Бо мы фактычна ў новай Канстытуцыі ўзаконілі тое, што ніхто не мае права мяняць гісторыю. Мы, прынамсі, на дзесяцігоддзі замацавалі, што ніхто не прыйдзе, як гэта ў суседніх краінах адбываецца, і не стане пераглядваць гісторыю, таму што яму так захацелася. Сам факт правядзення канферэнцыі яшчэ раз пра гэта сведчыць. Я адчуваю вялікі гонар за тое, каб мы захавалі яе, і магу вам мільён прыкладаў прывесці, як нашы госці да гэтага ставяцца. Бярыць з нас прыклад, і гэта гонар. І так будзе заўсёды, пакуль мы будзем працаваць, мы заўсёды будзем абараняць і адстойваць нашу гісторыю.

— Мы бачым, што краіны Захаду дзейнічаюць вельмі прафесійна і метадычна па разбурэнні нашай гісторыі. Найперш яны дзейнічаюць з пункту гледжання разбурэння сэнсаў у нашай моладзі. У нас, старэйшага пакалення, і нават пакалення 1980—1990-х гадоў Вялікая Айчынная вайна яшчэ адгукаецца праз сустрэчы і памяць аб ветэранах, праз тую гісторыю, якую нам выкладалі ў падручніках. Але зараз праз інфармацыйную прастору ідзе нівеліраванне падзвігу савецкага салдата, савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, і робіцца гэта мэтанакіравана з ужываннем добрых метадык у інфармацыйна-псіхалагічных аперацыях. Для нас цяпер важна разгледзець метады барацьбы, якія прымяняе Захад супраць нас, і выпрацаваць адпаведныя падыходы, якія б не далі магчымасці разбурацъ гісторыю, у першую чаргу ў свядомасці нашай моладзі. Мы павінны працаваць менавіта з вывамі, нашымі сімваламі, моладдзю, каб і праз 30, 50 і 100 гадоў мы сапраўды гэтак жа шанавалі і разумелі подзвіг савецкага народа і значнасць Вялікай Айчыннай вайны і Вялікай Перамогі для беларускага народа і ў прынцыпе для ўсяго савецкага народа.

Алена КРАВЕЦ.

Па сутнасці

КРАІНА ДЛЯ НАРОДА

Адкрыю сакрэт. Пісаць з асаблівай сілай патрэбна ў двух выпадках. Калі няма пра што альбо калі тэма глыбінная і вельмі важкая, а яе необходна ўціснуць у газетны артыкул, у колькасць так званых знакаў. Нібы птушку ў памяшканне. Калі птушка на волі — гэта пісьменніцтва, калі ў нейкіх межах — журналістыка.

А зараз пытанне. У чым унікальнасць мадэлі беларускай дзяржаўнасці? Не, я не пытаюся, у кім. Адказ відавочны. У чым? У якой з'яве? Я лічу, што ў адкрытасці ўлады да чалавека. Гэта зваротная сувязь. Працуе зладжана — моцная дзяржава. Калі ж не, то рыхтуйся пайсці ў тыраж гісторыі. У асяроддзі палітолагаў ёсць такое выказванне — «чорная скрыня». Гэта пра саму дзейнасць дзяржаўнага апарату. На ўваходзе — запыты грамадства, на выхадзе — рэагаванне на гэтыя патрабаванні і прапановы. Законы, новыя школы і дарогі, жыллё альбо змены ў лепшы бок у медыцыне і адукацыі. І галоўнае ж — трэба, нібы зерне ад смецця, прапановы часткі грамадства адмежаваць ад агульнага мэйнстрыму. Не атрымаецца — чакай выбуху. Таму і называюць гэты працэс «чорнай скрыняй». Што там робіцца і як рэагуюць тыя, хто павінен рэагаваць? Працэс невядомы, вынік — лёсавызначальны.

Без усіх гэтых паліталагічных тэорый малады кіраўнік суверэннай дзяржавы адразу задаў курс. Беларусь — дзяржава для народа. Не для эліт — палітычных, фінансавых, крымінальных; не для ўладальнікаў транскарпарацый. Для народа. Так званых верталётных груфаў у нас няма. Няма і казачна багатых нетрэў. Усё багацце зямлі, напэўна, трансфармавалася ў нашу працавітасць. Ну, калі сошы не лечыць. Але соль тая, згодна з легендай, ад слёз нашых продкаў. Калі не вайна, то панская пуга. Мы ж самі ніколі не былі каланізатарамі і захопнікамі, наадварот, за кошт нашай Вялікай Перамогі нашыя бізнесменчыкаў падсадзіла Еўропу на свае вечназялёныя фінансавыя кактусы. Але, здаецца, нават арашэнне крывёй чужых народаў не выратуе іх ад гібелі. Але што дарэжэй за ўсё? Справядлівасць. Вось яе і шукае заўжды беларус. Ва ўсе гістарычныя перыяды, нават у якасці юнкераў гэроіў на літаратурных старонках.

Лукашэнка абаронцамі гэтай справядлівасці вырашыў зрабіць упраўленцаў. І нават сам прыёмы правадзіў. Але ці тое рэзана Прэзідэнта — улазіць галавой у спрэчку суседзяў за кавалак зямлі. Калі на тваіх плячах цяжар і адказнасць за зямлю і людзей краіны. Таму ў дзяржаве была створана цэлая сістэма рэагавання на звароты ад нас з вамі. Трошкі біблейскіх матываў. Менавіта ўвядзенне Майсеем інстытута дзесяцініннікаў, сотнікаў і далей — гэта і ёсць сістэма работы з грамадзянамі. Такія задачы, акрамя астатніх, выконваюць і Адміністрацыя Прэзідэнта, і парламент. Ды што там выязныя прыёмы! Да Ігара Сергеенкі неаднаразова людзі са сваімі скаргамі падыходзіць нават на вуліцы. Самае частае пытанне да мяне як да журналіста: «А як трапіць на прыём да Качанавай?»

Вельмі добра, што народ верыць вышэйшай уладзе краіны — дрэнна, што такога даверу не заробілі старшыні сельвыканкамаў, кіраўнікі раёнаў. Так, яны — чыноўнікі. Але ж гэтыя людзі — землякі для тых, хто звяртаецца па дапамогу. Тут нават не закон. Тут пытанне чалавечнасці. А дзе дэпутаты? Ці памятаюць выбаршчыкі прозвішчы сваіх абраннікаў. Клішэвіч, Марзалюк, Гайдукевіч, Савіных... Ну хто адважыцца працягнуць далей спіс уладальнікаў мандата. Я, напрыклад, нават не павтаюся са сваім дэпутатам... Бо я не ведаю, як ён выглядае. Дык што там пра грамадзянскую супольнасць?

Вось таму і пішуць Прэзідэнту. Я не ведаю, як працоўны стол кіраўніка дзяржавы выстрымлівае гэтыя пуды людской незадаволенасці. Бо тыя, хто павінен рабіць як мага лепей, робіць як мага па цыркулярах.

— А можна паставіць лаву, каб зручней людзям было чакаць пошту на калёсах альбо аўталаўку?

— А вы чакайце на нагах — так карысней для арганізма!

— Калі ласка, а можна зрэзаць кусты на крутым павароце?

— Паспрабуйце павольна ездзіць альбо лепш пешшу, так карысней для арганізма.

І калі магчыма, то на любы зварот адкажуць загадзя падрыхтаваным шаблонам. Толькі прозвішча і адрас змяні. Харастко бюракратыі. І ўсё: маем не задаволенага ўладай чалавека. Нават праціўнікам дзяржавы намагацца не трэба. Таму вось у тым ліку і за гэтых «майстроў» адказваць на запыты людзей з дапамогай дзвюх камп'ютарных каманд Ctrl+Cды Ctrl+V вымушаны краіну выратоўваць Прэзідэнт.

Дарэчы, як можна растлумачыць такія паводзіны чыноўнікаў? Альбо лянота — прыкмета часу? Гатовыя нават пятую сераду ў месяцы знайсці. Ізаліць прыёмы. Палічыце, колькі за год такіх прыёмных дзён назбіраецца. Карацей — пракрасцінацыя. Альбо... Калі асабістая выгада. Ну як не дапамагчы куму ці свату. Але тут псіхалагічным тэрмінам не апраўдаешся. Тут юрыдычны. І вось неспадзяванка выходзіць. Караюць за карупцыю — Прэзідэнт вінаваты. Таму такіх асоб да ўлады дапускае? Вось кожнаму ў душу і не зазірнеш. Я нават не здзіўлюся, калі праз нейкі час тыя, хто ківаў падчас выступлення Прэзідэнта на нарадзе з упраўленцамі, апынуцца за кратамі за карупцыю.

Такая яна, наша чалавечая натура. Таму і пакрыўджаць адно аднаго можам. Псіхалогія, а можа, і адсутнасць выхавання. А калі гэта робіць чалавек улады — гэта ўжо палітычная памылка. І, дарэчы, мы ж прывыклі заўважаць дрэнпае. На гэтым і пабудавана ўся сістэма барацьбы з уладай. Ніхто не скажа пра дзясяткі кіламетраў новай трасы. Але абавязкова пакажуць хібу ў спальным раёне. Свая пешаходная дарожка ближэйшая.

Таму вельмі складаная задача ў нашых чыноўнікаў. Менавіта нашых. Іх выхоўвалі бацькі і навучалі настаўнікі. Таму тыя ж чыноўнікі — гэта адбітак грамадства ў люстэрку. Якія яны — такія і мы. І, дарэчы, ім жа тут і жыць. Таму і краіну для жыцця яны павінны будаваць нібыта асабісты дом. Памятаюсь: якога б станоўішча не дасягнулі на сваім абраным шляху, не забывайце, кім былі, што зараз і кім будзеце. У Палацы Незалежнасці шмат фатаграфій. Адна з іх адлюстроўвае сустрэчу Лукашэнкі. Палеесе, касавіца, сяляне. Сярод натоўпу людзей — бацька. Так было, ёсць і будзе, бо Беларусь — для народа.

Яўген ПУСТАВОЙ.

«ЗАРАЗ САМЫЯ СПРЫЯЛЬНЫЯ ЎМОВЫ РАЗВІЦЦЯ СЯРЭДНЯГА І МАЛОГА БІЗНЕСУ...»

Не чакаць манны нябесная

Апошнім часам Магілёўскую вобласць часта наведваюць дзелегацыі з розных рэгіёнаў Расіі, іншых дружалюбных краін. Вядуцца перагаворы, абмяркоўваюцца планы... Прадстаўнікі Магілёўшчыны таксама выязджаюць у пошуках выгадных кантрактаў. У маі афіцыйная дзелегацыя на чале з губернатарам наведала Ленінградскую вобласць, дзе прайшлі Дні Магілёўскай вобласці і быў арганізаваны бізнес-форум. Адбыліся візіты ў Новасібірскую вобласць, Хабараўскі край. Падчас знаходжання магілёўскай дзелегацыі ў Таджыкістане была адкрыта зборачная вытворчасць прадпрыемства «Магілёўліфтмаш» у горадзе Худжанд. Прадукцыя Прыдняпроўскага краю карыстаецца попытам. Па інфармацыі аблвыканкама, па выніках квартала яна экспартавалася на рынкі 78 краін свету.

— Тэма санкцыйнага ціску вострая, але мы працуем па ўсіх кірунках, — адзначае Анатоль Ісачанка. — Ідзе вельмі карпатлівая штодзённая, штогадзінная работа. З-за санкцый замаражаны інвестпраекты, запаволілася пастаўка камплектуючых і рэалізацыя прадукцыі. Усе адчулі гэта на сабе. Хтосьці дагэтуль чакае манны нябесной, а нехта хуценька перастроіўся. Як, напрыклад, «Ольса», у якой больш пастаўкі на Украіну. Кіраўніцтва перагледзела работу і загадала пастаўка прадукцыі ў іншым кірунку. «Магілёўліфтмаш» таксама рухаецца наперад, хоць па шэрагу камплектуючых яшчэ трэба вырашаць пытанне. Добра, што ў свой час там захавалі вытворчасць лябёдак. І аказалася, што гэта запатрабавана. Лагістыка крыху іншая будзе, але ж гэта справа часу. Больш астатніх пацярпела дрэваапрацоўка. Дагаворы на пастаўкі ёсць, але не хапае вагонаў на адгрузку лесу. Частка іх завісла на Украіне. Да таго ж

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

наша вобласць у маі трапіла пад уздзеянне моцнага ўрагану, было пашкоджана 6,8 тысячы гектараў — 1,5 мільёна кубоў лесу. Гэта 90 працэнтаў ад усяго пацярпелага ў краіне.

Сёння самае галоўнае, каб працавала вытворчасць: і будоўля, і прамысловасць, і сацыяльныя аб'екты. Сельская гаспадарка, калі спрацуем добра, павінна быць у выйгрышы. Вясна была вельмі цяжкая, практычна 800 гектараў яравых пасеялі. Ад холаду і вільгаці насенне сапсавалася. Палова пасеянага рапсу прапала, прыйшлося пераараць. Санкцыйны ціск зачапіў усе галіны, але гэта не значыць, што ўсё дрэнна. Ёсць куды рухацца: тыя ж Кітай, Алжыр, В'етнам, Пакістан. Дырэктар Магілёўскага мясакамбіната заключыў з Таджыкістанам дагавор на пастаўку каўбас. Пакуль аб'ём невялікі, але пачатак пакладзены. Галоўнае — не заставацца на месцы. Захапляюся тым, як у паслярэвалюцыйны перыяд быў распрацаваны і ўкаранёны геніяльны план ГОЭЛРО, дзякуючы якому ўся вытворчасць вялікай краіны была электрыфікаваная ў кароткія тэрміны. У гэта ніхто на Захадзе не верыў, лічылі цудам, але ён рэальна адбыўся. Прычым у гады самай разрухі. А мы сёння жывём у дастатку і скардзімся.

Усё залежыць ад кіраўніка

Неспецыялісту цяжка меркаваць, як функцыянуе тое ці іншае прадпрыемства. Людзі працуюць, ну і выдатна. А ці добра, калі гэтыя людзі ходзяць у адпачынак не па жаданні, а ў сувязі з вытворчай неабходнасцю, калі зарплата такая, што хочацца плакаць, калі работнікаў часцей скарачаюць, чым бяруць у штат, а само прадпрыемства хоць і займаецца гаспадарчай дзейнасцю, але прыбытку ніякага?

— Калі прадпрыемства пры вялікіх аб'ёмах вытворчасці ў стратах, гэта прычына задумацца, — разважае сураможца. — Не заўсёды добры спецыяліст можа быць таленавітым кіраўніком. Поспех прыходзіць да тых, хто бярэ на сябе адказнасць і прымае рашэнні. Ёсць у Кіраўскім раёне гаспадарка «Світанак імя Канстанціна Арлоўскага», якая ў пасляваенны перыяд грымела на ўсю краіну. Прыйшоў кіраўнік — адчайны разведчык, які шмат разоў пераходзіў лінію фронту, па сутнасці, далёкі ад сельскай гаспадаркі, і зрабіў сапраўдную рэвалюцыю. Яго дзольнасць прымаць рашэнні дазволіла стратную гаспадарку за кароткі перыяд зрабіць перадавой. Канстанцін Арлоўскі, вядома, — асоба. Не кожны ў той час мог напісаць ліст Сталіну з просьбай падтрымаць яго ідэю, памяняць утульную трохпакаёўку ў Маскве на неперспектыўную вёску ў беларускай глыбінцы. Але ў яго была мэта, і ён упарта ішоў да яе. Калі ў чалавека ёсць задаткі кіраўніка, іх трэба актыўна развіваць. Акрамя жадання дасягнуць мэты, павінна быць яшчэ і пачуццё адказнасці за калектыў, які за табой стаіць. Бывае, што мы прызначаем кіраўніка, а ў яго нічога не атрымліваецца. Гэта не толькі яго віна, проста ён яшчэ не гатовы, не саспеў. На маёй практыцы быў выпадак: паставілі аднаго хлопца, але ў яго нешта не атрымлівалася. Перавялі на іншае прадпрыемства — залаты кіраўнік.

Вельмі важна таксама, каб гэтаму кіраўніку давярала яго каманда, каб ён мог мець праўдзівую інфармацыю пра тое, што рэальна адбываецца на яго ўчастку работы. Асабіста я выслухоўваю ўсе меркаванні, магу змяніць свой пункт гледжання, калі бачу, што чалавек мае рацыю. Але калі рашэнне прынятае, яно ўжо не абмяркоўваецца. Неабходны толькі кантроль за яго выкананнем, кантроль і яшчэ раз кантроль.

Падрыхтоўка кадраў — праблема комплексная

Вакол усе гаворыць пра тое, што не хапае кадраў, што моладзь не ідзе ў рабочыя прафесіі. Атрымліваецца, што нашы вучылішчы і вышэйшыя навучальныя ўстановы куюць кадры, а яны дзесьці знікаюць. Чаму так адбываецца?

— Попыт на кадры заўсёды вялікі, але з імі таксама трэба працаваць, — лічыць кіраўнік вобласці. — Не проста патрабаваць, а яшчэ і праяўляць клопат, размаўляць з чалавекам, разбіраць, што не так, што яго не задавальняе. Калі працаваў губернатарам Мінскай вобласці, мы праводзілі сацаследаванне на тэму: «Што трэба, каб моладзь заставалася на вёсцы?». Як думаеце, што адказала большасць? Зарплата? Жыллё? Так. Але на першым месцы — нарміраваны рабочы дзень. Моладзі хочацца кудысьці выехаць, у музей схадзіць. Зарплата, адносіны таксама сваю справу робяць. Гэта комплексная праблема, але першаснае — адносіны да спецыяліста. Той жа моладзі, калі яна едзе працаваць на сяло, трэба стварыць умовы для зносін і жыцця. Гэта сур'ёзныя рэчы. Маладыя людзі павінны дзесьці збірацца і праводзіць свае тусоўкі. Гэта могуць быць спартакіяды, форумы, круглыя сталы — яны павінны варыцца ў сваім асяроддзі, на сваёй мове размаўляць.

На жаль, адзінага рэцэптта няма, кадры трэба сістэматызавана рыхтаваць. І будучых кіраўнікоў, і рабочых. Сучасныя работчыя павінны валодаць інжынернымі ведамі. Без гэтага на цяперашні вытворчасці ніяк. Што такое прыйсці працаваць на «МАЗ», «БелАЗ» або «БЕЛДЖЫ»? Там сёння стаяць не проста станкі з праграмным кіраваннем, прымяняюцца высокія тэхналогіі, без адукацыі на іх працаваць нельга.

Будучае за буйнатаварнымі вытворчасцямі

Вёска сёння перажывае трансфармацыю. Дробныя гаспадаркі саступаюць месца буйным аб'яднанням і шматпрофільным вытворчым комплексам. Гэта і наступства ўрбанізацыі, і адначасова выйсце для сельскай гаспадаркі. І не толькі.

— Калі размаўляю з людзьмі з раёнаў, яны настальгіруюць па сваіх прадпрыемствах, просяць вярнуць іх, — расказвае Анатоль Ісачанка. — А хто там працаваць будзе? Уся моладзь з вёскі з'ехала. Фермерства — добра, але дробных гаспадарак ужо не будзе. Калі ў гаспадарцы няма людзей, адкуль яна іх возьме? Змяла пявінна нялежаць буйнатаварным комплексам. А гэта завод. Там можна зрабіць нарміраваны працоўны дзень, бягучы графік. Каб дойка эфектыўна працавала, яна павінна функцыянаваць 24 гадзіны ў суткі. Нам складана гэта зразумець, мы ж прывыклі даіць карову раніцай і вечарам. А чаму? Трэба мяняць падыходы. Адразу гэта не зробіш. Зараз мы ствараем холдынгі. Магілёўскі мясакамбінат аб'ядноўваецца з шэрагам комплексаў у раёнах, дзе гадуецца жывёла. Пры ўсіх катаклізмах прадпрыемства ўжо будзе загружана мясам. Тое ж самае робім з Бабруйскім мясакамбінатам. У нас у Шклоўскім раёне працуюць таксама роду прадпрыемствы — «Купалаўскае» і «Александрыйскае». Разумеем «Узыход», потым возьмемся за Клімавіцкі КХП. Гэта ўсё пявінны быць холдынгі — акулы, як той казаў. Яны будуць паспяхова канкурыраваць з кім заўгодна. Паставіў перад сабой такую задачу і бачу вынік. Такім чынам, будзем групаваць усё па вобласці, у тым ліку прамысловасць. Павінна быць галоўнае прадпрыемства, а вакол яго — сатэліты. Як наша прыватнае прадпрыемства «Тэхналіт», якое робіць поршневыя кольцы для дызельных лодак. І такіх прадпрыемстваў павінна быць як мага болей. А галоўны завод — зборачная вытворчасць. Час санкцыйнага ціску — вельмі добры шанц прадстаўнікам сярэдняга і малога бізнесу ўключыцца ў работу і стварыць вузлы і дэталі для гігантаў. Яны павінны прапанаваць тую дэталь, на якую ўтварыўся дэфіцыт. У каго ёсць кампетэнцыі, павінны развярнуцца і рабіць. Гэта будзе добрае імпартазамяшчэнне. З гандлем — тое ж самае. У Мінскім раёне пачалі скупліваць цэхі пад кандытарку. Пастаўкі з Украіны прыпыніліся, і вынаходлівыя людзі вырашылі заняць гэтую нішу.

Патрыятызм як спосаб выхавання

У сучасным свеце асабліва каштоўнымі сталі самыя простыя рэчы — мір, спакой, дабрыня. Важнасць гэтага разумення трэба перадаць і будучым пакаленням. Дзеля гэтага ў Магілёўскай вобласці працуюць над праектам музея воінскай славы. Плануецца, што ён будзе асаблівы, не падобны на іншыя.

— Гэты праект павінен быць на дзесяцігоддзі, — упэўнены кіраўнік вобласці. — На сёлета стаіць задача зрабіць перадпраектную дакументацыю, налета — праектную і пачаць будаўніцтва. Мяне вельмі хвалюе насычэнне музея. Яно павінна быць уражальным. Магчыма, трэба будзе падключыць расіян. У гэтым музеі павінна быць не толькі вайна, правільна будзе паказаць усю нашу гісторыю. Каб ён быў максімальна цікавы і карысны для моладзі. Там можна будзе прымаць у піянерыю, БРСМ, урачыць пашпарты, сустракаць дзелегацыі, рэгістраваць маладажонаў. Тады ён будзе цэласны і ўплывовы.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Калі рублі будуць умацоўвацца і далей, дэпазіты па іх стануць звышпрыбытковымі

Не ўсё, што вельмі прывабна, — рэальна

Найбольш прывабная на сёння прапанова ў адназ сяродняга камерцыйнага банка. Там прапануюць кліентам рабіць уклады ў беларускіх рублях пад 28 % гадавых, і гэта сапраўды адна з самых высокіх працэнтных ставак па ўкладах на рынку Беларусі.

Праўда, уклад будзе безадсыўны і тэрмін яго размяшчэння — 13 месяцаў. Мінімальная сума — 100 рублёў. Як сцвярджаюць у банку, уклад карыстаецца павышаным попытам, і гэта нядзіўна: працэнты па ім уражваюць.

Але ёсць нюансы: працэнтная стаўка 28 % будзе дзейнічаць толькі першыя паўгода, а на астатні тэрмін (з 7-га да 13-га месяца) будзе толькі 16 %. Калі прыплюсаваць два перыяды з розныміі даходамі і падлічыць сяроднюю планку, атрымаецца крыху больш за 20 % гадавых. А гэтым сёння нікога не здзівіш.

А самымі рэальнымі выгаднымі дэпазітамі з'яўляюцца безадсыўныя ўклады на тэрмін ад 7 да 13 месяцаў. Некаторыя невялікія банкі Беларусі абяцаюць па такіх укладах фіксаваныя 22 % гадавых з «хвосцікам». Сёння на рынку існуюць і безадсыўныя ўклады з адносна кароткім тэрмінам інвеставання. Максімальная стаўка дэпазіту на 3 месяцы роўная 20 %, а на тэрмін 33—45 дзён яна значна меншая — 14—16 %.

Адсыўныя ўклады маюць іншы ўзровень прыбытковасці. Такі лаяльны да кліента дэпазіт на тэрмін ад 7 месяцаў да 3 гадоў мае стаўку даходнасці 15—18 %. За сам факт — забрать грошы ў любы час — кліенту не даплачваюць 4—9 % гадавых. Адсыўныя дэпазіты з тэрмінам ад 35 дзён да 2 месяцаў прадугледжваюць даходнасць 12—14 % гадавых.

Калі рубель расце, банкі пачынаюць зніжаць працэнты

«Белгарапрамбанк» з 10 чэрвеня знізіў працэнтныя стаўкі па тэрміновых безадсыўных дэпазітах «Плюс да стабільнасці». Новыя стаўкі ў залежнасці ад тэрміну размяшчэння грошай цяпер складаюць: беларускія рублі — да 22,2 % гадавых, долары і еўра — да 7 %, расійскія рублі — да 16,4 %.

Таксама з другой дэкады чэрвеня «Альфа-Банк» знізіў стаўкі па адсыўных рублёвых укладах «Альфа-ўклад». Так, стаўка па дэпазіце тэрмінам размяшчэння на 33 дні — 12,5 %, 60 дзён — 13,5 %. Таксама банк знізіў стаўку па безадсыўным рублёвым дэпазіце «Альфа-ўклад» на 60 дзён — да 15 %.

У цяперашніх умовах больш за ўсё прыцягваюць увагу ўклады ў расійскіх рублях са стаўкамі ад 15 % да 16 % гадавых. Калі ўявіць, што расійскі рубель умацуецца яшчэ раз, як гэта было вясной, то ўклад акажацца суперпрыбытковым нават з улікам падаходнага падатку. Паколькі тэрмін укладу 3 месяцы,

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

з працэнтнага даходу спаганяецца падатак у 13 %.

Адзін дынамічны камерцыйны банк паведамляе, што зніжае працэнтныя стаўкі па адсыўных і безадсыўных дэпазітах фізічных асоб у доларах. Гаворка пра ўклады з тэрмінамі ад размяшчэння 95 дзён да 5 гадоў. «Зніжэнне памеру працэнтных ставак у залежнасці ад тэрміну размяшчэння складае ад 1,2 % пры размяшчэнні дэпазітаў на 95 дзён да 0,4 % пры размяшчэнні дэпазітаў на тэрмін 3 гады і 5 гадоў», — удакладняе банк. Рашэнне знізіць працэнтныя стаўкі фінансавая ўстанова тлумачыць «дынамікай рынкавых працэнтных ставак».

Новаўвядзенні па валюце

«МТБанк» з 3 чэрвеня павялічыў ліміты на зняцце наяўных долараў і еўра. На працяг каляндарнага месяца зараз можна з бягучых разлікаў (у тым ліку тых, да якіх прывязаная картка) зняць да 30 тысяч долараў і 15 тысяч еўра. «На працяг каляндарнага месяца ў аддзяленні можна заказаць усю суму цалкам або часткамі ў межах указанага ліміту», — удакладняе банк.

«Беларусбанк» з 7 чэрвеня адмяніў абмежаванне на зняцце наяўных грошай у банкаматах з карт UnionPay International, якія выпушчаны замежнымі банкамі. Раней ліміт на такія аперацыі складаў 200 рублёў на тыдзень на адну картку.

«Банк БелВЭБ» з 3 чэрвеня прагледзеў сумы наяўных грошай, на зняцце якіх трэба папярэдне падаць заяўку: 5000 рублёў, 1000 долараў ці еўра, 50 тысяч расійскіх рублёў. Заяўку на выдачу наяўных павінны падаць максімум за 5 банкаўскіх дзён. Падаваць такую заяўку можна раз на 30 каляндарных дзён.

З 8 чэрвеня «Белгазпрамбанк» падняў ліміты на зняцце наяўнай валюты з картак у сваіх касах і банкаматах да 5000 долараў у суткі, у месяц — да 20 тысяч долараў. Цяпер сутачны ліміт дзейнічае на:

- зняцце наяўнай валюты за мяжой з картак у беларускіх рублях;
- папаўненне валютнай карткі беларускімі рублямі праз сэрвісы p2p-пераводаў;
- спісанне валюты з рублёвай карткі праз сэрвісы p2p-пераводаў;
- безнаяўную аплату ў валюце рублёвай картай на тэрыторыі Беларусі.

Банкі пачалі мяняць умовы адтэрміновак па крэдытах

Цяпер сярод уважлівых прычын для атрымання адтэрміноўкі некаторыміі банкамі прапісана такая акалічнасць, як скасаванне працоўнага дагавора (кантракта) з крэдытаатрымальнікам (пасля заканчэння тэрміну дзеяння тэрміновага працоўнага дагавора або пры ліквідацыі прадпрыемства).

Таксама банк лаяльна паставіцца да сітуацыі атрымання крэдытаатрымальнікам сацыяльнага адпачынку з частковым захаваннем зарплаты, устанаўленне няпоўнага працоўнага часу, аб'явы прастою на тэрмін больш чым адзін месяц.

У ліку іншых падстаў для атрымання адтэрміноўкі ён крэдыце:

— знаходжанне крэдытаатрымальніка ў адпачынку па доглядзе дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў;

— хвароба крэдытаатрымальніка альбо мужа (жонкі) крэдытаатрымальніка, якая пацягнула непрацаздольнасць крэдытаатрымальніка (або жонка) на тэрмін больш чым адзін месяц;

— меркаваныя ашуканскія дзеянні трэціх асоб пры афармленні альбо атрымманні крэдыту (пры наяўнасці афіцыйнага дакумента, які пацвярджае зварот крэдытаатрымальніка ў праваахоўныя органы і ўзбуджэнне крымінальнай справы).

Дае адтэрміноўку банк індывідуальна на падставе пісьмовай заявы крэдытаатрымальніка і прадстаўленых дакументаў.

Рашэнне прымаецца з улікам комплекснай ацэнкі параметраў крэдытнага дагавора, якая ўключае ў сябе інфармацыю аб пратэрміноўках, праграме крэдытавання, астатку запазычанасці па крэдыце.

Як паведамляюць прэс-службы банкаўскіх устаноў, звароты кліентаў з просьбай даць адтэрміноўку па крэдытных выплатах паступаюць рэгулярна. Для падтрымкі кліентаў, якія трапілі ў складаную фінансавую сітуацыю, у банках ужо шмат гадоў дзейнічае праграма рэструктурызацыі запазычанасці. Яна прадугледжвае як адтэрміноўку пагашэння крэдыту на тэрмін да 1 года, так і падаўжэнне тэрміну яго пагашэння.

Умовы адтэрміноўкі банк падбірае індывідуальна, зыходзячы з кожнай канкрэтнай сітуацыі. Каб скарыстацца гэтай паслугай, крэдытаатрымальніку неабходна звярнуцца ў банк і падаць дакумент, які сведчыць яго асобу, а таксама дакументы, на падставе якіх можна зрабіць выснову аб пагаршэнні фінансавага становішча. Напрыклад, падыдуць даведка аб даходах, дакументы аб знаходжанні ў доўгатэрміновым адпачынку за свой кошт, дакументы аб страце месца працы або іншыя падставы.

Пра крэдыты

«Белінвестбанк» вярнуў крэдытныя прапановы па ўсіх крэдытных напрамках. Зноў крэдытуюць нерухомасць, у тым ліку куплю другаснага жылля. Пашыраецца партнёрская праграма, працягваецца льготнае фінансаванне па 240-м указе. Вяртаюцца спажывецкія крэдыты са стаўкамі 22,91—24,9 % і крэдыты на рэфінансаванне пад 24 % гадавых.

Падапечны Нацбанка — банк «Дабрабыт» вярнуў спажывецкі крэдыт «На асабістае» са стаўкай 35,99 % у год (34,99 % у анлайн-сэрвісе), але з афармленнем на працягу 1 гадзіны. Спажывецкі крэдыт выдаецца на тэрмін ад 6 да 60 месяцаў. Для афармлення крэдыту неабходны толькі мінімальны аб'ём дакументаў, а пры запыце сумы да 10 000 рублёў не патрабуецца даведка аб даходах. Максімальны памер сумы неабмежаваны. Адзін мінус — гэта памер кошту гэтых грошай. Кусаюцца. Год-два таму такую стаўку палічылі б залімітава высокай. Зараз крэдытныя прапановы ў дэфіцыце.

Адзін камерцыйны банк паведаміў аб новым крэдыце з панiжанай працэнтнай стаўкай. Крэдыт называецца «Лёгка плаціць», а стаўка — 29,9 % гадавых. Сапраўды ніжэйшая, чым па папярэднім крэдыце, але стаўка 29,9 % дзейнічае толькі ў першыя чатыры месяцы, а потым павышаецца да 39,9 %. Афармленне за гадзіну банк не абяцае, але фармальнасцяў няшмат.

«Белгазпрамбанк» вяртае «Карту пакупак». Партнёрская сетка гэтай карты растэрміноўкі — больш за 30 тысяч крам.

Сяргей КУРКАЧ.

❍ У тэму

Віртуальны «кашалёк» у айчыннym выкананні

У многіх беларускіх банках кліенты зараз могуць атрымаць віртуальную картку плацежнай сістэмы «БЕЛКАРТ».

Галоўнай перавагай віртуальнай карткі «БЕЛКАРТ-прэміум» з'яўляецца магчымасць аплаты ў сетцы інтэрнэт на сайтах беларускіх рытэйлераў і ў сетцы абслугоўвання плацежнай сістэмы «Мір» і яе плацежных сістэм-партнёраў у Расійскай Федэрацыі, Арменіі, Узбекістане, Казахстане, Кыргызстане, Таджыкістане, Турцыі і В'етнаме, а таксама магчымасць ажыццяўляць безнаяўныя пераводы на карткі беларускіх банкаў і карткі плацежнай сістэмы «Мір».

Віртуальная картка «БЕЛКАРТ-прэміум» — гэта, як правіла, картка ў беларускіх рублях тэрмінам на 1 год, анлайн-выпуск і доступ да ўсіх банкаўскіх аперацый у сістэмах дыстанцыйнага абслугоўвання — інтэрнэт-банка і мабільным дадатку сістэмы Mobile. Характэрна, што абслугоўванне карткі робіцца без спагнання ўзнагароджання, а даход на рэшту сродкаў на рахунку — 0,01 % гадавых са штомесячнай капіталізацыяй.

Праўда, не заўсёды гэтая картка будзе абсалютна бясплатная для кліентаў. Як правіла (але ёсць і выключэнне), за паслугі банкаў па афармленні карткі спажыўцу прыйдзецца заплаціць. У гэтым выпадку трэба загадзя пацікавіцца пра такія тарыфы на даданёныя паслугі непасрэдна ў вашым банку.

Папаўненне карткі магчыма наяўнымі грашовымі сродкамі ва ўстановах банка і ў інфакіёсках банка, а таксама шляхам безнаяўнага пералічэння грашовых сродкаў на рахунак праз сістэму АРІП.

Афармленне віртуальнай карткі «БЕЛКАРТ-прэміум» ажыццяўляецца імгненна без наведвання банка ў зручны для кліентаў час.

Адкрыццё

У госці запрашае новая кнігарня

Па вуліцы Кісялёва, 4 у Мінску пачала працаваць незвычайная кнігарня — «Кніжны клуб пісьменнікаў»

Вядомае ў краіне выдавецкае прадпрыемства «Харвест» супольна з Саюзам пісьменнікаў Беларусі адкрыла невялікую, але разам з тым прасторную кнігарню, разлічаную і на продаж кніжных навінак, і на прэзентацыю, і на аўтограф-сесіі з удзелам аўтараў.

У дзень адкрыцця «Кніжнага клуба пісьменнікаў» падзяліцца радасцю стварэння новай гандлёвай і прэзентацыйнай пляцоўкі сабраліся вядомыя ў краіне асобы, літаратары — ганаровы старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай Чаргінец, намеснік міністра інфармацыі Рэспублікі Беларусь Ігар Бузойскі, першы Мінскага гарадскога аддзялення СПБ паэт Міхась Пазнякоў, паэт і радыёжурналіст Навум Гальпяровіч, прозаік Вячаслаў Бандарэнка, паэт і журналістка «СБ. Беларусь сегодня» Ірына Аўсеп'ян, вядомы публіцыст, журналіст «СБ. Беларусь сегодня» Андрэй Мукавозчык, тэлежурналісты Аляксандр Мацяс, Яўген Пуставой, арганізатар бібліятэчнай справы Таццяна Швед, паэт-песеннік Іван Юркін...

— Убачыў у «Кніжным клубе пісьменнікаў» многія свае кнігі — і ўзрадаваўся, — зазначыў Мікалай Чаргінец. — Цяпер, калі хто дзе звярнецца да мяне

намеснік старшыні СПБ Алена Стэльмах, палітолаг Сяргей Мусіенка, дырэктар выдавецтва «Адукацыя і выхаванне» Валянцін Навагродскі, галоўны рэдактар часопіса «Вясёлка» Анастасія Радзікевіч, старшыня Цэнтра папулярызацыі літаратуры пры СПБ празаік Анатоль Матвіенка, старшыня і гаварыць, што не можа знайсці ў кнігагандлі мае раманы, — буду адпраўляць на Кісялёва... Вельмі цёплая, прыязная атмасфера. Можна толькі падзякаваць «Харвесту» за такі душэўны праект, у якім відавочны галоўны клопат — клопат за арганізацыю добрых стасункаў чытача і пісьменніка.

Кожны з гасцей, першых наведвальнікаў «Кніжнага клуба пісьменнікаў» знайшоў у дзень адкрыцця цікавую кнігу, звярнуў увагу на тое, што тут не такія ўжо і высокія цэны.

— Лічу, што клуб стане выдатнай пляцоўкай для папулярызацыі беларускай кнігі, — пракаментаваў **галоўны рэдактар газеты «ЛіМ» Аляксей ЧАРОТА**. — Асабіста буду раіць усім калегам прыходзіць сюды на сустрэчы, шукаць новых чытачоў у гэтым утульным месцы. Было б выдатна, каб і моладзь праводзіла тут паэтычныя вечарыны, ладзіла творчыя дыялогі. Можа быць, у клубе сустрэнуцца і прадстаўнікі розных творчых прафесій — пісьменнікі, масткі, музыканты, акцёры...

— У мяне ў хуткім часе пабачыць свет адмыслovая кніга, адрасаваная юнаму чытачу, — расказаў Міхась Пазнякоў, — і абавязкова яе першую прэзентацыю зладжу ў «Кніжным клубе пісьменнікаў». Думаю, што магчымасць не толькі сустрэцца з аўтарам, але яшчэ і разгледзець багатую паліцу ўвогуле кніжных навінак якраз і будзе сюды прыцягваць.

Сяргей ШЫЧКО.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Банк торговый капитал
Закрытое акционерное общество

Наименование банка: **ЗАО «ТК Банк»**

www.tcbank.by

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2022 г.

ЗАО «ТК Банк», УНП головной организации 807000163

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2021 год	2020 год
1	2		3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	2 024	1 552
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	1 023	3 285
5	Средства в банках	1104	106 847	88 028
6	Ценные бумаги	1105	31 241	39 530
7	Кредиты клиентам	1106	10 802	10 029
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Инвестиции в зависимые юридические лица	11071	-	-
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица	11072	-	-
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
12	Основные средства и нематериальные активы	1109	27 419	28 723
13	Доходные вложения в материальные активы	1110	30 643	29 919
14	Имущество, предназначенное для продажи	1111	459	1 222
15	Отложенные налоговые активы	1112	-	1
16	Деловая репутация	11121	-	-
17	Прочие активы	1113	1 512	4 568
18	ИТОГО активы	11	211 970	206 857
19	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**			
20	Средства Национального банка	1201	-	-
21	Средства банков	1202	11 915	9 503
22	Средства клиентов	1203	2 430	2 202
23	Ценные бумаги банка	1204	-	-
24	Производные финансовые обязательства	1205	-	-
25	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
26	Прочие обязательства	1207	488	5 163
27	ВСЕГО обязательства	120	14 833	16 868
28	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**			
29	Уставный фонд	1211	61 651	61 651
30	Эмиссионный доход	1212	17	17
31	Резервный фонд	1213	21 000	20 000
32	Фонды переоценки статей баланса	1214	1 376	3 056
33	Накопленная прибыль	1215	113 093	105 265
34	ВСЕГО собственный капитал, принадлежащий головной организации	12151	197 137	189 989
35	Доля неконтролирующих акционеров	12152	-	-
36	ВСЕГО собственный капитал	121	197 137	189 989
37	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	211 970	206 857

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 2021 год

ЗАО «ТК Банк», УНП головной организации 807000163

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2021 год	2020 год
1	2		3	4	5
1	Процентные доходы	2011	13 345	10 635
2	Процентные расходы	2012	1	41
3	Чистые процентные доходы	201	13 344	10 594
4	Комиссионные доходы	2021	185	177
5	Комиссионные расходы	2022	106	135
6	Чистые комиссионные доходы	202	79	42
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(47)	(465)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	(692)	4 754
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	-	-
11	Чистые отчисления в резервы	207	639	3 506
12	Прочие доходы	208	5 876	11 093
13	Операционные расходы	209	10 705	15 522
14	Прочие расходы	210	1	10
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	7 215	6 980
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	163	109
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	7 052	6 871
18	Доля в прибыли (убытке) зависимых юридических лиц	30	-	-
19	Доля в прибыли (убытке) совместно контролируемых юридических лиц	31	-	-
20	ИТОГО ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	3	7 052	6 871
21	Доля в прибыли (убытке), принадлежащая головной организации	32	7 052	6 871
22	Доля неконтролирующих акционеров в прибыли (убытке)	33	-	-
23	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях			
24	Базовая прибыль на простую акцию	22	0,0011	0,0011
25	Разводненная прибыль на простую акцию	23	-	-

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2021 год

ЗАО «ТК Банк», УНП головной организации 807000163

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Сим-вол	Наименование статей собственного капитала: уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	всего собственный капитал головной организации	доля неконтролирующих акционеров	всего собственный капитал
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Раздел I. За год, предшествующий отчетному									
1	Остаток на 1 января 2020 г.	3011	61 651	17	19 953	98 427	2 174	182 222	-	182 222
1.1	В том числе: результат от изменения учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	47	6 838	882	7 767	-	7 767
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	6 871	896	7 767	-	7 767
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	47	(47)	x	-	-	-
2.3	операции с учредителями (участниками):	30123	-	-	-	-	x	-	-	-
2.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	x	x	x	-	-	-
2.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	x	-	-	-
2.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-	-	-
2.7	внесение акционерами денежных средств в резервный фонд, на покрытие убытков	301234	x	x	-	-	x	-	-	-
2.8	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	14	(14)	-	-	-
2.9	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-	-	-
2.10	приобретение дочерного юридического лица	301261	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Остаток на 1 января 2021 г.	3013	61 651	17	20 000	105 265	3 056	189 989	-	189 989
	Раздел II. За отчетный год									
4	Остаток на 1 января 2021 г.	3011	61 651	17	20 000	105 265	3 056	189 989	-	189 989
5	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	1 000	7 828	(1 680)	7 148	-	7 148
5.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	7 052	96	7 148	-	7 148
5.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	1 000	(1 000)	x	-	-	-
5.3	операции с учредителями (участниками):	30123	-	-	-	-	x	-	-	-
5.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	x	x	x	-	-	-
5.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	x	x	-	-	-
5.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-	-	-
5.7	внесение акционерами денежных средств в резервный фонд, на покрытие убытков	301234	x	x	-	-	x	-	-	-
5.8	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	1 776	(1 776)	-	-	-
5.9	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-	-	-
5.10	приобретение дочерного юридического лица	301261	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Остаток на 1 января 2022 г.	3013	61 651	17	21 000	113 093	1 376	197 137	-	197 137

КОНСОЛИДИРОВАННЫЕ СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2021 год

ЗАО «ТК Банк», УНП головной организации 807000163

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2021 год	2020 год
1	2	3	4	5
1	Прибыль (убыток)	301211	7 052	6 871
2	Прочие компоненты совокупного дохода	301212	96	896
	В том числе:			
2.1	переоценка основных средств и прочего имущества	3012121	-	321
2.2	переоценка нематериальных активов	3012122	-	-
2.3	переоценка ценных бумаг	3012123	96	575
2.4	переоценка инструментов хеджирования	3012124	-	-
2.5	переоценка прочих статей баланса	3012125	-	-
3	ИТОГО совокупный доход	30121	7 148	7 767
4	Доля в совокупном доходе, принадлежащая головной организации	301213	7 148	7 767
5	Доля неконтролирующих акционеров в совокупном доходе	301214	-	-

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2021 год

ЗАО «ТК Банк», УНП головной организации 807000163

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2021 г.	2020 г.
1	2	3	4	5
1	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**			
2	Полученные процентные доходы	70100	13 648	11 435
3	Уплаченные процентные расходы	70101	-	(5)
4	Полученные комиссионные доходы	70102	185	177
5	Уплаченные комиссионные расходы	70103	(104)	(134)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104	-	-
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105	(47)	(465)
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106	10	522
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107	-	-
10	Прочие полученные доходы	70108	5 622	6 609
11	Прочие уплаченные расходы	70109	(8 888)	(8 276)
12	Уплаченный налог на прибыль	70110	(124)	-
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах – итого	701	10 302	9 863
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200	(19)	3
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201	(19 211)	(13 129)
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202	7 081	13 004
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203	(1 056)	(9 271)
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204	-	-
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205	3	233
20	Потоки денежных средств от изменения операционных активов – итого	702	(13 202)	(9 160)
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300	-	-
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301	3 449	(420)
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302	577	(993)
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг банка	70303	-	-
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304	-	-
26	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305	(1 784)	539
27	Потоки денежных средств от изменения операционных обязательств – итого	703	2 242	(874)
28	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70	(658)	(171)
29	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**			
30	Приобретение основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71100	(601)	(1 565)
31	Продажа основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71101	103	581
32	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71102	-	-
33	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71103	-	-
34	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71104	-	(507)
35	Погашение (реализация) ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71105	-	-
36	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности	71	(498)	(1 491)
37	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**			
38	Эмиссия акций	72100	-	-
39	Выкуп акций собственной эмиссии	72101	-	-
40	Продажа ранее выкупленных акций собственной эмиссии	72102	-	-
41	Выплата дивидендов	72103	-	-
42	Внесение акционерами денежных средств в резервный фонд, на покрытие убытков	72104	-	-
43	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности	72	-	-
44	Влияние изменений валютного курса на денежные средства и их эквиваленты	73	(218)	750
45	Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов	74	(1 374)	(912)
46	Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	740	x	7 272
47	Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	741	5 898	x

Заместитель Председателя Правления Д.В. Власенко

Главный бухгалтер Н.А. Тиванова

Дата подписания: 28 апреля 2022 г.

Grant Thornton
An instinct for growth™

ООО «Грант Торнтон»
пр-т Победителей, 103,
оф. 507, 220020, г. Минск,
Республика Беларусь
УНП 100024856,
ОКПО 37384691
BIAN BYBSALFA30102723880010270000 BYN
БИК – ALFABY2X
ЗАО «Альфа-Банк»,
Адрес банка: ул. Сурганова,
43-47, 220013, г. Минск
Т +375 17 308 70 81 (82)
e-mail: info@by.gt.com
www.grantthornton.by

28.04.2022 No 140/22-з

На No_____ от _____

Председателю правления
Закрытого акционерного общества
«Банк торговый капитал»
Г-ну С.Ф. Хайновскому

Акционерам и Совету директоров
Закрытого акционерного общества
«Банк торговый капитал»

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ГОДОВОЙ КОНСОЛИДИРОВАННОЙ БУХГАЛТЕРСКОЙ (ФИНАНСОВОЙ) ОТЧЕТНОСТИ
Закрытого акционерного общества «Банк торговый капитал»
За период с 1 января 2021 года по 31 декабря 2021 года

Аудиторское мнение

Мы провели аудит прилагаемой годовой консолидированной бухгалтерской (финансовой) отчетности (далее – «годовая консолидированная финансовая отчетность») Закрытого акционерного общества «Банк торговый капитал» (далее – ЗАО «ТК Банк», Банк) (Республика Беларусь, 220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 65А, зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических и индивидуальных предпринимателей за No 807000163) и его дочерних организаций как банковского холдинга (далее совместно именуемых – «Банковский холдинг»), состоящей из консолидированного бухгалтерского баланса на 1 января 2022 года, консолидированного отчета о прибылях и убытках, консолидированного отчета об изменениях собственного капитала, консолидированного отчета о движении денежных средств за 2021 год, примечаний к годовой консолидированной финансовой отчетности, предусмотренных законодательством Республики Беларусь.

По нашему мнению, прилагаемая годовая консолидированная финансовая отчетность достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ЗАО «ТК Банк» и его дочерних организаций по состоянию на 01 января 2022 года, финансовые результаты их деятельности и изменение их финансового положения, в том числе движение денежных средств за 2021 год в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Основание для выражения аудиторского мнения

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности. Наши обязанности в соответствии с этими требованиями описаны далее в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой консолидированной финансовой отчетности» настоящего заключения. Мами соблюдались принцип независимости по отношению к аудируемому лицу согласно требованиям законодательства и нормы профессиональной этики. Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения.

Важные обстоятельства

Мы обращаем внимание на Примечание к годовой консолидированной финансовой отчетности (п. 13 «События после отчетной даты»). События, свидетельствующие о возможных хозяйственных условиях, в которых Банковский холдинг ведет свою деятельность, включают непропорциональное значительное изменение валютных курсов после отчетной даты, функционирование экономики в условиях экономических санкций, в том числе включая Российскую Федерацию – основного торгового партнера Беларуси. Это может оказать существенное влияние на активы и масштабы деятельности Банковского холдинга. Такие хозяйственные условия рассматриваются в качестве некорректирующих событий после отчетного периода. Мы не выражаем модифицированного аудиторского мнения в связи с этим вопросом.

Ключевые вопросы аудита отчетности

Ключевые вопросы аудита отчетности — это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являлись наиболее значимыми для проводимого аудита годовой консолидированной финансовой отчетности за текущий период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте нашего аудита годовой консолидированной финансовой отчетности в целом и при формировании нашего аудиторского мнения об этой отчетности, и мы не выражаем отдельного мнения об этих вопросах.

Статья «Ценные бумаги» консолидированного бухгалтерского баланса

По состоянию на 1 января 2022 года балансовая стоимость ценных бумаг составила 31 241 тыс. руб. или 22,5 % от общей величины размещенных средств. В связи со значимостью размещения средств в ценные бумаги и высокой субъективностью оценки при классификации ценных бумаг, правильность классификации ценных бумаг и порядок отражения в бухгалтерском учете считается одним из ключевых вопросов аудита.

Мы провели оценку методологии использованной Банком при классификации приобретенных ценных бумаг, соответствие норм ЛПА требованиям законодательства.

Мы оценили и проверили на выборочной основе правильность классификации и обоснованность суждений, сделанных Банком в ходе классификации (реклассификации) ценных бумаг, порядок отражения на счетах бухгалтерского учета активов, собственного капитала, доходов и расходов, возникающих в результате совершения операций с ценными бумагами.

Мы не обнаружили каких-либо существенных искажений в вышеуказанных процедурах.

Статья «Кредиты клиентам» консолидированного бухгалтерского баланса

Как раскрыто в Примечании (п. 3.4. Статья «Кредиты клиентам») по состоянию на 1 января 2022 года величина кредитов клиентам существенна по отношению к общей сумме активов и составила 13 287 тыс. руб. Определение достаточности величины резерва под обесценение кредитов, предоставленных клиентам, является ключевой областью суждения руководства Банковского холдинга. Выявление признаков обесценения и определение возмещаемой стоимости являются процессом, включающим значительное использование профессионального суждения, использование допущений, а также анализ различных факторов, в том числе финансового состояния заемщика, ожидаемых будущих денежных потоков, стоимости залога на основании анализа допущений, используемых руководством Банковского холдинга при оценке залоговой стоимости и информации о рыночной стоимости из открытых источников.

В отношении резервирования кредитов, оцениваемых на коллективной основе, наши аудиторские процедуры включали в себя анализ подходов по формированию специальных портфелей однородных кредитов, методики расчета резерва.

Мы не обнаружили каких-либо существенных искажений в вышеуказанных процедурах.

Прочие вопросы

Аудит годовой консолидированной финансовой отчетности ЗАО «ТК Банк» за 2020 год был проведен другой аудиторской организацией, которая выразила немодифицированное аудиторское мнение о данной отчетности от 29 апреля 2021 года.

Обязанности Банковского холдинга по подготовке годовой консолидированной финансовой отчетности

Руководство Банковского холдинга несет ответственность за подготовку и достоверное представление данной годовой консолидированной финансовой отчетности в соответствии с Законом Республики Беларусь от 17 июля 2013 года No 57-З «О бухгалтерском учете и отчетности», Инструкцией об организации ведения бухгалтерского учета и составлении бухгалтерской (финансовой) отчетности от 12 декабря 2013 года No 728, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь, Инструкцией по составлению консолидированной бухгалтерской (финансовой) отчетности банковских групп, банковских холдингов от 09 ноября 2011 года No 191, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь, и другими нормативными правовыми актами Национального банка Республики Беларусь, регулирующими порядок ведения бухгалтерского учета и подготовки финансовой отчетности для банков Республики Беларусь (банковскую отчетность по бухгалтерскому учету и отчетности), и организацию системы внутреннего контроля Банковского холдинга, необходимой для подготовки годовой консолидированной финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений, допущенных вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий.

Согласно критериям, определенным постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года No 511 «Об утверждении Инструкции по составлению консолидированной бухгалтерской (финансовой) отчетности банковских групп, банковских холдингов», годовая консолидированная финансовая отчетность Банковского холдинга на 1 января 2022 года включает финансовую информацию ЗАО «ТК Банк» и его дочерних организаций: Общества с ограниченной ответственностью «Торговый капитал – Запад», Унитарного предприятия по оказанию услуг «Торговый капитал – Инвест».

При подготовке годовой консолидированной финансовой отчетности руководство Банковского холдинга несет ответственность за оценку способности Банковского холдинга продолжать свою деятельность непрерывно и уместности применения принципа непрерывности деятельности, а также за надлежащее раскрытие в годовой консолидированной финансовой отчетности в соответствующих случаях сведений, относящихся к непрерывности деятельности, за исключением случаев, когда руководство намеревается ликвидировать Банковский холдинг, прекратить его деятельность или когда у него отсутствует какая-либо иная реальная альтернатива, кроме ликвидации или прекращения деятельности.

Лица, наделенные руководящими полномочиями, несут ответственность за осуществление надзора над процессом подготовки годовой консолидированной финансовой отчетности Банковского холдинга.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой консолидированной финансовой отчетности

Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что годовая консолидированная финансовая отчетность Банковского холдинга не содержит существенных искажений вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий, и в составлении аудиторского заключения, включающего выражение в установленной форме аудиторское мнение. Разумная уверенность представляет собой высокую степень уверенности, но не является гарантией того, что аудит, проведенный в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года No 56-З «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности, утвержденных Министерством финансов Республики Беларусь, позволяет выявить все имеющиеся существенные искажения. Искажения могут возникать в результате ошибок и (или) недобросовестных действий и считаются существенными, если можно обоснованно предположить, что в отдельности или в совокупности они могут повлиять на экономические решения пользователей годовой консолидированной финансовой отчетности, принимаемые на ее основе.

В рамках аудита, проводимого в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности, аудиторская организация применяет профессиональное суждение и сохраняет профессиональный скептицизм на протяжении всего аудита. Кроме того, мы выполняем следующее:

• выявляем и оцениваем риски существенного искажения отчетности вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий; разрабатываем и выполняем аудиторские процедуры в соответствии с оцененными рисками; получаем аудиторские доказательства, являющиеся достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения. Риск существенных искажений отчетности в результате недобросовестных действий выше риска необнаружения искажений в результате ошибок, так как недобросовестные действия, как правило, подразумевают наличие специально разработанных мер, направленных на их сокрытие;

• получаем понимание системы внутреннего контроля аудируемого лица, имеющей значение для аудита, с целью планирования аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам аудита, но не с целью выражения аудиторского мнения относительно эффективности функционирования этой системы;

• оцениваем надлежащий характер применяемой аудируемым лицом учетной политики, а также обоснованности учетных оценок и соответствующего раскрытия информации в годовой консолидированной финансовой отчетности;

• оцениваем правильность применения руководством аудируемого лица допущения о непрерывности деятельности, и на основании полученных аудиторских доказательств делаем вывод о том, имеется ли существенная неопределенность в связи с событиями или условиями, в результате которых могут возникнуть значительные сомнения в способности аудируемого лица продолжать свою деятельность непрерывно. Если мы приходим к выводу о наличии такой существенной неопределенности, мы должны привлечь внимание в аудиторском заключении к соответствующему раскрытию данной информации в годовой консолидированной финансовой отчетности. В случае, если такое раскрытие информации отсутствует или является ненадлежащим, нам следует модифицировать аудиторское мнение. Наши выводы основываются на аудиторских доказательствах, полученных до даты подписания аудиторского заключения, однако будущие события или условия могут привести к тому, что аудируемое лицо утратит способность продолжать свою деятельность непрерывно;

• оцениваем общее представление годовой консолидированной финансовой отчетности, ее структуру и содержание, включая раскрытие информации, а также того, обеспечивает ли отчетность достоверное представление о лежащих в ее основе операциях и событиях;

• получаем достаточные надлежащие аудиторские доказательства в отношении финансовой информации организаций и хозяйственной деятельности внутри Банковского холдинга, чтобы выразить мнение о годовой консолидированной финансовой отчетности. Мы отвечаем за общее руководство, контроль и проведение аудита Банковского холдинга. Мы являемся единоличными ответственными за наше аудиторское мнение.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, наделенными ликвидировать полномочиями, доводя до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированных объеме и сроках аудита, а также о значимых вопросах, возникших в ходе аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами были выполнены все требования в отношении соблюдения принципа независимости и до сведения этих лиц была доведена информация обо всех взаимоотношениях и прочих вопросах, которые можно обоснованно считать угрозами нарушения принципа независимости, и если необходимо, обо всех предпринятых мерах предосторожности.

Из числа вопросов, доведенных до сведения лиц, наделенных руководящими полномочиями, мы выбираем ключевые вопросы аудита и раскрываем эти вопросы в аудиторском заключении, если только закон или нормативный акт не препятствуют публичному раскрытию данного вопроса или когда мы обоснованно приходим к выводу о том, что отрицательные последствия сообщения такой информации превысят пользу от ее раскрытия).

Дмитрий Бекешко
Руководитель задания
Заместитель директора по методологии
и контролю качества аудиторских услуг
ООО «Грант Торнтон»

Светлана Маханькова
Руководитель аудиторской группы

Реквизиты аудируемого лица

Наименование: Закрытое акционерное общество «Банк торговый капитал» (сокращенное наименование – ЗАО «ТК Банк»);

Место нахождения: Республика Беларусь, 220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 65А;

Сведения о государственной регистрации: зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 12 сентября 2008 года, постановление Правления НБ РБ No 133, свидетельство No NB 000019, **УНП:** 807000163

Информация об аудиторской организации:

Наименование: Общество с ограниченной ответственностью «Грант Торнтон» (сокращенное наименование – ООО «Грант Торнтон»);

Место нахождения: Республика Беларусь, 220020, г. Минск, пр-т Победителей, 103, административное помещение 507;

Сведения о государственной регистрации: зарегистрировано решением Минского горисполкома от 12 июля 2013 года.

УНП: 100024856.

г. Минск, Республика Беларусь
28 апреля 2022 года

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Табакинтторг» (продавец) извещает о проведении 28 июня 2022 года повторного открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

ЛОТ No 1: изолированное помещение с инвентарным номером 350/D-270126 площадью 190,9 кв. м, назначение – помещение общественного питания, наименование – помещение общественного питания.

Адрес: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Советская, 2-34

Информация о земельном участке: кадастровый номер 340100000001000680, площадь 0,1128 га (доля в праве 24/313); назначение – земельный участок для эксплуатации и обслуживания многоквартирного жилого дома и изолированного помещения, не относящегося к жилищному фонду.

Начальная цена продажи с учетом НДС: 1 341 780,00 бел. рублей.

Задаток (10%) с учетом НДС: 134 178,00 бел. рублей.

Дополнительные условия: заключен договор аренды с ООО «Пицца Стар» до 26.01.2028 г. Изолированное помещение находится в здании, являющемся недвижимой историко-культурной ценностью.

Продавец: ОАО «Табакинтторг», г. Гомель, ул. Могилевская, 1а. Контактный телефон +375-44-599-02-90.

Шаг аукциона – 5 % от предыдущей названной аукционистом цены продажи предмета аукциона.

Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца ОАО «Табакинтторг»: р/с BY44PJCB30124055681000000933 в ОАО «Приорбанк» (г. Гомель, ул. Красноармейская, 3а), БИК PJCBBY2X, УНП 400078357.

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни **с 10.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00** от даты опубликования настоящего извещения. **Прием заявлений заканчивается 27.06.2022 г. в 16.00.**

Для участия в аукционе представляются: документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем (далее ИП) Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юр. лица или ИП; иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее одного месяца до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранным ИП – легализованная в установленном порядке копия документа, подтверждающего личность, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юр. лица Республики Беларусь – доверенность; представителем гражданина или ИП Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность, представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица или ИП – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – также документ, подтверждающий его полномочия.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лицо, являющееся победителем торгов, обязано: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней с момента подписания протокола; стоимость должна быть выплачена в течение 15 (пятнадцати) календарных дней со дня заключения договора купли-продажи; возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в размере 1 % в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет окончательной стоимости предмета оценки. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества с ограниченной ответственностью «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). **Дополнительная информация по контактным телефонам организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36, +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62 и на сайте www.deloocenka.by**

Швабский сельский исполнительный комитет (организатор аукциона) извещает о проведении 20 июля 2022 года открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

No ло-та	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь (га)	Ограничения в использовании, инфраструктура	Начальная цена (бел. рублей)	Размер задатка (бел. рублей)	Расходы по изготовлению документации (бел. рублей)
1.	**д. Швабы, ул. Поселковая, д. 15,** 623278611101000168 целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	0,2500	Черта населенного пункта Имеются сети: электрификация, водоснабжение подъездные пути	5000,00	1000,00	150,40 + расходы за размещение объявления
2.	**д. Таковщина, У-4,** 623287608601000037 целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	0,1875	Черта населенного пункта Имеются сети: электрификация	3000,00	600,00	278,92 + расходы за размещение объявления

Дата, время и место проведения аукциона 20 июля 2022 в 11.00 по адресу: Логойский район, д. Швабы, ул. Парковая, д. 26, Швабский сельский исполнительный комитет, контактные телефоны **8 (01774) 59 1 35, 59 1 05; (+37529) 1071617**

Прием документов, ознакомление с участком и документацией: ежедневно с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00 (кроме субботы и воскресенья) по 14.07.2022 включительно.

Для участия в аукционе необходимо:

1.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

по объекту «Жилая усадебная застройка для многодетных семей в микрорайоне Сокол в г. Минске» 3-я очередь строительства

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Сведения о застройщике – Коммунальное унитарное дочернее предприятие «Управление капитального строительства Запад» зарегистрировано Мингорисполкомом 05.01.2015 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 192400611.

Юридический адрес и местонахождение предприятия: 220025, г. Минск, ул. С. Есенина, 4-107, тел./факс +375 (17) 234 16 99

Офис продаж: 220025, г. Минск, ул. С. Есенина, 6, офис 213, тел.: +375(17) 234 16 98, +375(44) 795 44 44, +375(44) 559 33 91.

Режим работы офиса продаж: понедельник – четверг с 8.30 до 17.30, пятница с 8.30 до 16.15, обеденный перерыв с 13.00 до 13.45.

Сведения о жилых домах, в строительстве которых, выполняя функции заказчика, принимал участие застройщик в течение трех лет, предшествующих опубликованию настоящей проектной декларации, с указанием фактических сроков строительства:

жилой дом № 32 по ул. Алибегова в г. Минске – 10 мес.;

встроенные помещения в жилом доме № 6 по ул. С. Есенина в г. Минске – 5 мес.;

жилой дом № 11 по пер. 2-му Прилукскому в г. Минске – 12 мес.;

жилые усадебные дома №№ 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17 по ул. Шатило в микрорайоне Сокол в г. Минске – 10 мес.;

жилые усадебные дома №№ 34, 38 по ул. Антоненко в микрорайоне Сокол в г. Минске – 10 мес.;

жилые усадебные дома №№ 28, 30,32 по ул. Докутовичв микрорайоне Сокол в г. Минске – 11 мес.;

жилые усадебные дома №№ 13, 15, 16, 17, 19, 20, 21 по ул. Докутовичв микрорайоне Сокол в г. Минске – 12 мес.;

жилые усадебные дома №№ 23, 25, 26 по ул. Антоненко в микрорайоне Сокол в г. Минске – 12 мес.;

жилой усадебный дом № 4, кв. 2 по ул. Шатило в микрорайоне Сокол в г. Минске – 13 мес.;

жилые усадебные дома №№ 15, 19-1, 29-1, 31, 33-1, 41-2 по ул. Докутовичв микрорайоне Сокол в г. Минске – 14 мес.;

жилые усадебные дома №№ 4-1, 6, 8-1, 10-2, 12, 20, 22-2, 28 по ул. Антоненко в микрорайоне Сокол в г. Минске – 14 мес.;

жилые усадебные дома №№ 1, 3-1, 5, 15-2, 25-2, 27-1, 29 по ул. Головачева в микрорайоне Сокол в г. Минске – 17 мес.;

жилой усадебный дом № 24 по ул. Антоненко в микрорайоне Сокол в г. Минске – 16,5 мес.;

жилые усадебные дома №№ 8-1, 10-2, 16-1, 18, 20-2, 24-2 по ул. Шатило в микрорайоне Сокол в г. Минске – 17 мес.;

жилой дом № 4Д по ул. Семашко в г. Минске – 19 мес.;

многоуровневая гараж-стоянка № 4Г по ул. Семашко в г. Минске – 19 мес.

Информация об объекте строительства

Цель строительства – строительство одноэтажных жилых домов с мансардным этажом в составе объекта «Жилая усадебная застройка для многодетных семей в микрорайоне Сокол в г. Минске» 3-я очередь строительства.

Сведения об этапах строительства и о сроках его реализации

Начало строительства – ноябрь 2020 года.

Планируемое окончание строительства – 4 квартал 2022 года.

Сведения о договоре строительного подряда, заключенного с застройщиком

Договор строительного подряда от 11.11.2020 № 327, заключенный застройщиком с ОАО «Стройтрест № 35».

Сведения о месте нахождения объекта строительства

Объект строительства располагается на земельных участках в микрорайоне Сокол Октябрьского района г. Минска, территория ограничена улицами Маргелова, Головачева, Докутович, Антоненко.

Характеристика объекта строительства

Наружные стены из керамзитобетонных блоков со сплошным утеплением, многопустотные железобетонные плиты перекрытия, декоративная штукатурка, деревянные панели, ограждения металлические с лакокрасочным покрытием, кровля скатная стропильная с покрытием из профилированного листа, разводка электрики в соответствии с проектом.

Участки имеют ограждения: вдоль уличной сети – деревянный штакетник с воротами и калиткой, между участками – сетка-рабица. Площадь земельных участков на одну квартиру составляет 5,8-10 соток.

Квартиры вводятся в эксплуатацию без выполнения внутренних отделочных работ.

Лестница – винтовая с металлическим каркасом и деревянными ступенями; наружная дверь металлическая;

водоснабжение – от наружных сетей водопровода. Источником горячего водоснабжения является газовый котел;

канализация – самотечная с выпуском сточных вод в наружную сеть, сети бытовой канализации из полипропиленовых труб;

газоснабжение – газовые котлы с закрытой камерой сгорания, прибор учета потребления газа, бытовые газовые плиты;

отопление – встроенная мини-котельная с газовым котлом, расположенная в отдельном помещении на первом этаже квартиры. Радиаторы панельные с терморегуляторами типа «Лидея»;

окна – профиль ПВХ с заполнением двухкамерным стеклопакетом;

телефонизация, телевидение – волоконный оптический кабель.

Благоустройство и озеленение территории в соответствии с проектом включает: организацию пешеходных тротуаров, проездов, парковок из мелкоразмерной бетонной плитки, устройство газона с подсыпкой растительного грунта при укреплении откосов, устройство ограждения.

В соответствии с решением Мингорисполкома от 19.05.2022 № 1510 «Об организации строительства» строительство жилых помещений осуществляется по договорам создания объектов долевого строительства, при заключении которых предпочтение будет отдаваться гражданам, состоящим на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий в администрациях районов г. Минска, организациях г. Минска без выдачи направлений на строительство.

Сведения о количестве объектов долевого строительства, предлагаемых для заключения договоров создания объектов долевого строительства, стоимость строительства этих объектов

№ дома	№ кв.	Общая площадь, кв.м.	Стоимость строительства 1 кв. м общей площади жилого помещения в текущих ценах с учетом прогнозных индексов, белорусских рублей		
			нормативной площади	сверхнормативной площади	для граждан, не состоящих на учете нуждающихся, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц
60	2	118,84	2 040,98	2 080,00	2 600,00
68	2	118,84	2 142,29	2 160,00	
76	2	137,37	2 211,23	2 280,00	
82	2	119,82	2 130,34	2 170,00	

Дополнительно для заключения договора создания объекта долевого строительства для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, по направлению администрации района г. Минска предлагается квартира № 1 в жилом доме № 56 общей площадью 118,84 кв. метра с выполнением внутренних отделочных работ и установкой сантехнического оборудования стоимостью строительства 1 кв. метра в текущих ценах с учетом прогнозных индексов для нормативной площади – **2 190,70** белорусского рубля, для площади, превышающей нормативную, – **2 231,45** белорусского рубля.

Условия оплаты:

для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, – ежемесячно на основании представленных застройщиком справок о стоимости выполненных работ, затратах застройщика и размере очередного взноса для оплаты стоимости строительства жилого помещения;

для граждан, не состоящих на учете нуждающихся, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц – в соответствии с графиком платежей к договору создания объекта долевого строительства.

Документы для заключения договоров долевого строительства будут приниматься и регистрироваться в ходе личного приема в порядке живой очереди с **20.06.2022 по адресу: г. Минск, ул. С. Есенина, д. 6, офис 213 (офис продаж).**

Для заключения договоров создания объекта долевого строительства необходимы:

направление на строительство жилого помещения, выданное местным исполнительным и распорядительным органом (для кв. № 1 в жилом доме № 56);

справка о состоянии на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий со сверкой учетных данных;

паспорт;

личное присутствие лица, с которым будет заключаться договор;

для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей – учредительные документы.

Срок действия настоящей проектной декларации – до момента опубликования новой проектной декларации, которая отменяет действие опубликованной ранее, либо до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего задекларированному количеству объектов долевого строительства.

Подробные сведения об объекте долевого строительства можно получить в офисе продаж по адресу:

220025, г. Минск, ул. С. Есенина, д. 6, офис 213,

тел. (017) 234-16-98, (044) 795-44-44, (044) 795-44-44 и на сайте компании ukszapad.by

Общество с ограниченной ответственностью «АЛЬТЕРфрибра» (УНП 690660901) извещает о ликвидации Общества и проведении торгов – аукциона, 18.07.2022 в 15.00, г. Минск, ул. Берута, д. 3Б, пом. 66, ком. 1

Сведения о предмете торгов, начальная цена – Лот №1:

ЛИНИЯ ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА ФИБРЫ ИЗ СТАЛЬНОЙ ПРОВОЛОКИ ЕНФ 50

Местонахождение – г. Лида. Начальная цена: 22 800,00 бел. руб.

Сведения о продавце – ООО «АЛЬТЕРфибра», УНП 690660901.

Сведения об организаторе – ликвидатор ООО «АЛЬТЕРфибра» – ИП Ковшова Анна Александровна (220098, г. Минск, а/я 164, тел. 8029-338-09-02);

Размер задатка: 5 % от стоимости предмета торгов должен быть зачислен на р/с ООО «АЛЬТЕРфрибра» (УНП 690660901): BY34PJCB30120378031000000933 в ОАО «Приорбанк», PJCBBY2X, до 10.00 18.07.2022.

Заявки на участие принимаются по адресу: 220098 г. Минск, а/я 164 со дня публикации объявления до 10.00 18.07.2022.

Требования к участникам, порядок проведения торгов и возмещение затрат по их организации – в соотв. с постановлением Совета Министров РБ от 08.01.2013 № 16, в т. ч.: **Шаг аукциона** – 5 % от начальной стоимости. Победитель торгов – покупатель, предложивший наибольшую цену. В случае признания торгов несостоявшимися, продажа предмета аукциона продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 %.

Срок подписания договора и оплаты приобретенного предмета торгов, возмещения затрат – в течение 15 дней со дня проведения торгов.

Нясумнае чытанне

«І СПАЛОХАНА Ў ПАЛЬЦАХ ТРЫМЦЕЛІ СВЕЧАК ДОЎГІЯ ЯЗЫКІ...»

Пяць паэтычных вобразаў святой Еўфрасінні

«Еўфрасіння сэрца сваё паіла Божаю мудрасцю. Еўфрасіння — незвядальны квет райскага саду. Еўфрасіння — арол, што, лунаючы ў небе, праляцеў ад захаду і да ўсходу, як промень сонечны, прасвятліў зямлю Полацкую».

Так гаворыцца ў «Жыцці Еўфрасінні Полацкай»...

Але не заўсёды стаўленне да нябёснай апякункі Беларусі было аднолькавым.

У красавіку 1973 года сакратару ЦК КП БССР Кузьміну паступіў ліст з Савета па справах рэлігій пры Савеце міністраў СССР з нагоды таго, што праваслаўная царква рыхтавалася адзначыць 800-годзе Еўфрасінні Полацкай. Аўтар ліста пераказвае кароткa біяграфію дачкі полацкага князя, якая ў дванаццаць гадоў насупераж волі бацькі сышла ў манастыр і «в свободное от молитв время переписывала «священные» книги и распространяла их».

Той, хто пісаў, старанна бярэ ў двухкоссе словы «гроб господень», «святые», «священные», «мощи» і выказвае занепакоенасць, што «церковники попытаются использовать эту дату для более широкого привлечения в храмы верующих, прославления прогрессивной роли русской православной церкви». Галоўная рэкамендацыя — сродкам масавай інфармацыі, за выключэннем спецыяльных выданняў, «нет необходимости привлекать к деятельности Ефросинии Полоцкой внимание трудящихся республики».

Праўда ж, цяжка паверыць, што такое магло быць? У нашы дні, калі святкуем 1030-годзе праваслаўя на Беларусі, урачыста адзначаўся і дзень памяці святой прападобнай Еўфрасінні Полацкай, які выпадае на пачатак чэрвеня. Кожны год у Спаса-Еўфрасіннеўскі манастыр у гэты час адусюль прыязджаюць паломнікі... У гэтым годзе адбылося там нават урачыстае богаслужэнне з удзелам Свяцейшага Патрыярха ўсяе Русі Кірыла.

Зразумела, вобраз высокаадукаванай і моцнай духам полацкай князёўны Прадславы, якая стала святой Еўфрасінняй Полацкай, не мог не натхніць беларускіх паэтаў. Давайце ўспомнім яркія вершы, прысвечаныя нашай асветніцы і нябёснай заступніцы.

Небапарны арол

Невядома, хто напісаў «Жыціе» Еўфрасінні Полацкай, ёсць версія, што ў яго складанні браў удзел як паплечнік Міхаіл, магчыма, ігумен мужчынскага манастыра, заснаванага падзвіжніцай у Полацку. Дайшло да нас некалькі рэдакцый тагo «Жыція» ў сотнях спісаў. Яшчэ адзін беларускі святы, ён жа выдатны мысляр і паэт Кірыла Тураўскі, калі складаў сваю «Пахвалу Еўфрасінні Полацкай», якраз абапіраўся на яе «Жыціе» і выкарыстоўваў вобразы, што там гучаць. «Пахвалу» Тураўскага лічаць першым паэтычным увасабленнем вобраза Еўфрасінні Полацкай. Сустракаем мы там і параўнанне Еўфрасінні з арлом, і з сонечным промнем.

«Шчаснае ты, места Полацкае, што ўзрасціла такі парастак — найпадобнейшую Еўфрасінню! Шчасны люд, што жыве ў месце тым! Шчасныя бацькі як; шчаснае ўлонне, з якога выйшла найпадобнейшая панна Еўфрасіння! Шчаснае нараджэнне яе, шчаснае гадаванне, шчаснае і ўзрастанне найпачэснейшай Еўфрасінні!»

А вось паслухайце, як гучыць урывак з «Пахвалы» ў арыгінале, не ў перакладзе на сучасную беларускую мову: *«Еуфросиниа — небопарный орел, попаривши от Запада и до Востока, яко лучча солнечная, просветивши всю землюо Полоцкую!»*

Дарэчы, шмат разоў, нават у навуковых працах, сустракала інтэрпрэтацыю «луна солнечная», але, хоць спакусна ўспомніць пра «сонца месяцовае» Францыска Скарыны, падобна, гэта памылка, выкліканая недакладным расчытаннем, і гаворка менавіта пра «луч».

Заступніца Полацка

Услаўлі сваю зямлячку і Сімяон Полацкі. А ён, між іншым, не толькі развівaў вершаскладанне на Беларусі і пісаў у тым ліку на старабеларускай мове, але і ў Расію прывёз свае паэтычныя ўменні, калі яго запрасілі быць настаўнікам дзяцей расійскага цара Аляксея Міхайлавіча. Вызыныя і фігурныя вершы Сімяона Полацкага не саступаюць сённяшнім паэтычным эксперыментам. У сваім творы «Пролаг да Найпадобнай Маці Еўфрасінні» паэт таксама знаходзіць адметныя словы. Гэта своеасаблівая літаратурная малітва ў стылістыцы барока, у якой аўтар звяртаецца да нябеснай апякункі Беларусі з просьбай дапамагчы вярнуць у Полацк цудатворны абраз:

Ты зноўку маці, о Еўфрасіння,
Горада ўсіх жыхароў міласэрнасць,
Якая змагла ікону святую
Унесці здаля ў край Палачанскі...
Схіліся да ног нябёс уладара
Ды не пазбаў нас вышняга дару.
Упрасі, каб ізноўку вернутай быць,
Іконе святой Полацк наш
упрыгожыць.
Ойчы горад твой, аб ім ты падбай.
Хрысту жаніху ўнявесіцэ ты.
Толькі наш горад бо ўпрыгожвае
Дзевы абраз і паўсюль услаўляе,
Колькі сонцам неба прывечана,
Яснымі зорамі цудна аздоблена.
Гораду Полацку — умацаванне,
Падмога, стоўп, сцяна й запора.
Як немагчыма без сонца жыць,
Так нам без гэтага дару не быць.

Сімяон Полацкі называе Еўфрасіньо хадайніцай за сваіх землякоў перад Богам і сцвярджае: *«Ва ўсе дні, цябе, апякунка, уславім, вянок пашаны песняй сплятаючы».* Дзіўным чынам гэты твор Сімяона Полацкага нагадвае праз яшчэ адну страчаную рэліквію, звязаную з асобай Еўфрасінні, — крыжам, зроблены па яе замове майстрам Лазарам Богшам.

«Свецяць вочы Вялікай Княгіні...»

Адным з першых у беларускай паэзіі звярнуўся да вобраза Еўфрасінні Полацкай Алесь Звонак. І было гэта ў 1927 годзе, калі змагаліся з рэлігійнымі дурманам». У 1920-х рака з мошчамі святой Еўфрасінні была адчыненая, як астаткі выстаўленыя ў музеі... А дзетдомавец Алесь Звонак пасля заканчэння сярэдняй школы быў адпраўлены ў Полацк на пасаду адказнага сакратара газеты «Чырвоная Полаччына», а яшчэ ўзначальваў полацкі філіял літаратурнага аб'яднання «Маладняк». Магчыма, паўплывaў на маладога паэта і Вацлаў Ластоўскі, які даследаваў полацкую гісторыю і ствараў пра яе сапраўднае фэнтэзі. У вершы Ластоўскага «Дума на Полацкім замчышчы», дарэчы, угледжваюць згадку пра Еўфрасіннію як пра Сафас, увасабленне мудрасці, сімвал прыходу хрысціянскай рэлігіі замест паганства: «А ўсё ж — на попеле старэтных стодаў, пад засьцю ценяў іх, — у почуе грэчаскіх святых, засела Софас; мясцовую сабой змяняючы Паладу».

Малады Алесь Звонак, натхнёны старажытным Полацкам, стварае верш «Цень Еўфрасінні»:

Па руінах разбураных келлуў,
Там, дзе зеўраюць з трэшчын вякі,
Я спускаўся ў твае падзямеллі,
І спалохана ў пальцах трымцелі
Свечак доўгія языкі...

Пачарнелыя глыбы скляпенняў,
Лабірынты бясконцых хадоў
Прагльналі дрыготкія цені...
Быў, як мудрасці сімвал
нятленны, —
Сцёрты надпіс далёкіх гадоў.

Сустракалі няветлівa госця,
Не ўставалі з сатлелых грабніц
Мудрых продкаў пажоўклыя косці...
А жылі ж, пракліналі кагосьці,
Перш чым пасці закутымі ніц.

Пахла воскам у прыцемкy сінім.
І здавалася, з дна тайнікоў
Свецяць вочы Вялікай Княгіні...
Гэта здань твая, Еўфрасіння,
Мільганула з глыбінь вякоў!

Выдатны верш дваццацігадовага рамантыка, у якім адчуваецца павага і да беларускай гісторыі, і да вялікай жанчыны, якая праславіла Полацк. Тут Еўфрасіння — захавальніца гістарычнай памяці беларускага народа.

Вядома, гэта было не ў духу ідэалогіі... У 1937-м Звонак патрапіў у лагеры Магаданскай вобласці. Рэабілітавалі яго ў 1954-м.

У 1966-м ён зноў згадае Еўфрасіннію ў вершы, прысвечаным беларускім жанчынам:

Гордасць, пэўна,
узялі вы ў Ругвалодавай Ругнеды,
Дум ясноту Еўфрасіння,
пэўна, ў спадчыну дала.

Праўда, дзіўнавата гучыць пачатак гэтага верша, быццам адмаўленне ад колішняй «заганнай» прагі да дзіўнаў, калі лірычны герой спускаўся ў сутарэнні і чытаў напаўсцёртыя надпісы на сценах: «Не гартаў я фаліянтаў ражаўцельля старонкі, не шукаў пра вас паданняў, пыл стагоддзяў не страсаў». Але вобраз Еўфрасінні застаўся для паэта дарагім.

«У крыжакрылай келлі Еўфрасінні»

Недалёка ад Полацка да Ушачаў — нават пешкі за дзень дойдзеш... Не дзіва, што часта згадваецца Полацк у вершах ушацкага паэта Рыгора Барадуліна. У адным з вершаў ён з'яднюе гэты старажытны горад і вёску Бычкі, радзіму свайго сябра Васіля Быкава, які ва ўяўленні паэта, як і Еўфрасіння Полацкая, стаў «апосталам радзімы».

А вось верш, прысвечаны наведванню келлі святой Еўфрасінні:

Перад спакойнай веліччу замры.
Насельніцтва славянства маладога
Плячыма грэе стыльля муры,
Кароцячы вачыма шлях да Бога.
Не на пякельным —
на жывым жвіры
Святыя, як раташ, басанога
Стаяць, хоць штовякова пласт сыры
Кладзе на іх абліччы асцярога.
Душы і фрэсцы хочаца раскрышца.
На ветры часу стыне веры крыца.
Красой падзольнай думку расцвялі.
У крыжакрылай келлі Еўфрасінні
Згадаецца акрайчык неба сіні
І посах, што падаўся ў бабулі.

Так і ўспаміналецца ўрывак з «Жыція» святой Еўфрасінні, як яна адправілася ў царкву Святога Спаса, вылучаную ёй для падзвігу ў веры: *«І ўвайшла ў царкву, і пакланілася, і прамовіла так: «Ты, Госпадзе, даючы святым Сваім апосталам запавет, сказаў: «Не насіце з сабою нічога, апрача посаха». Я ж, слухаючыся слова Твайго, прыйшла на гэтае месца, нічога не ўзяўшы з сабою, маючы ў сабе толькі слова Тваё: Госпадзе, памілуй! А з маёмасці ўсяе ўсяку ў мяне адно гэтыя кнігі, з якіх мае ўцеху душа і ўзвесялеюцца сэрца».*

Вось ён, відаць, адкуль узяўся, посах з верша Рыгора Барадуліна:

«І той жа зор, і той жа твар...»

Якой была з выгляду Еўфрасіння Полацкая?

У «Жыціі» сказана: «бо была яна прыгожая надта абліччам». Адразу ўспамінаюцца фрэскі Спаса-Еўфрасіннеўскага сабора, дзе візантыйскага ўзору прыгажосць: вялікія вочы, простыя нос, маленькія вусны... Згодна з канонам XIX стагоддзя, полацкую святую належала ўяўляць так: «Подобием бледна лицем от пощения, ризы преподобническиче, как у преподобномученицы Евдокеи». А вось Алесь Разанаў у 1973 годзе стварыў філасофскі партрэт святой Еўфрасінні ў вершы «Папярэджанне» — гэта адзін з яго ранніх нешматлікіх рыфмаваных твораў.

Час абарваны...
Сню нябыт...
Абрабаваныя пагляды...
Нібы спліваеш ў плыні плыт,
срабрыста свеціцца спагада,
і зляе захад залаты,
і сны расплаўленыя паляць...
Расперазаныя плыты —
спліваеш спадчына і памяць.
І праступае праз зеніт
крыж зорны
ў зорным карагодзе...
А мне і долі —
сню нябыт —
крыж Богшы Лазара ўзыходзе.
Рукою творцы і суддзі
да судных дзён,
каб, быццам раны,
смылелі словы —
не ўкрадзі
і не аддай! — занатавана.
І славу — прэч,
і ўцеху — прэч...
У змрочнай пільнасці астралу
цябе дзялілі зман і меч,
а папярэдзянне вяртала.
У камянях хаваўся след,
і пераймалі футаралы,
і заціскаўся бранзалет...
А папярэдзянне вяртала.
Няўжо не вернешся цяпер?
Ці ўжо няма куды вярнуцца?!
І толькі цягнецца няўцерп
час абарваны... —
звёны рвуцца.
Былы і новы парадні,
злучы ў адзіную сцяжыну!
Якая скруха дзень пры дні
цябе праводзіць на чужыну.
Якая бездань — не змагчы,
не памагчы,
не ўзяць з палону...
Не лес выносны — а карчы...
Што прыначаліся для плёну?
Што лёс паклаў?
А з мітульгі —
у перападах не прыстала —
прадвесце славы і тугі
глядзіць маўклівая Прадслава.
І той жа зор, і той жа твар...
Я сню нябыт.
Якое ранне
адзначыў зорны каляндар?!
Гняце няпамяці цяжар.
Праменна свеціцца вяртанне.

Магчыма, у кожнага з вас створыцца свой вобраз святой Еўфрасінні Полацкай... І няхай ён натхніць вас наведаць старажытны Полацк і з цікавасцю ўгледзецца ў мінулае нашага народа.

Людміла РУБЛЁЎСКАЯ.

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» 18 июля 2022 года в 11.00 проводит открытый аукцион по продаже имущества

№ п/п	Сведения о предмете аукциона	Начальная цена продажи без НДС, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
Лот 1	автомобиль «VAZ-21150», тип ТС — легковой специальный седан (SEDAN), номер кузова (vin) XTA21150033475295, цвет – серебристо-желто-зеленый, год выпуска – 2003, регистрационный знак 5540 ВВ-6, инвентарный номер 2052	1200,00	120,00
Лот 2	автомобиль «VOLKSWAGEN JETTA», тип ТС – легковой специальный седан (SEDAN), номер кузова (vin) WVWZZZ1KZ7M084442I, цвет – серебристый металлик, год выпуска – 2006, регистрационный знак 5619 АС-6, инвентарный номер 1414	9200,00	920,00
Лот 3	автомобиль «GAZ-3110», тип ТС – легковой специальный седан (SEDAN), номер кузова (vin) XTH31100031164782, цвет – серебристый металлик, год выпуска – 2003, регистрационный знак 5481 ТАІ, инвентарный номер 1305	1100,00	110,00
Лот 4	автомобиль «SKODA OCTAVIA A5», тип ТС – легковой седан (SEDAN), номер кузова (vin) TMBBK41Z282202054, цвет — серебристый металлик, год выпуска — 2008, регистрационный знак 3658 ВВ-6, инвентарный номер 859	7100,00	710,00
Лот 5	автомобиль «CHEVROLET NIVA 212300-55», тип ТС – легковой автомобиль внедорожник универсал (SUV UNIVERSAL), номер кузова (vin) X9L212300C0414126, цвет – светло-серебристый металлик, год выпуска — 2012, регистрационный знак 9593 ЕВ-6, инвентарный номер 861	7500,00	750,00
Лот 6	автомобиль «UAZ 31519», тип ТС – легковой автомобиль внедорожник универсал (SUV UNIVERSAL), номер кузова (vin) XTT315190405769 23 (315100405948 71), цвет – темно-зеленый, год выпуска – 2004, регистрационный знак 2754 ЕВ-6, инвентарный номер 860	3300,00	330,00
Лот 7	автомобиль «CITROEN C5», тип ТС — легковой специальный хэтчбек, номер кузова (vin) VF7DCRHZB76067682, цвет — серебристый, год выпуска – 2001, регистрационный знак 9737 АТ-6, инвентарный номер 820	5800,00	580,00
Лот 8	автомобиль «ШКОДА СУПЕРБ», тип ТС – легковой специальный седан, номер кузова (vin) TMBBL23U189009856, цвет — серебристый металлик, год выпуска — 2007, регистрационный знак 1900 АХ-6, инвентарный номер 70326	8300,00	830,00
Лот 9	автомобиль «GEELY EMGRAND X7», тип ТС – легковой специальный универсал (UNIVERSAL), номер кузова (vin) Y4K67622ZXFB009446, цвет – черный, год выпуска – 2015, регистрационный знак 0664 ЕТ-6, инвентарный номер 4251	19 684,19	1968,42
Лот 10	автомобиль «GEELY EMGRAND X7», тип ТС – легковой внедорожник универсал (SUV UNIVERSAL), номер кузова (vin) Y4K876226FB009430, цвет – черный, год выпуска – 2015, регистрационный знак 9058 ЕС-6, инвентарный номер 632	12 098,46	1209,85

1. Наименование продавца – организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 802220712424.

2. Дата, время и место проведения аукциона: **18 июля 2022 года в 11.00** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, конференц-зал.

3. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» (утвержденное приказом генерального директора № 5 от 03.01.2022).

4. Участник аукциона за 3 рабочих дня до проведения аукциона должен подать заявление на участие в аукционе, подписать с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54BPSB30121192410119330000, код BPSBBY2X в ОАО «Сбер Банк», УНП 700049607

5. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: 212022, г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: **12.07.2022 г., время: 17.00.**

6. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.

7. Сроки подписания договора купли-продажи: Договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (претендентом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и предоставления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней.

8. Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона: в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола.

9. Извещение о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» размещено в газете «Звязда», на сайте ОАО «ДСТ № 3».

РУП «Торговый дом «Восточный» извещает о проведении 30.06.2022 открытого аукциона по продаже недвижимого имущества

Лот № 1. Объект недвижимого имущества в составе:

1) Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-42706 общей площадью 1 497,5 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, 28, вблизи д. Удранка. Назначение: здание специализированного иного назначения; наименование: клуб-столовая. Составные части и принадлежности: блочный подвал, бетонное овощехранилище, асфальтобетонное покрытие, цементно-бетонные дорожки, ограждение.

2) Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-78086 общей площадью 42,2 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, 28/10, вблизи д. Удранка. Назначение: здание специализированное иного назначения; наименование: трансформаторная подстанция. Составные части и принадлежности: отсутствуют.

3) Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-42710 общей площадью 225,5 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, 28/3, вблизи д. Удранка. Назначение: здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей; наименование: спальный корпус. Составные части и принадлежности: четыре террасы на деревянных сваях.

4) Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-42708 общей площадью 225,8 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, 28/2, вблизи д. Удранка. Назначение: здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей; наименование: спальный корпус. Составные части и принадлежности: четыре террасы на деревянных сваях.

5) Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-42709 общей площадью 224,9 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, 28/5, вблизи д. Удранка. Назначение: здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей; наименование: спальный корпус. Составные части и принадлежности: четыре террасы на деревянных сваях.

6) Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-78084 общей площадью 107,3 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, 28/8, вблизи д.Удранка. Назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ; наименование: склад. Составные части и принадлежности: отсутствуют.

7) Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-78085 общей площадью 105,6 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, 28/9, вблизи д. Удранка. Назначение: здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей; наименование: медицинский корпус. Составные части и принадлежности: две кирпичные пристройки.

8) Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-78090 общей площадью 15,8 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, 28/4, вблизи д. Удранка. Назначение: здание специализированное иного назначения; наименование: здание сторожки. Составные части и принадлежности: отсутствуют.

9) Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-78089, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, вблизи д. Удранка. Назначение: сооружение специализированное водохозяйственного назначения; наименование: водонапорная башня. Составные части и принадлежности: здания, сооружения и оборудования согласно техническому паспорту № б/н от 20.01.2017 года, составленному по состоянию на 04.01.2017 года.

Капитальные строения расположены на земельном участке с кадастровым номером 623875700099000001 площадью 6,7 га (право постоянного пользования).

Начальная цена продажи – 566 247,58 бел. руб., задаток – 56 624, 76 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.

Условия проведения аукциона читать в извещении РУП «Торговый дом «Восточный», опубликованном в газете «Звязда» от 14.05.2022 № 93 (29715).

Аукцион состоится 30.06.2022 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовый зал. Окончание приема заявлений – 27.06.2022 в 15.00

УНП 101127835

Весткі з Кітая

МЕДЫЯ Ў ЭПОХУ «ЛІЧБЫ»

Куды рушыць інфрапрастора Паднябеснай?

Традыцыйныя медыя будуць адыгрываць заўважную ролю ў інфармацыйнай прасторы і надалей, калі здолеюць належным чынам адаптавацца да глабальных зменненняў. Пра гэта падчас міжнароднага вэбінара, які наладзілі Кітайскі камітэт ШАС па добрасуседстве, сяброўстве і супрацоўніцтве сумесна з парталам «Хуаньцюван», заявіў Дзі Дзюэнь, прафесар і навуковы кіраўнік дактарантаў Кітайскага ўніверсітэта камунікацый, прарэктар даследчага інстытута Супольнасці адзінага лёсу чалавецтва і навуковы супрацоўнік дзяржаўнай ключавой лабараторыі медыяканвергенцыі. Куды рушыць найбуйнейшая ў свеце інфармацыйная прастора Паднябеснай?

ГАЛОЎНЫЯ ГУЛЬЦЫ

Зараз адбываецца імклівы пераход ад афлайнавага фармату камунікацый да гібрыднага, у якім усё большую ролю адыграе віртуальная прастора. Усё часцей можна пачуць такі тэрмін, як «метасусвет». Такім чынам, вызначаюць прастору, якая спалучае сапраўдную і віртуальную рэальнасць (VR). Лічыцца, што ўпершыню гэты тэрмін з'явіўся ў культавай кнізе Ніла Стывенсана «Лавіна», якая выйшла ў 1992 годзе.

Як заўважаюць Дзі Дзюэнь, узровень пранікнення інтэрнэту дарослівае па краінах, аднак прасочваецца і агульная глабальная тэндэнцыя — свет рушыць у кірунку лічбавізацыі. Адпаведна адбываецца і трансфармацыя медыяпрасторы. «Традыцыйныя СМІ не знікнуць, — перакананы прафесар Дзі Дзюэнь. — Хоць многія кажуць пра тое, што імклівае развіццё новых медыя прывядзе да смерці традыцыйных СМІ. Аднак гэта не так — нават у віртуальнай прасторы яны будуць адыгрываць заўважную ролю. Пры адной умове: калі здолеюць своечасова належным чынам змяніцца, адаптавацца да новай рэальнасці».

Менавіта традыцыйныя медыя застануцца галоўнымі гульцамі на медыйным полі, паколькі яны карыстаюцца нязменным даверам у аўдыторыі. Зараз карыстальнікі ўсё часцей аддаюць перавагу атрыманню навін з іншых крыніц (дадатковы, сацыяльных сетак), аднак у многіх з'яўляецца разуменне наконт якасці і дакладнасці такой інфармацыі. Нездарма менавіта такім чынам нярэдка запускаюцца шматлікія фэйкі. Іх фарміруюць і міжнародныя медыя-карпарацыі, якія імкнуцца навязаць аўдыторыі пэўны пункт погляду. Як заўважыў «Звяздзе» прафесар Дзі Дзюэнь, гэта глабальная праблема, супрацьстаяць такому інфармацыйнаму ўплыву магчыма толькі праз аб'яднанне намаганняў канструктыўных медыя.

ЦЭНТР СІЛЫ

Насамрэч стратэгічная пляцоўка — Шанхайская арганізацыя супрацоўніцтва. Як адзначаюць аналітыкі, на працягу больш чым 20 гадоў свайго існавання ШАС стала найбуйнейшай сусветнай рэгіянальнай платформай узаемадзеяння. Цяпер яе членамі з'яўляюцца восем краін з агульнай колькасці насельніцтва больш за тры мільярды чалавек, якія фарміруюць чвэрць глабальнага ВУП. Чатыры дзяржавы (сярод іх — Беларусь) маюць статус назіральнікаў, яшчэ шэсць з'яўляюцца партнёрамі па дыялогу.

У новых геапалітычных рэаліях Шанхайская арганізацыя супрацоўніцтва здольная і павінна стаць сусветным цэнтрам сілы на шляху стварэння новага міжнароднага палітычнага і эканамічнага парадку. Такі пункт гледжання выказаў **член Пастаяннай камісіі па міжнародных справах Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Сяргей Сыранкоў** у Доме дружбы на круглым стале «Магчымасці ўзаемадзеяння Беларусі і ШАС у фармаце народнай дыпламатыі», паведаміла БелТА. «Для гэтага арганізацыя мае ўсе неабходныя сілы і сродкі, — падкрэсліў дэпутат. — Велізарны патэнцыял, які мае ШАС, аўтаматычна выводзіць яе за рамкі чыста рэгіянальнай арганізацыі і робіць яе вывучэнне вельмі важным для правільнага разумення сучаснай сістэмы міжнародных адносін».

Падчас экспертных дыскусій у межах анлайн-семінара Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва з'явілася прапанова наконт стварэння такой пляцоўкі менавіта на платформе ШАС. «Платформа інфармацыйнага абмену неабходна для ўзаемадзеяння СМІ розных краін, стварэння атмасферы ўзаемнага даверу і павагі да разнастайнасці меркаванняў. Гэта будзе прафесійны механізм для ухтака і эфектыўнага абмену дакладнай інфармацыяй і сумесная супрацьстаянне фэйкам і чуткам, асабліва на фоне цяперашніх крызісаў і выклікаў», — лічыць **старшы рэпарцёр газеты «Жаньмінь жыбао», кансультант партала «Хуаньцюван» Дзін Ган.**

Як заўважыў прафесар Дзі Дзюэнь, кітайскія ўлады нездарма так шмат увагі ўдзяляюць належнаму развіццю традыцыйных СМІ. Гэты сегмент і ў перспектыве павінен захоўваць свае пазіцыі, каб адстойваць адказнасць і дакладнасць падчас падачы інфармацыі.

КАНТЭНТ ДЛЯ «ЗУМЕРАЎ»

Вялікая ўвага абгрунтавана аддаецца моладзі. Кантэнтнае арыентаванне на гэтую аўдыторыю павінна ажыццяўляцца з актыўным выкарыстаннем сучасных камунікацыйных тэхналогій. Пра гэта падчас міжнароднага анлайн-семінара, які арганізавалі Кітайскі камітэт ШАС па добрасуседстве, сяброўстве і супрацоўніцтве сумесна з парталам «Хуаньцюван», заўважыла **Чжан Даньшань, намеснік дырэктара цэнтра збору і рэдагавання інфармацыі даччынага выдання газеты «Кітайская моладзь», галоўны рэдактар газеты «Маладзёжны даведнік».**

Самае вялікае на колькасці ў свеце — пакаленне Z. Гэта людзі, якія нарадзіліся ў перыяд з 1995 да 2010 года. У 2019-м іх колькасць перавысіла 2,4 мільярда чалавек, што складае амаль траціну (32 працэнты) ад агульнай колькасці насельніцтва планеты. Нядзіўна, што вялікая ўвага падчас стварэння кантэнту — менавіта запытам «зумераў», якія аддаюць перавагу візуалізацыі. Адсюль такая папулярнасць кароткіх відэа і адпаведных платформ. Пабяднасне не выключэнне, тым больш што Кітай з'яўляецца безумоўным сусветным лідарам па развіцці інтэрнэту. Як паведамілі ў Кітайскім інфармацыйным інтэрнэт-цэнтры (CNNIC), наспыранцы мінулага года колькасць інтэрнэт-карыстальнікаў у КНР перавысіла 1,03 мільярда, што амаль на 43 мільёны больш, чым у аднаведны перыяд 2020-га.

Станоўчая тэндэнцыя працягваецца — сёлета інтэрнэт-сектар Кітая прадэманстраваў устойлівы рост камерцыйных даходаў. Аб гэтым сведчаць даныя міністэрства прамысловасці і інфармацыйных тэхналогій КНР, паведаміла інфармагенцтва «Сіньхуа». Паводле звестак ведамства, выручка буйных прадпрыемстваў, якія прадстаўляюць інтэрнэт-паслугі і спадарожнія паслугі, у студзені — красавіку склала 44,3 мільярда юаняў (каля $66 млрд), павялічыўшыся на 2,7 працэнта ў гадавым вылічэнні. Тэмпы росту павялічыліся на 1,3 працэнтнага пункта ў параўнанні з першым кварталам. У прыватнасці, выручка пастаўшчыкоў інтэрнэт-паслуг, якія спецыялізуюцца на воблачных паслугах, а таксама паслугах вялікіх даных, падскочыла амаль на траціну (на 30,4 працэнта) — да 42,3 млрд юаняў. Паводле даных міністэрства прамысловасці і інфармацыйных тэхналогій КНР, выдаткі кампаній на даследаванні і распрацоўкі ўзраслі за гэты перыяд на 10,4 працэнта, што на два працэнтныя пункты вышэй, чым у першым квартале.

Узровень дастатковасці інтэрнэту ў краіне дасягнуў 73 працэнтаў, што вышэй за сярэдні сусветны паказчык. Галоўным чынам падключэнне да сусветнага павуціння ў Кітаі адбываецца праз смартфоны — 99,7 працэнта карыстальнікаў выходзяць у глабальную сетку менавіта такім чынам. Кітайцы ў сярэднім зараз праводзяць у інтэрнэце каля чатырох гадзін штодня. Паводле звестак штогадовага даследавання Global Digital Reports 2022, універсальная платформа WeChat ўвайшла ў сусветны топ-5 сацыяльных сетак і нават абышла TikTok.

«Наша каманда імкнецца своечасова пераходзіць да новых падыходаў у выгаворчасці кантэнту для маладзёжнай аўдыторыі», — адзначална Чжан Даньшань. І прадэманстравала кароткія відэа, якія яны ствараюць і распаўсюджваюць з дапамогай розных інтэрнэт-платформ. Такое ўзаемадзеянне з «зумерамі» даволі прадукцыйнае. І мае свае станоўчыя вынікі.

Цікавыя высновы справадзачы аб развіцці сеткавай літаратуры, якую раней агучыла Акадэмія грамадскіх навук КНР. У ёй адзначаецца, што прадстаўнікі пакалення Z аказалі глыбокі ўплыў на змест і асноўныя каштоўнасныя арыентацыі сеткавай літаратуры, паведаміў «Хуаньцюван». Менавіта «зумеры» сталі найбуйнейшай групай чытачоў у сетцы сегменце. Па стане на канец мінулага года налічвалася звыш паўмільярда чытачоў інтэрнэт-літаратуры, паказчык дасягнуў рэкордна высокага ўзроўню. На народжаных пасля 1995-га прыпадала больш за 60 працэнтаў новых карыстальнікаў кітайскага мабільнага дадатку для чытання «Цыдзянь».

Для маладых чытачоў інтэрнэт-літаратура ўяўляе сабой не толькі спосаб баўлення часу, але і важны канал атрымання ведаў. Як адзначалася ў справаздачы, прадстаўнікі пакалення Z адчуваюць асабліва моцнае пачуццё нацыянальнага гонару і патрыятычны энтузіязм і з дапамогай каментарыяў выказваюць сваю любоў да Радзімы. Летась у каментарыях, якія пакінулі карыстальнікі дадатку «Цыдзянь», слова «Кітай» з'яўлялася больш за 300 тысяч разоў. Як адзначылі ў Акадэміі грамадскіх навук КНР, пакаленне Z аказала моцны ўплыў на кірункі творчасці, каштоўнасныя арыентацыі і функцыі літаратуры ў інтэрнэце. Варта адзначыць, што летась рэалізм стаў адным з самых папулярных напрамкаў літаратурнай творчасці ў кітайскім інтэрнэце.

НАВІНЫ З ХАЛАДЗІЛЬНІКА

Наш час — насамрэч эпоха лічбы. Паднябесная — сярод сусветных лідараў на гэтым шляху. Маштабы лічбавай эканомікі Кітая фактычна дасягнулі 40 трыльёнаў юаняў (звыш 6 трыльёнаў долараў). Гэта амаль 40 працэнтаў ВУП. Тэмпы штогадовага росту — на ўзроўні 10 працэнтаў. Такія тэндэнцыі згадала **выканаўчы дырэктар інфармацыйнага агенцтва «Сіньхуа» анлайн», старшы навуковы супрацоўнік Кітайскай асацыяцыі па рэфармаванні і развіцці прадпрыемстваў Сі Цьін.** Як адзначаюць эксперты, лічбавая эканоміка стала ключавым драйверам стабільнага эканамічнага росту Кітая. Па стане на канец 2020 года колькасць кампаній у галіне штучнага інтэлекту (ШІ) у Паднябеснай дасягнула 6425 — чвэрць сусветнага паказчыка. Напрыканцы мінулага года рынак комплексных рашэнняў у сферы тэхналогій ШІ склаў 1,28 трыльёна юаняў (197 млрд долараў). Пры падтрымцы дзяржавы тэхналогіі штучнага інтэлекту ўступілі ў стадыю імклівага развіцця, а такія прыярытэтныя галіны, як разумныя чыпы, дроны, разумныя аўтамабілі з сеткавымі магчымасцямі і робаты, атрымалі далейшае развіццё.

Медыясфера павінна адпавядаць імклівай лічбавай трансфармацыі, лічыць Сі Цьін. Пры гэтым вельмі важна забяспечваць не толькі хуткасць, шматканальнасць распаўсюджвання, але і якасць кантэнту. Як заўважыла «Звяздзе» Сі Цьін, такім чынам можна эфектыўна змагацца з фэйкамі. «Кітай — найбуйнейшы рынак навін, — адзначыла эксперт. — Гэта найвялікшая ў свеце аўдыторыя. Таму вельмі важна наладзіць дзейсны кантроль за якасцю кантэнту». Нездарма зараз актыўна прымяняюцца такі тэрмін, як «медыяэкалогія».

Развіваць канструктыўную плынь актыўна дапамагаюць у тым ліку і воблачныя тэхналогіі. «Новыя каналы — гэта не толькі камп'ютары і мабільнікі. Сёння навіны можна атрымаць нават з экрана халадзільніка, — заўважала эксперт «Сіньхуа». — Галоўнае — забяспечыць неабходны фармат. У выніку развіцця кагнітыўных тэхналогій і штучнага інтэлекту ў выторчасці кантэнту ўдзельнічаюць і робаты, аднак я лічу, што гэта не заменіць журналістаў, паколькі яны могуць ствараць унікальны інфармацыйны прадукт, які адлюстроўвае асабістыя пункт погляду на падзеі».

Тым часам стала вядома, што омні-медыя і камунікацыя на аснове платформ сталі ключавымі трэндамі ў індустрыі навінавых СМІ Паднябеснай. Такая тэндэнцыя адзначаецца ў дакладзе Усекітайскай асацыяцыі журналістаў, паведаміла «Сіньхуа». На працягу апошніх двух гадоў традыцыйныя СМ (радыё, тэлебачанне і газеты) дэманстравалі запаволванне тэмпаў росту і працягвалі факусіравацца на глыбокай канвергенцыі і лічбавай трансфармацыі, адзначаецца ў дакладзе. Новыя тэхналогіі, такія як тэхналогія медыяплатформы, лічбавай перадачы даных, відэатэхналогіі высокай выразнасці, штучны інтэлект і 5G, садзейнічалі пераўтварэнням і інавацыйнаму развіццю медыясферы. «На гэтым фоне працягвае павышацца кваліфікацыя работнікаў СМІ, — адзначылі ва Усекітайскай асацыяцыі журналістаў. — У структуры кадравага складу паступова павялічваецца доля моладзі і высокаадукаваных кадраў». Так што перспектывы відавочная.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

❍ Даслоўна

Патэнцыял яднання і партнёрства

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Генеральнага сакратара Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва Чжан Міна з гадавінай стварэння ШАС.

Арганізацыя на працягу ўсёй сваёй гісторыі ўносіць важкі ўклад у стабільнае і паступальнае развіццё Еўразійскага рэгіёна, адзначыў беларускі лідар. «Відавочныя канкрэтныя вынікі ў галіне падтрымання міру і ўмацавання даверу, паглыбленне шматпрофільнага эканамічнага і гуманітарнага ўзаемадзеяння. Сведчанням узрослага аўтарытэту Арганізацыі, у якой многія бачаць магчымасць рэалізаваць разнастайныя сумесныя праекты, з'яўляецца паслядоўнае пашырэнне яе межаў з уцягваннем новых удзельнікаў, — падкрэсліў Прэзідэнт Беларусі. — Адзначаючы сёлета круглыя даты гістарычных рашэнняў Арганізацыі — 20-годдзе прыняцця Хартыі ШАС і 15-годдзе Дагавора аб доўгатэрміновым добрасуседстве, дружбе і супрацоўніцтве, — краіны «сям'і ШАС» дэманструюць прыхільнасці да «шанхайскага духу» паспяхова пераадольваюць перашкоды на шляху да ўсеагульнага прагрэсу».

Як адзначыў Аляксандр Лукашэнка, Беларусь, як і раней, будзе актыўна ўдзельнічаць ва ўсіх вымярэннях ШАС, садзейнічаючы раскрыццю вялізнага патэнцыялу яднання і партнёрства.

Суседзі

У ПАСТЦЫ ІНФЛЯЦЫІ

Чаго чакаць жыхарам Літвы?

У Літве рост цэн на электраэнергію б'е рэкорды. У маі аптовы кошт павялічыўся на 41 працэнт у параўнанні з папярэднім месяцам, паведаміў партал RuBaltic. Яшчэ ў красавіку сярэдні цэннік на біржы складаў 116,5 еўра за МВт/гадзіну. У маі гэты паказчык узняўся ўжо да 164,7 еўра. Сярод прычын, якія ўплываюць на рост кошту электраэнергіі ў Літве, — змяненні на энергетычным рынку Фінляндыі (прыпыненне гандлю з Расіяй і закрыццё аднаго рэактара АЭС), а таксама зніжэнне выпрацоўкі электрычнасці на гідраэлектрастанцыях у Латвіі. Адзначаецца, што з надыходам лета цэннік на электраэнергію працягвае імклівае расці. У сярэднім яе аптовы кошт у Літве ўжо перавысіў 185,9 еўра — на 15,2 працэнта больш, чым у апошні тыдзень мая. Такая ж адчайная сітуацыя і па іншых спажывецкіх пазіцыях. Адбываецца няўхільнае збяднение насельніцтва, а ўлады з інфляцыяй не змагаюцца. Пры гэтым прагнозы самыя змрочныя. Чаго ж чакаць жыхарам Літвы?

Прадукты сталі раскошай

Паводле звестак Еўрастата, ад росту цэн на прадукты харчавання асабліва пакутуе насельніцтва ў Літве. Некаторыя хадавыя тавары сталі для жыхароў гэтай краіны сапраўднай раскошай, паведаміла Delfi. Жыхар Вільнюса Альгірдас расповедаў выданню, што вымушаны купляць толькі тое, што патрабуецца найбольш. «Вядома, шмат ад чаго даводзіцца адмаўляцца. Я цяпер жыву на сціплыя даходы», — растлумачыў ён, дадаўшы, што зараз вельмі прыкметна падаражэла малочная прадукцыя.

Саўладальнік аднаго з вільнюскіх рэстаранаў Эгідзіюс Калінскас падзяліўся, што некаторыя перш за ўсё даступныя прадукты, такія як курачына, цяпер па кішэні далёка не кожнаму. «Курачына падаражэла на 150 працэнтаў. Для некаторых людзей курыца стала раскошай», — сказаў ён.

Адзначаецца, што больш за ўсё за год падаражэлі бульба, сланечнікавы алей, смятана, яйкі і аўсяныя шматкі. Па падліках партала Pricer.lt, за год бульба падаражэла на 160 працэнтаў, а літр сланечнікавага алею — на 140 працэнтаў. Соль каштуе ў чатыры разы дарагэй, і на паліцах супермаркетаў яе няма. Пры гэтым патанелі кава і шакалад. «Калі піць самую танную каву і заядаць шакаладам, можна з сумам саняхадзіць буры, якую еўразона перажыла з тых часоў — у перыяд аціпляльнага сезона і сёлетняй вясной.

Дэпутаты мясцовага парламента лічаць, што ўрад не зрабіў таго, што было ў яго сілах. «За тое, што Літва ў рэйтынгу інфляцыі ў краінах Еўрапейскага саюза займае другое месца за Эстоніяй, адказны ўрад. Прасцей кажучы, Кабінет міністраў ухіляецца ад вострага пытання. Прычына, на якой у Літве такія вар'яцкія цэны, у тым, што нашага камісія па рэгуляванні цэн на электраэнергію і савет па канкурэнцыі працуюць неадэкватна. За мяжой адпаведныя органы займаюцца інструментамі кантролю цэн, але ў Літве гэтага няма. У Францыі заканадаўцы галасавалі за прававыя нормы, накіраваныя на рэгуляванне цэн на паліва. Падобныя ініцыятывы былі і ў іншых краінах, але не ў нас», — пракаментаваў дзеянні літоўскіх улад парталу BNN колішні дэпутат Сейма Нагліс Пуцейкіс.

Дом — на дровы

Жыхары Літвы сутыкнуліся са значным ростам цэн на дровы. Кошт ужо вырас у разы, хоць цэннік звычайна падымаецца ближэй да аціпляльнага сезона, паведаміла Delfi. Цэны на дровы ў цэлым адрозніваюцца па краіне. Недзе яны выраслі на чвэрць, а недзе — адразу ўтрая. Тым часам гандляры драўнінай адзначаюць, што такіх цэн яшчэ не бачылі. Нават заможным літоўцам даводзіцца аплачваць дровы часткамі.

Некаторыя рэгіёны Літвы не газіфікаваныя, таму абагравацца ўзімку даводзіцца дровамі. Так, у літоўскім населеным пункце Уніце (Панявежскі раён) мясцовыя жыхары закупляюцца дровамі, як толькі заканчваецца аціпляльны сезон. Аднак сёлета аказалася, што драўніна для многіх не па кішэні.

Некаторыя жыхары выражаюцца на адчайнай крокі. Пенсіянер Пятрас хоча знесці палову дома, каб сэканоміць на аціпленні. Паводле яго слоў, купля дроў на наступную зіму абыдзецца сама меней у тысячу еўра. У гэтую суму не ўваходзіць работа па распілоўванні бярвення і колцы дроў.

Літоўскія чыноўнікі звязваюць рэзкі скачок цэн з санкцыямі. «Літва імпартавала драўніну з Расіі і Беларусі. Цяпер імпарту няма. У Літве адчуваецца дэфіцыт драўніны», — заўважыў намеснік міністра аховы навакольнага асяроддзя Літвы Данас Аўгуціс.

З-за недахопу драўніны свае рынкі закрылі Эстонія і Латвія. «Літва ў рэгіёне пакуль адзіная краіна, у якой драўніну могуць купляць усе ахвотныя», — заявіў кіраўнік асацыяцыі «Літоўская драўніна» Раймундас Бейнартас. Ён адзначыў, што зараз краіны імкнуцца зрабіць так, каб сыравіна перапрацоўвалася на іх тэрыторыі. Напрыклад, у Германіі драўніна нават не перавозіцца з аднаго рэгіёна ў іншы. Тое, што Літва не забараніла экспарт драўніны, у выніку прывядзе да дэфіцыту. Простыя літоўцы зусім хутка будуць глядзець не на кошт, а на тое, каб ім наогул удалося купіць дровы, лічыць Раймундас Бейнартас.

Трывожныя сігналы

Паводле ацэнкі эканамістаў, сёлета Літва непазбежна сутыкнецца з рэцэсіяй. Ужо ёсць першыя яе прыкметы: пагаршаюцца чаканні бізнесу і спажыўцоў, памяншаюцца ўклады ў банках, расце колькасць выпадкаў банкруцтва. Прадстаўнік Creditinfo Lietuva Кацярына Раяка паведаміла, што небяспечна тэхнічнай рэцэсіі (спад эканомікі на працягу некалькіх кварталаў) існуе. Яна ўказала і на прыкметы будучай кароткатэрміновай стагнацыі. Па словах Раякі, спажыўцы ўжо адчуваюць зніжэнне пакупніцкай здольнасці з-за росту цэн.

Прэзідэнт Літоўскай асацыяцыі гандлёвых, прамысловых і рамесных палат Рымас Варкулявічус адзначыў, што трывожныя сігналы адчувае і бізнес. У першую чаргу гэта недахват абаротных сродкаў. «Усе сектары спажываюць энергарэсурсы, карыстаюцца транспартнымі рэсурсамі, ва ўсіх ёсць работнікі, якія адчуваюць уздзеянне інфляцыі і росту цэн, усё гэта адбіваецца на асобных сферах нашай эканомікі. Адносіны з Кітаем, усходнімі суседзямі сышлі практычна на нішто», — адзначыў эксперт. Па словах Рымаса Варкуляві чуса, асобныя сектары — транспарт і турызм — адчуюць вялікі спад і, напэўна, хутка не адновяцца. «Будаўнічы сектар звязаны з ростам цэн на матэрыялы. Тут трэба разгледзець і сферы дзяржзакупак, бо гэта сфера вялікіх абаротаў і занятасці», — заўважыў прэзідэнт асацыяцыі.

Прадстаўнік Creditinfo Lietuva адзначыла, што больш за ўсё праблем зараз менавіта ў транспартнага і будаўнічага сектараў. Кацярына Раяка прагназуе тэхнічную рэцэсію ўжо ў трэцім квартале. «Агульная атмасфера зусім не аптымістычная. Да гэтага трэба рыхтавацца», — заўважыла эксперт.

У найноўшай справаздачы аб фінансавай стабільнасці Банк Літвы абазначыў галоўныя рызыкі для дзяржаўнай фінансавай сістэмы. Адна з іх звязана з працягласцю інфляцыі і магчымым ростам крэдытных працэнтных ставак. Акрамя таго, па меркаванні аналітыкаў Банка Літвы, у краіне існуе верагоднасць «перагрэву» жылпрэвага рынку. Пры гэтым міністр фінансаў Гінтарас Скайсце растлумачыла, што ўрад зараз не разглядае ніякіх мер па тармажэнні інфляцыі.

Сваю ролю адыграў і «закон бумеранга». «Санкцыі выдатна працуюць, але ў іншым кірунку, таму што санкцыі знішчаюць тых, хто іх уводзіць: краіны Захаду, Усходняй Еўропы ў першую чаргу, якія найбольш цесна мяжуюць, так скажам, з аб'ектамі гэтых санкцый — Расіяй, Беларуссю. Гэта Латвія, Літва, Эстонія, Польшча. І, вядома, кожны чарговы пакет не пакідае ім будучыні, звужае калідор магчымасцяў, гарызонты развіцця, уласна, забівае ўсё, — заўважыў у эфіры тэлеканала «Беларусь 1» кіраўнік інфармацыйнага агенцтва Baltnews палітолаг Андрэй Старыкоў. — Мне здаецца, прыбалты ўжо змірыліся з гэтым і займаюцца нават не мазахізмам, а гэта такі выдасканалены від пралангавання самагубства». Кожны чарговы пакет санкцый узнімае цэны, дадаў палітолаг. «Цэны растуць з-за знешняй палітыкі Прыбалтыкі, з-за рыначнай кан'юнктуры. Нафта, газ — мы бачым, як імклівa раслі кацыроўкі апошнія паўгода. Цэны растуць выхоздячы з чаканняў мясцовых бізнесменаў і спажыўцоў, што зайтра будзе горш», — падкрэсліў ён.

У геапалітычную топку

У Літве ёсць высокая ступень адарванасці кіруючага класа ад народа. Пра гэта ў эфіры «Альфа Радыё» заявіў палітолаг Аляксандр Шпакоўскі. «Іх зліты пагардліва ставяцца да радавых літоўцаў, лічаць іх непісьменнымі, неразумнымі, а сябе бачаць у нейкім сэнсе спадкаемцамі кунігасаў», — адзначыў эксперт. Па яго словах, Літва часта бярэ на сябе занадта шмат. Гэта, у прыватнасці, яскрава праяўляецца ва ўзаемаадносінах прыбалтыйскай краіны з Кітаем і Расіяй. «Калі маленькая Літва на поўным сур'ёзе прымае стратэгічныя дакументы ў галіне нацыянальнай бяспекі, дзе прапісваецца цікавасць у выглядзе стрымлівання Расіі, я думаю, што яе нацыянальныя інтарэсы павінны быць не ў гэтым, а ў тым, каб прадавець сыр у Санкт-Пецярбургу. Лунаць у геапалітычных аблоках куды больш цікава, чым займацца прагматычнымі пытаннямі, — заўважыў Аляксандр Шпакоўскі. — Паглядзіце з пункту гледжання разумення сэнсу. Ці выгадна была Літве наша прапанова аб сумеснай эксплуатацыі БелАЭС? Вядома. Ці выгадна было Літве выступаць у ролі транзітнай дзяржавы для беларускіх грузаў і калійных угнаенняў у прыватнасці? Безумоўна. Гэта забяспечвала работай Літоўскія чыгункі, загружала Клайпедскі порт. Ці выгадна была Друскінінкаю наяўнасць на яго тэрыторыі санаторыя «Беларусь»? Канешне. Рабочыя месцы, адпачывальнікі, якія пакідалі там грошы. Наогул, статус горада-курорта Друскінінкая шмат у чым быў абумоўлены прыездам туды беларускіх турыстаў. Усё гэта выгадна. Але разам з тым раншэні прымаюцца супрацьлегла. Мерканвані эканамічна прагматызму не адыграюць там ніякай ролі. Ролю адыграюць уласныя вар'яцкія геапалітычныя амбіцыі, перакананні і ўказанні старэйшых таварышаў з Вашынгтона».

Разважаючы пра тое, чаму так адбываецца, палітолаг акцэнтаваў, што знаходзіцца ва ўладзе ў Літве. «У кансервацыўнай верхавіне, якая знаходзіцца ва ўладзе ў Літве, якая курыруе МЗС краіны, спецслужбы, узброеныя сілы і гэтак далей, шмат выхадцаў з мігранцікі колаў, якія прыбылі ў Літву пасля распаду Савецкага Саюза, — адзначыў Аляксандр Шпакоўскі. — Іх бацькі, дзядулі, бабулі бралі ўдзел у калабарацыянісцкім руху, а на завяршальным этапе Другой сусветнай вайны выехалі ў ЗША і Канаду. Яны кіруюцца настроямі рэваншызму, тэрмін узяты з іх дзяцінства і юнацтва прайшлі ў становішчы разваг бацькоў аб тым, чаму яны прайгралі. Яны прадстаўнікі боку, які прайграў і не раскаяўся. І яшчэ момант: яны ведаюць, што ў выпадку катастрофы, як і іх бацькі, змогуць з'ехаць назад у ЗША і Канаду. Таму тое, што будзе з Літвой і ў якую геапалітычную топку яны кідаюць гэтую краіну, им абыякава».

Тэрыторыя для псіхатэрапіі

Тэндэнцыя павышэння цэн на харчаванне і камунальныя паслугі ў Літве захоўваецца, заявіў літоўскі палітолаг Крыстафер Войшка. «У Беларусі захавалася сацыяльная дзяржава, забеспячэнне насельніцтва неабходнымі рэчамі — нашмат лепшая сітуацыя, чым у нас. У Літве ў гэтым плане сітуацыя становіцца горш і горш, таму людзі і прыязджаюць у вашу краіну. Я лічу, што гэта вельмі разумнае рашэнне ўлад Беларусі. Нам, літоўцам, вельмі карысна, таму што мы можам танна атрымаць тое, чаго нам не хапае на радзіме», — распавёў Крыстафер Войшка.

Беларусь для жыхароў краін Балтыі — тэрыторыя для псіхатэрапіі, заявіў у эфіры тэлеканала «Беларусь 1» кіраўнік інфармацыйнага агенцтва Baltnews. «Многія карыстаюцца бязвізавымі вокнамі, едуць у Беларусь як мінімум для таго, каб зірнуць на нармальную краіну, дзе не трэба апасацца, дзе няма ціску з усіх бакоў, дзе ў паветры не лунае атмасфера нянавісці да ўсяго іншага, дзе людзей не абражаюць і не прымушаюць каяцца за тое, што яны рускія ці беларусы, — заўважыў Андрэй Старыкаў. — Таму гэта добрыя кірунак, каб як мінімум выдыхнуць і супакоіцца».

Пётр ДУНЬКО.

PARITETBANK

ОАО «ПАРИТЕТБАНК»

ОТЧЕТ О ФИНАНСОВОМ ПОЛОЖЕНИИ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2021 ГОДА

(в тысячах белорусских рублей)

	Приме-чания	31 декабря 2021 года	31 декабря 2020 года
АКТИВЫ:			
Денежные средства и их эквиваленты	6	137 809	125 047
Средства в финансовых учреждениях	7	1 484	1 276
Ценные бумаги	8	95 102	87 459
- в том числе заложенные по соглашениям РЕПО		*19 175*	*30 073*
Производные финансовые активы	9	867	386
Обязательные резервы в Национальном банке Республики Беларусь		5 757	3 944
Кредиты клиентам	10	373 913	378 750
Долгосрочные активы, предназначенные для продажи	11	741	106
Инвестиционная недвижимость	14	14 535	14 535
Основные средства	12	19 811	17 295
Нематериальные активы	13	9 272	5 875
Отложенные активы по налогу на прибыль	15	641	960
Прочие активы	16	4 803	4 315
ИТОГО АКТИВЫ		**664 735**	**639 948**
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ			
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА:			
Средства финансовых учреждений	17	65 975	83 096
Производные финансовые обязательства	9	6	60
Средства клиентов	18	404 912	367 432
Выпущенные долговые ценные бумаги	19	70 214	70 727
Прочие обязательства	16	8 139	5 782
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА		**549 246**	**527 097**
КАПИТАЛ:			
Уставный капитал	20	153 754	153 754
Собственные выкупленные акции		(136)	(136)
Фонд переоценки по справедливой стоимости инвестиций, оцениваемых по справедливой стоимости через прочий совокупный доход		(232)	1 118
Накопленный убыток		(37 897)	(41 885)
ИТОГО КАПИТАЛ		**115 489**	**112 851**
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ		**664 735**	**639 948**

ОАО «ПАРИТЕТБАНК»

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ ИЛИ УБЫТКЕ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2021 ГОДА

(в тысячах белорусских рублей)

	Приме-чания	2021 г.	2020 г.
Процентная выручка, рассчитанная с использованием эффективной процентной ставки		65 556	45 983
Процентные расходы		(35 022)	(25 149)
ЧИСТЫЙ ПРОЦЕНТНЫЙ ДОХОД	**22**	**30 534**	**20 834**
Эффект первоначального признания финансовых активов и обязательств, по которым начисляются проценты	22	-	(1 436)
Формирование оценочных резервов под ожидаемые кредитные убытки по процентным финансовым активам	6,7,8,10	(10 497)	(4 500)
Чистый процентный доход после формирования оценочных резервов под ожидаемые кредитные убытки по процентным финансовым активам		20 037	14 898
Чистые комиссионные доходы	23	9 086	4 790
Чистые доходы по операциям с ценными бумагами		170	2 208
Чистые доходы по операциям в иностранной валюте и производным финансовым инструментами	24	10 748	11 410
Прочие доходы	25	4 353	5 021
НЕПРОЦЕНТНЫЕ ДОХОДЫ		24 357	23 429
Расходы на персонал	26	(18 782)	(15 988)
Амортизация	12, 13	(4 864)	(3 343)
Прочие операционные расходы	26	(15 219)	(14 428)
(Формирование)/восстановление оценочных резервов под ожидаемые кредитные убытки по непроцентным финансовым активам и обязательствам кредитного характера	16, 21	(1 010)	(911)
Прибыль/(убыток) от последующего увеличения справедливой стоимости долгосрочных активов, предназначенных для продажи, за вычетом затрат на продажу		(217)	71
НЕПРОЦЕНТНЫЕ РАСХОДЫ		(40 092)	(34 599)
ПРИБЫЛЬ до расходов по налогу на прибыль		4 302	3 728
Расход по налогу на прибыль	15	(313)	(316)
ПРИБЫЛЬ ЗА ГОД		**3 989**	**3 412**

ОАО «ПАРИТЕТБАНК»

ОТЧЕТ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2021 ГОДА

(в тысячах белорусских рублей)

	Приме-чания	2021 г.	2020 г.
ПРИБЫЛЬ ЗА ГОД		**3 989**	**3 412**
ПРОЧИЙ СОВОКУПНЫЙ ДОХОД			
Статьи, которые впоследствии могут быть переклассифицированы в состав прибылей или убытков			
Совокупный (доход)/расход, перенесенный в отчет о прибыли и убытках при выбытии инвестиций, оцениваемых по справедливой стоимости через прочий совокупный доход		(170)	(1 012)
Изменение справедливой стоимости финансовых активов		(1 200)	116
Изменение отложенного налога на прибыль, признанного в составе капитала		(6)	9
Изменение оценочного резерва под ожидаемые кредитные убытки по ценным бумагам, оцениваемым по справедливой стоимости через прочий совокупный доход		26	(151)
Статьи, которые впоследствии не могут быть переклассифицированы в состав прибылей или убытков			
Изменение справедливой стоимости долевых финансовых активов		-	116
ИТОГО СОВОКУПНЫЙ ДОХОД ЗА ГОД		**2 639**	**2 490**

ОАО «ПАРИТЕТБАНК»

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИЯХ В КАПИТАЛЕ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2021 ГОДА

(в тысячах белорусских рублей)

	Приме-чания	Уставный капитал	Собственные выкупленные акции	Накоп-ленный убыток	Фонд переоценки по справедливой стоимости инвестиций, оцениваемых по справедливой стоимости через прочий совокупный доход	Итого капитал
На 31 декабря 2019 года		**153 754**	**(136)**	**(45 296)**	**2 040**	**110 362**
Совокупный доход						
Прибыль за год		-	-	3 412	-	**3 412**
Прочий совокупный доход за год		-	-		(922)	**(922)**
Итого совокупный доход за год		-	-	**3 412**	**(922)**	**2 490**
Операции с акционерами						
Дивиденды объявленные	20	-	-	(1)	-	**(1)**
На 31 декабря 2020 года		**153 754**	**(136)**	**(41 885)**	**1 118**	**112 851**
Совокупный доход						
Прибыль за год		-	-	3 989	-	**3 989**
Прочий совокупный доход за год		-	-		(1 350)	**(1 350)**
Итого совокупный доход за год		-	-	**3 989**	**(1 350)**	**2 639**
Операции с акционерами						
Дивиденды объявленные	20	-	-	(1)	-	**(1)**
На 31 декабря 2021 года		**153 754**	**(136)**	**(37 897)**	**(232)**	**115 489**

ОАО «ПАРИТЕТБАНК»

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2021 ГОДА

(в тысячах белорусских рублей)

	Приме-чания	2021 г.	2020 г.
ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:			
Прибыль до расходов по налогу на прибыль		4 302	3 728
Корректировки на:			
Амортизацию	12, 13	4 864	3 343
Чистые процентные доходы		(30 534)	(20 834)
Формирование оценочных резервов под ожидаемые кредитные убытки по процентным финансовым активам, за исключением денежных средств и их эквивалентов	7, 8, 10	10 497	4 500
Формирование/(восстановление) оценочных резервов под ожидаемые кредитные убытки по непроцентным финансовым активам и обязательствам кредитного характера	16, 21	1 010	911
Чистые доходы по операциям с ценными бумагами		(170)	(2 208)
Прибыль от последующего увеличения справедливой стоимости долгосрочных активов, предназначенных для продажи, за вычетом затрат на продажу		217	(71)
Убыток/(прибыль) от выбытия основных средств, нематериальных активов и инвестиционной недвижимости		(311)	98
Изменение справедливой стоимости производных финансовых инструментов		(535)	(187)
Создание резерва по неиспользованным отпускам и начисленные премии		787	369
(Доход)/расход от курсовых разниц		4 223	(10 189)
Расходы от выбытия долгосрочных активов, предназначенных для продажи, и прочего имущества		230	291
Эффект первоначального признания финансовых активов и обязательств, по которым начисляются проценты		-	1 436
Денежные потоки от операционной деятельности до изменений в операционных активах и обязательствах		**(5 420)**	**(18 813)**
Уменьшение/(увеличение) операционных активов:			
Средства в финансовых учреждениях и обязательные резервы в Национальном банке Республики Беларусь		(2 050)	2 069
Кредиты клиентам		(19 251)	(104 289)
Прочие активы		(2 200)	(1 135)
Уменьшение/(увеличение) операционных обязательств:			
Средства финансовых учреждений		(12 195)	13 782
Средства клиентов		39 861	29 530
Прочие обязательства		(15)	(1 348)
Чистый отток денежных средств от операционной деятельности до налогообложения и процентов полученных и уплаченных		**(1 270)**	**(80 204)**
Возмещенный налог на прибыль			434
Проценты полученные		69 000	43 346
Проценты уплаченные		(34 554)	(25 002)
Чистый отток денежных средств от операционной деятельности		**33 176**	**(61 426)**
ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:			
Приобретение основных средств и нематериальных активов	12, 13	(8 245)	(8 735)
Приобретение ценных бумаг		(251 908)	(272 848)
Поступления от погашения и продажи ценных бумаг		240 150	328 694
Поступления от продажи основных средств и нематериальных активов		401	75
Чистый приток денежных средств от инвестиционной деятельности		**(19 602)**	**47 186**
ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:			
Погашение долговых ценных бумаг	32	(8 610)	(18 965)
Выпуск долговых ценных бумаг	32	8 156	82 375
Выплата дивидендов	20	(1)	(1)
Оплата обязательств по финансовой аренде		(1 450)	(1 273)
Чистый приток/(отток) денежных средств от финансовой деятельности		**(1 905)**	**62 136**
Влияние изменений обменных курсов на денежные средства и их эквиваленты		1 096	7 834
Влияние изменений величины ожидаемых кредитных убытков на денежные средства и их эквиваленты		(3)	(6)
Чистое увеличение/(уменьшение) денежных средств и их эквивалентов		12 762	55 724
Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного года	6	125 047	69 323
Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного года	**6**	**137 809**	**125 047**

И.о. Председателя Правления
Д.А. Панкевич
22 апреля 2022 года
Минск

Главный бухгалтер
Е.М. Скриба
22 апреля 2022 года
Минск

Адрес соответствующей страницы интернет-сайта банка, где размещена отчетность о деятельности банка в полном объеме **https://www.paritetbank.by/**

ОАО «Паритетбанк». УНП 100233809. Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности от 01 апреля 2021 года № 5.

KPMG

ООО «КПМГ»,
ул. Платонова, д. 49,
Бизнес-центр «Авадеми»,
7-й этаж, помещение № 26-7
220012, Минск, Беларусь
Телефон +375 (17) 320 80 00
Факс +375 (17) 320 80 01
Internet www.kpmg.by

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ НЕЗАВИСИМОЙ АУДИТОРСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ПО ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ

Акционерам и руководству Открытого акционерного общества «Паритетбанк»

Аудиторское мнение

Мы провели аудит финансовой отчетности Открытого акционерного общества «Паритетбанк» (далее – «Банк») (место нахождения: 220002, Республика Беларусь, город Минск, ул. Киселева, 61а, дата государственной регистрации: 15 мая 1991 года, регистрационный номер в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей: 100233809), состоящей из отчета о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2021 года, отчетов о прибыли или убытке, совокупном доходе, об изменениях в капитале и движении денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, а также примечаний, состоящих из основных положений учетной политики и прочей пояснительной информации.

По нашему мнению, прилагаемая финансовая отчетность отражает достоверно во всех существенных аспектах финансовое положение Банка по состоянию на 31 декабря 2021 года, а также его финансовые результаты и движение денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности (МСФО).

Основание для выражения аудиторского мнения

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 56-З «Об аудиторской деятельности» (с последующими изменениями и дополнениями) и национальных правил аудиторской деятельности, действующими в Республике Беларусь, и Международными стандартами аудита. Наши обязанности в соответствии с этими требованиями и стандартами описаны далее в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита финансовой отчетности» нашего заключения. Мы независимы по отношению к Банку в соответствии с Международным кодексом этики профессиональных бухгалтеров (включая международные стандарты независимости) Совета по международным стандартам этики для бухгалтеров (Кодекс СМСЭБ) и этическими требованиями, применимыми к нашему аудиту финансовой отчетности в Республике Беларусь, и мы выполнили прочие этические обязанности в соответствии с этими требованиями и Кодексом СМСЭБ. Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения нашего аудиторского мнения.

Ключевые вопросы аудита

Ключевые вопросы аудита – это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являлись наиболее значимыми для нашего аудита финансовой отчетности за текущий период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте нашего аудита финансовой отчетности в целом и при формировании нашего мнения об этой отчетности, и мы не выражаем отдельного мнения по этим вопросам.

Резерв под ожидаемые кредитные убытки по кредитам клиентам

См. Примечания: 10 «Кредиты клиентам» и 27 «Управление рисками»

Ключевой вопрос аудита	Аудиторские процедуры в отношении ключевого вопроса аудита
Кредиты, предоставленные клиентам и учитываемые по амортизированной стоимости, составляют 56% от общей величины активов и отражаются за вычетом резерва под ожидаемые кредитные убытки (далее – «ОКУ»), оцениваемого на регулярной основе и чувствительного к используемым допущениям. Оценка ОКУ требует от руководства применения профессионального суждения и использования допущений в отношении следующих основных факторов: - своевременное выявление значительного повышения кредитного риска и события дефолта по кредитам клиентам (отнесение к Стадиям 1, 2 и 3 в соответствии с МСФО (IFRS) 9 «Финансовые инструменты» (далее – «МСФО (IFRS) 9»); - оценка вероятности дефолта (PD) и величины убытка в случае дефолта (LGD); - оценка надбавки с целью учета различных сценариев и прогнозной информации; - прогноз ожидаемых потоков по кредитам, выданным клиентам, отнесенным к Стадии 3. В связи с существенным объемом кредитов, выданных клиентам, а также неопределенностью, присущей оценке величины резерва под ОКУ, данный вопрос является ключевым вопросом аудита.	Мы оценили основные аспекты методологии и политик Банка в отношении оценки ОКУ на предмет соответствия требованиям МСФО (IFRS) 9, в том числе путем привлечения к анализу наших специалистов в области управления финансовыми рисками. Наши процедуры в отношении используемых данных и расчетов для целей оценки ОКУ включали следующие: - Мы оценили организацию и протестировали операционную эффективность средств контролей в отношении расчета внутренних кредитных рейтингов и оценки залогов корпоративных заемщиков. - По выбранным корпоративным кредитам и заемщикам мы проанализировали финансовую и нефинансовую информацию, а также использованные Банком профессиональные суждения с целью оценки корректности классификации выбранных позиций в соответствующие стадии обесценения и присвоенного Банком кредитного рейтинга для заемщиков, а также на выборочной основе проверили исходные данные, использованные в рейтинговых моделях. - В отношении отобранных для детального тестирования кредитов розничным клиентам мы проверили полноту и аккуратность исходных данных, используемых для расчета ОКУ, своевременность отражения просрочек и погашений и распределения кредитов по Стадиям. - На выборочной основе мы проверили корректность исходных данных, используемых при расчете PD, LGD и EAD для корпоративных и розничных кредитов. - Мы оценили общую предсказательную способность моделей, используемых Банком для расчета ОКУ, путем сравнения оценки, сделанной на 1 января 2021 года, с фактическими результатами за 2021 год. - По выявленным ранее общую адекватность надбавки для учета различных сценариев и прогнозной информации, учитывающих текущую и будущую экономическую ситуацию и условия деятельности соответствующих категорий заемщиков. - Для выбранных корпоративных кредитов, отнесенных к Стадии 3, по которым Банк оценивает ОКУ на индивидуальной основе, мы критически оценили допущения, используемые Банком при расчете будущих денежных потоков, включая оценку стоимости реализуемых залогов и сроки их реализации, а также из наших понимания и доступной рыночной информации. Особое внимание мы уделили кредитам клиентам, потенциальное изменение резерва под ОКУ по которым может оказать наиболее существенное влияние на финансовую отчетность. Мы также оценили адекватность и сбалансированность в финансовой отчетности раскрытий надлежащим образом подверженность Банка кредитному риску. Кроме того, мы проверили, является ли раскрытие основных суждений и допущений достаточно информативным.

Ответственность руководства и лиц, отвечающих за корпоративное управление, за финансовую отчетность

Руководство несет ответственность за подготовку и достоверное представление указанной финансовой отчетности в соответствии с МСФО и за систему внутреннего контроля, которую руководство считает необходимой для подготовки финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений вследствие недобросовестных действий или ошибок.

При подготовке финансовой отчетности руководство несет ответственность за оценку способности Банка продолжать непрерывно свою деятельность, за раскрытие в соответствующих случаях вопросов, относящихся к непрерывности деятельности, и за составление отчетности на основе допущения о непрерывности деятельности, за исключением случаев, когда руководство намеревается ликвидировать Банк, прекратить его деятельность или когда у него отсутствует какая-либо иная реальная альтернатива, кроме ликвидации или прекращения деятельности.

Лица, отвечающие за корпоративное управление, несут ответственность за надзор за подготовкой финансовой отчетности Банка.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита финансовой отчетности

Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что финансовая отчетность не содержит существенных искажений вследствие недобросовестных действий или ошибок, и в выпуске аудиторского заключения, содержащего наше аудиторское мнение. Разумная уверенность представляет собой высокую степень уверенности, но не является гарантией того, что аудит, проведенный в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 56-З «Об аудиторской деятельности» (с последующими изменениями и дополнениями) и национальных правил аудиторской деятельности, действующими в Республике Беларусь, и Международными стандартами аудита, всегда выявляет существенные искажения при их наличии. Искажения могут быть результатом недобросовестных действий или ошибок и считаются существенными, если можно обоснованно предположить, что в отдельности или в совокупности они могут повлиять на экономические решения пользователей, принимаемые на основе этой финансовой отчетности.

В рамках аудита, проводимого в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 56-З «Об аудиторской деятельности» (с последующими изменениями и дополнениями) и национальных правил аудиторской деятельности, действующими в Республике Беларусь, и Международными стандартами аудита, мы применяем профессиональное суждение и сохраняем профессиональный скептицизм на протяжении всего аудита. Кроме того мы выполняем следующее:

- выявляем и оцениваем риски существенного искажения финансовой отчетности вследствие недобросовестных действий или ошибок; разрабатываем и проводим аудиторские процедуры в ответ на эти риски; получаем аудиторские доказательства, являющиеся достаточными и надлежащими, чтобы служить основой для нашего аудиторского мнения. Риск необнаружения существенного искажения в результате недобросовестных действий выше, чем риск необнаружения существенного искажения в результате ошибки, так как недобросовестные действия могут включать сговор, подлог, умышленный пропуск, искаженное представление информации или действия в обход системы внутреннего контроля;
- получаем понимание системы внутреннего контроля, имеющей значение для аудита, с целью разработки аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам, но не с целью выражения аудиторского мнения об эффективности системы внутреннего контроля Банка;
- оцениваем надлежащий характер применяемой учетной политики и обоснованность бухгалтерских оценок и соответствующего раскрытия информации, подготовленного руководством;
- делаем вывод о правомерности применения руководством допущения о непрерывности деятельности, а на основании полученных аудиторских доказательств – вывод о том, имеется ли существенная неопределенность в связи с событиями или условиями, в результате которых могут возникнуть значительные сомнения в способности Банка продолжать непрерывно свою деятельность. Если мы приходим к выводу о наличии существенной неопределенности, мы должны привлечь внимание в нашем аудиторском заключении к соответствующему раскрытию информации в финансовой отчетности или, если такое раскрытие информации является ненадлежащим, модифицировать наше аудиторское мнение. Наши выводы основаны на аудиторских доказательствах, полученных до даты нашего аудиторского заключения. Однако будущие события или условия могут привести к тому, что Банк утратит способность продолжать непрерывно свою деятельность;
- проводим оценку представления финансовой отчетности в целом, ее структуры и содержания, включая раскрытие информации, а также того, представляет ли финансовая отчетность лежащие в ее основе операции и события так, чтобы было обеспечено их достоверное представление.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, доводя до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявили в процессе аудита.

Мы также предоставляем лицам, отвечающим за корпоративное управление, заявление о том, что мы соблюдали все соответствующие этические требования в отношении независимости и информировали этих лиц обо всех взаимоотношениях и прочих вопросах, которые можно обоснованно считать оказывающими влияние на независимость аудиторов, а в необходимых случаях – о предпринятых действиях, направленных на устранение угроз, или мерах предосторожности.

Из тех вопросов, которые мы довели до сведения лиц, отвечающих за корпоративное управление, мы определяем вопросы, которые были наиболее значимыми для аудита финансовой отчетности за текущий период и, следовательно, являются ключевыми вопросами аудита. Мы описываем эти вопросы в нашем аудиторском заключении, кроме случаев, когда публичное раскрытие информации об этих вопросах запрещено законом или нормативным актом или когда в крайне редких случаях мы приходим к выводу о том, что информация о каком-либо вопросе не должна быть сообщена в нашем заключении, так как можно обоснованно предположить, что отрицательные последствия сообщения такой информации превысят общественную пользу от ее сообщения.

Ирина Верещагина
Руководитель задания

Татьяна Борисенко
Руководитель аудиторской группы

22 апреля 2022 года

Сведения об аудиторской организации:

Наименование:	Общество с ограниченной ответственностью «КПМГ», участник глобальной организации независимых фирм КПМГ, входящих в KPMG International Limited, частную английскую компанию с ответственностью, ограниченной гарантиями своих участников. ООО «КПМГ» является членом Аудиторской палаты – единого органа самоуправления аудиторских организаций и аудиторов – индивидуальных предпринимателей в Республике Беларусь
Место нахождения:	220012, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Платонова, д. 49, помещение 26-7.
Государственная регистрация:	Свидетельство о государственной регистрации выдано Минским горисполкомом на основании решения от 10.02.2011; регистрационный номер в ЕГР юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 191434140

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению Гомельского филиала РУП почтовой связи «Белпочта» (продавец) извещает о проведении 30 июня 2022 года открытого повторного аукциона со снижением цены на 50% по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС 20%, бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС 20 %, бел. руб.
1	**Грузопассажирский фургон – PEUGEOT PARTNER** (по бух. учету инв. № 504010069), **рег. № АЕ 7893-3,** VIN VF3GAWJYBAX516951, номер кузова Y39179000A0075071, 2010 г. в., цвет – синий, состояние – неудовлетворительное (повышенный расход масла и неустойчивая работа ДВС, присутствие сквозной коррозии на порогах и примыкания к ним всех дверей), пробег – 480 140 км. **Местонахождение:** г. Гомель, пр-т Речицкий, 9А	2 555,15	255,52
2	**Грузопассажирский фургон – UAZ 390995-360** (по бух. учету инв. № 504000004), **рег. № АІ 6174-3,** VIN XTT390995C0456056, номер рамы 374100C0477348, 2012 г. в., цвет – синий, состояние – неудовлетворительное (очаги коррозии кузова, рамы), пробег – 311 700 км. **Местонахождение:** г. Добруш, ул. Комарова, д. 5	1 709,75	170,98
3	**Легковой специальный седан – ГАЗ-31105** (по бух. учету инв. № 504180002), **рег. № 3577 АА-3,** VIN XTH31105041234745, номер кузова 31105040024365, 2004 г.в., цвет – ярко-желтый металлик, состояние – неудовлетворительное (неустойчивая работа ДВС, повышенный расход масла ДВС, течь сот радиатора охлаждения двигателя, рессоры изношены, имеют сильный прогиб без нагрузки, присутствие сквозной коррозии на порогах и примыкания к ним всех дверей), пробег – 428 406 км **Местонахождение:** г. Речица, ул. Советская, 66	814,26	81,43
4	**Грузопассажирский вагон (WAGON) – UAZ 3909** (по бух. учету инв. № 504000020), **рег. № АА 4706-3,** VIN XTT39090260460667, номер кузова 39090060103828, 2006 г. в., цвет – голубой, состояние – неудовлетворительное (повышенный расход масла ДВС, присутствие сквозной коррозии на задних арках, боковой двери, шум в подшипниках КПП, передачи включаются с затруднением, течь сальника полуоси заднего моста), пробег – 465 559 км. **Местонахождение:** г. Речица, ул. Советская, 66	936,30	93,63
5	**Грузопассажирский вагон (WAGON) – UAZ 390995 330** (по бух. учету инв. № 504000025), **рег. № АІ 3713-3,** номер VIN XTT39099580420373, номер кузова 390900B0201831, 2011 г. в., цвет – голубой, состояние – неудовлетворительное (повышенный расход масла ДВС, присутствие сквозной коррозии на задних арках, боковой двери, шум в подшипниках КПП, передачи включаются с затруднением, течь сальника полуоси заднего моста, требуется замена деталей подвески (шкворней)), пробег – 449 421 км. **Местонахождение:** г. Хойники, ул. Советская, 68	1 696,53	169,65
6	**Грузопассажирский фургон – УАЗ 39099 4** (по бух. учету инв. № 504010029), **рег. № АВ 2796-3,** номер VIN XTT39099480422175, номер кузова 39090070227512, 2007 г. в., цвет – голубой, состояние – неудовлетворительное (повышенный расход масла ДВС, подвергнут коррозии (сквозные отверстия днища и боковин), шум в подшипниках КПП, передачи включаются с затруднением, течь сальника полуоси заднего моста требуется, топливный бак подвержен коррозии, неоднократно ремонтирован при помощи холодной сварки, износ посадочных мест под шкворня в шаровых опорах, рулевых наконечников и резьбовых соединений тяг), пробег – 433 908 км. Местонахождение: г. Калинковичи, пл. Ленина, 3	1 333,54	133,35
7	**Грузопассажирский фургон – UAZ 390995** (по бух. учету инв. № 504000023), рег. № АІ 3106-3, номер VIN XTT390995B0419009, номер кузова 390900B0201147, 2011 г. в., цвет – голубой, состояние – неудовлетворительное (повышенный расход масла ДВС, подвергнут коррозии (сквозные отверстия днища и боковин), шум в подшипниках КПП, передачи включаются с затруднением, течь сальника полуоси заднего моста требуется, топливный бак подвержен коррозии, износ сателлитов дифференциала, повышенный шум во время движения, течь сальников ступицы, износ посадочных мест под шкворня в задних ступицах (очаги коррозии), износ посадочных мест под шкворня в задних ступицах (очаги коррозии тяг), пробег – 383 249 км Местонахождение: г. Калинковичи, пл. Ленина, 3	1 773,70	177,37
8	**Легковой специальный седан – SAMAND LX** (по бух. учету инв. № 504270006), рег. № 8323 ЕН-3, номер VIN Y3W2PSMLX9FNX0575, 2009 г. в., цвет – светло-серый металлик, состояние – неудовлетворительное (не исправен ДВС, не достаточное давление масла, чрезмерный износ вкладышей коленчатого вала, повышенный износ посадочных мест сальников рычагов подвески, очаги сквозной коррозии днища), пробег – 192 157 км. Местонахождение: г. Светлогорск, ул. Ленина, д. 34	1 393,94	139,39
9	**Грузопассажирский вагон (WAGON) – UAZ 390995-421** (по бух. учету инв. № 504000042), рег. № АК 4052-3, номер VIN XTT390995D0496969, номер кузова 374100D0418262, 2013 г. в., цвет – темно-зеленый, состояние – неудовлетворительное (ремонт электропроводки, перебои в ДВС, увеличенный расход масла, износ поршневых колец и гильз цилиндров, повышенное содержание вредных веществ в выхлопных газах, износ ведомого и ведущего дисков, подвергнут коррозии), пробег – 264 115 км. Местонахождение: г. Житковичи, ул. К. Маркса, 23	2 885,88	288,59
10	**Легковой специальный седан (SEDAN) – GAZ-31105** (по бух. учету инв. № 504180005), рег. № 5448 ІІ-3, номер VIN X9631105061332406, номер кузова 31105060112566, 2006 г.в., цвет – серебристый металлик, состояние – неудовлетворительное (неустойчивая работа ДВС, повышенный расход масла ДВС, течь сот радиатора охлаждения двигателя, повышенный износ посадочных мест сальников рычагов подвески, повышенный износ посадочных мест подшипников, износ первичного вала (люфт), очаги сквозной коррозии днища, коррозия нижних частей дверей автомобиля), пробег – 481 262 км. Местонахождение: г. Жлобин, ул. Урицкого, 41	763,98	76,40

Продавец: Гомельский филиал РУП «Белпочта», г. Гомель, ул. Советская, 8. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел.:** 8 (0232)79-68-24, 8 (044)744-12-52 – Авдейчик Евгений Григорьевич, ведущий инженер по транспорту Гомельского филиала РУП почтовой связи «Белпочта». **Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона. Для участия в аукционе необходимо:** 1) Оплатить задаток на расчетный счет **Гомельский филиал РУП «Белпочта»** (получатель – **Гомельский филиал РУП «Белпочта»**) р/с BY35 AKBB 3012 0210 2005 4310 0000 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, пр-т Дзержинского, 18, BIC AKBBBY2X, УНП 400395996, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления). 2) Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением документов, которые можно с 16 июня 2022 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. **Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 28 июня 2022 г. в 16.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три календарных дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того,** что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка кого-либо из участников торгов признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Продавцом** в течение **5 (пяти)** рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; возместить Организатору аукциона затраты за организацию и проведение торгов, затраты за публикацию в газете «Звязда» в течение **10 (десяти) рабочих дней** с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в течение **5 (пяти) календарных дней** с даты подписания договора. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. **Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах: организатора аукциона – www.gomeloblreklama.by, www.expert-usluga.by (раздел «Аукционы»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь – www.gki.gov.by(в разделе «ПРОДАЖА/АРЕНДА».** Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части); с Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 г. № 609. **Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 10.05.2022 г. № 89 (29711). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».**

Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232)23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029)651-22-19, 8 (029)126-66-62, 8 (044)599-18-16.

ГАЮЧАЯ КОНСКАЯ СІЛА

Радасць як лекі

У нашы дні жыхары гарадоў амаль не маюць зносін з прыродай, праводзячы вольны час анлайн. Яшчэ гадоў пятнаццаць таму медыкі ўпершыню адзначылі, што адчужэнне паміж чалавекам і прыродай — прычына псіхалагічных і фізічных праблем: ад апатыі і дэпрэсіі да цэлага шэрагу псіхасаматычных захворванняў. Зносіны з жывёламі здольны аднавіць здароўе ў вельмі многіх выпадках, стабілізаваць стан нават пры цяжкіх хранічных захворваннях. А іпатэрапія — адзін з найбольш дзейсных напрамкаў рэабілітацыі, дзе ў якасці дактароў выступаюць меншыя браты чалавека.

— Конь дорыць перш за ўсё вялікую радасць, яркія станоўчыя эмоцыі. І менавіта на іх шмат у чым заснаваны тэрапеўтычны эфект, — кажа Кацярына. — Напрыклад, калі гаворка ідзе аб лагапедычных праблемах і затрымцы развіцця мовы.

А ў цэлым іпатэрапія здольная аднаўляць здароўе прыблізна ў 70% выпадкаў. Унікальнасць метаду — у гарманічным спалучэнні цялесна-арыентаваных і кагнітыўных прыёмаў уздзеяння на псіхіку. Лячэбная верхавая язда аказвае адначасова біямеханічнае і псіхалагічнае ўздзеянне на арганізм чалавека, умацоўваючы здароўе.

Пасля занятка Віталіна адпачывае на спіне Люсі.

Метад рэабілітацыі з дапамогай адаптыўнай верхавой язды быў адкрыты ў Францыі напрыканцы XIX стагоддзя. На постсавецкай прасторы найбольш актыўна развіваецца іпатэрапія ў Грузіі — там пры медыцынскім універсітэце працуе кафедра лячэбнай верхавой язды. У нашай краіне гэты рэабілітацыйны кірунак робіць толькі першыя крокі. Пры тым, што патрэба ў ім велізарная — у Кацярыны і Люсі распісаны ўсе працоўныя дні, і часам даводзіцца працаваць нават у выхадныя.

«Такім дзецям даводзіцца працаваць у сто разоў больш, чым здаровым людзям, каб чагосьці дасягнуць. І я хачу навучыць іх змагацца за сябе, верыць у сябе, ставіць мэты і дасягаць іх».

— У інструктараў па іпатэрапіі таксама ёсць свая спецыялізацыя, — тлумачыць Кацярына. — Наш цэнтр у асноўным займаецца парушэннямі работы апорна-рухальнага апарату. Ёсць, напрыклад, іпатэрапеўты, якія працуюць з дзецьмі з аўтызмам, адставаннем у развіцці, лагапедычнымі праблемамі. Усё гэта асобныя спецыялізацыі, якія патрабуюць асаблівых навыкаў і ведаў. На жаль, у нас пакуль такіх спецыялістаў няма. А, між тым, яны патрэбныя. Вельмі хацелася б, каб іпатэрапія ў Беларусі развівалася і мела розную накіраванасць.

Пакуль спецыялістаў у галіне іпатэрапіі няшмат нават у Ратамцы, найбуйнейшым у краіне коннаспартыўным цэнтры. У Рэспубліцы Беларусь іх не рыхтуюць. Затое можна навучыцца на практыцы. У Кацярыны ёсць вучань, які скончыў Беларускі дзяржаўны універсітэт фізічнай культуры, факультэт «Лячэбная фізічная культура і фізічная культура дашкольнікаў».

— Гэта вельмі таленавіты хлопец, ён выдатна ладзіць з дзецьмі. Пакуль самастойна не працуе, але, упэўненая, хутка зможа займацца з пацыентамі і сам. Я заўсёды кажу: калі вам цікавая іпатэрапія, прыходзьце. Усё пакажу і раскажу, усяму навучу ў ходзе практычнай працы, — дадае Кацярына.

Медыцынская адукацыя — неабавязковая ўмова для работы інструктарам па іпатэрапіі. Як і дасягненні ў канным спорце. Важней умення ладзіць з дзецьмі і жывёламі, дабрыня, цвёрдасць характару, каб настаяць на практыкаванні, калі дзіця або дарослы не можа ці не хоча прымусіць сябе, і псіхалагічная гнуткасць, каб падбадзёрыць і перакананць.

Для самой Кацярыны коні былі дзіцячай марай.

— Я займалася конным спортам у дзяцінстве, але калі давялося выбіраць паміж музыкай і спортам, бацькі выбралі музыку. Дзяцей тады пытацца было не прынята. Я выраслa і вярнулася да коней — спачатку як памочнік інструктара, потым стала працаваць сама. Прыйшла да ўсведамлення неабходнасці атрымаць не толькі практычны вопыт, але і тэарэтычную базу. На веды прыйшлося ехаць у Маскву, дзе я скончыла курс па іпатэрапіі. У Расіі гэты кірунак больш развіты — ёсць цэлыя рэабілітацыйныя цэнтры, вядзецца сур'ёзная падрыхтоўка спецыялістаў. Я вельмі сладзяюсь, што дадзеная сфера будзе развівацца і ў Беларусі. Бо іпатэрапія можа дапамагчы вельмі многім, на здольная справіцца з шырокім спектрам праблем: ад паляпшэння стану дзіцяці з ДЦП да кардыялагічных захворванняў, ад рэабілітацыі пасля траўмаў пазваночніка і аднаўлення пасля інсульту да лячэння бясплоддзя.

— А ў Сібіры з дапамогай іпатэрапіі вылечваюць туберкулёз 1-й і 2-й стадыі. Чалавека садзяць на каня і мяняюць тэмп яго руху: рысь, галоп, крок. У адпаведнасці з гэтым змяняецца і дыханне чалавека, актыўна вентылююцца лёгкія, і хвароба адступае.

Глеб упэўнена трымаецца на кані. У дзяцей з асаблівасцямі развіцця існуюць парушэнні асваення прасторы, але на кані дзіцяці гэта пад сілу.

«Прыдатны характар»

Люся мерна крочыць па полі, на яе спіне — худзенькая, усмешлівая Віталіна. У дзяўчынкі — ДЦП, ёй восем гадоў, сем з іх яна пацыент Кацярыны.

— Іпатэрапію і спецыяліста Кацярыну нам парэкамендавалі. Ужо не ўспомню, ці то ўрач у паліклініцы, ці то іншыя бацькі дзяцей з ДЦП, — кажа Вадзім, тата Віталіны. — Займаемся зімой і летам, у любое надвор'е. Эфект аднятканы, вядома, ёсць. Калі з дзецьмі з нашым дыягназам не займацца, іх скручвае, мышцы становяцца «драўляныя». А ў нас мышцы працуюць, дзіця расслабленае, не замыкаецца ў сабе, адкрытае да зносін з людзьмі.

Віталіне не надта хочацца 50 разоў качаць прэс (хай і на спіне ў каня), і ва ўзнагароду за старанне дарослыя абяцаюць ёй марожанае. Люся цярпліва чакае, пакуль Віталіна выканае практыкаванне.

— Коні для іпатэрапіі выкарыстоўваюцца невысокія, лепш за ўсё падыходзяць запражныя пароды. Напрыклад, беларуская запражная (гэта наша Люся), тарыйская запражная — яна крыху вышэйшая. Каня падбіраюць зыходзячы з задачы. Напрыклад, калі пацыент — дарослы мужчына (у нас былі такія хлопцы, іх прывозілі мамы і жонкі на рэабілітацыю пасля інсульту), конь павінен быць дастаткова магутны, каб трымаць яго. Люся ж у асноўным працуе з дзецьмі.

Але самае галоўнае, кажа Кацярына, каб у каня быў прыдатны характар. Ён павінен быць не палахлівы, спакойны, добры і адапцыўны да любой сітуацыі. Бо на яго спіне пацыент робіць розныя практыкаванні, закідвае ногі на круп, качае прэс. Сеанс іпатэрапіі — гэта не верхавая прагулка, а паўнавартасныя заняткі ЛФК.

— Спартыўныя коні больш далікатныя. Яны могуць нервова зрэагаваць на новы прадмет на полі, спалохацца ручая, калі раней яго ў гэтым месцы не было. Наша Люся па характары флегматык, — усміхаецца Кацярына. — Яна не рэагуе на шум, нічога не баіцца і цалкам даверае чалавеку.

Пакуль спецыялістаў у галіне іпатэрапіі няшмат нават у Ратамцы, найбуйнейшым у краіне коннаспартыўным цэнтры. У Рэспубліцы Беларусь іх не рыхтуюць. Затое можна навучыцца на практыцы.

У ідэале на сеансе іпатэрапіі неабходныя інструктар і памочнік інструктара. Але ў ролі памочніка інструктара часта выступаюць бацькі маленькіх пацыентаў або сваякі, якія суправаджаюць дарослага.

— Хоць з маленькімі дзецьмі ўсё ж лепш працаваць без бацькоў, — удакладняе Кацярына. — Калі мы ставім сабе сур'ёзныя задачы, дзіця павінна старацца. А з бацькамі малыя расслабляюцца, капрызяць, выбіраюць, якое практыкаванне рабіць, а якое — «не хочацца». Але са мной гэта не праходзіць: мы заўсёды даводзім справу да канца і выконваем вызначаную праграму.

Кацярына распавядае, што важныя бесперапыннасць і рэгулярнасць — мінімум два сеансы на тыдзень — і не спыняцца на дасягнутым. Тады будзе вынік.

Паверыць у сябе

Механізм уздзеяння іпатэрапіі на арганізм шматпланавы і складаны.

— Конь качае вершніка адразу ў трох кірунках: налева-направа, уверх-уніз і наперад-назад. За кошт руху каня прапрацоўваюцца ўсе мышцы вершніка ад галавы да пятак, умацоўваюцца косці, актывізуецца кровазварот. Актыўна заграваюцца органы малога таза — адсюль эфект лячэння бясплоддзя.

Суразмоўніца кажа, што ўжо ёсць малыя, якія з'явіліся на свет дзякуючы іх з Люсяй працы. І часам гэта не мэта тэрапіі, а «пабочны эфект».

— Адна наша клієнтка прыходзіла на заняткі з сынам — у яго ДЦП. Яна марыла стаць мамай ізноў, але ёй не ўдавалася. Для адаптацыі мы спачатку саджаем на каня дзяцей разам з кімсьці з бацькоў. Пайгода яна пакаталася з сынам і змагла зацяжарыць.

Да таго ж тэмпературна цела каня на паўтара градуса вышэйшае, чым у людзей. Рух, ціпло, станоўчыя эмоцыі запускаюць рэабілітацыйны працэс.

— І, зразумела, вельмі важная праца інструктара. Мы не проста павінны навучыць дзіця нешта рабіць на кані. Важна, каб яно змагло перанесці гэтыя навыкі ў паўсядзённае жыццё.

З Глебам трэніроўка пачынаецца з хуткай язды — яна дапамагае расслабіць мышцы. Мама Глеба, Дар'я, распавядае, што пра іпатэрапію таксама даведалася дзякуючы «сарафаннаму радыё». Яна кажа, што займаецца Глеб ужо восем гадоў і дасягнуты пэўныя вынікі.

— Кожнае становішча вершніка на кані ўключае пэўныя групы мышцаў, а для дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі запускае працэсы, якія яны не могуць ажыццявіць самастойна, — тлумачыць Кацярына.

Калі вершнік сядзіць на кані прама, мышцы падчас хады каня паўтараюць яго рухі. Калі садзіцца «задам наперад» — косці і мышцы працуюць так, нібы ён ідзе спінай наперад, садзіцца бокам — імітуе бакавы від руху, кладзецца на круп — мышцы асвойваюць уменне поўзаць. Патрабуецца мноства паўтораў, каб у мозгу сфарміраваліся адпаведныя нейронныя сувязі. А потым дзіця, што раней не хадзіла, паступам робіць першыя крокі, іншыя дзеці з прыроджанымі парушэннямі работы апорна-рухальнай сістэмы пачынаюць выконваць рухі больш дакладна і ўпэўнена.

— У дзяцей з асаблівасцямі развіцця існуюць парушэнні асваення прасторы, — гаворыць Кацярына. — Але на кані дзіцяці прасцей асвоіць прастору. Дзіця лёгка перамяшчаецца ў любы бок, прадметы рухаюцца адносна яго, гукі аддаляюцца і набліжаюцца, што важна для развіцця мозгу. Мы запускаем нейронныя працэсы — і гэта станоўча адбіваецца як на фізічным, так і на інтэлектуальным развіцці дзяцей. У здаровага чалавека мозг аддае загады цалу. Мы ідзём «з канца ланцужка» — праз рухі мышцаў і становішча цела вучым мозг аддаваць адпаведныя загады. Гэта доўгі шлях, але ён прыводзіць да выніку. Таму так важна займацца рэгулярна. Калі нешта пачынае атрымлівацца — пераходзім на наступны этап.

Кацярына паказвае, што Люся дазваляе нават тузаць сябе за хвост.

Але самае галоўнае, у чым бачыць сваю задачу Кацярына, — дапамагчы дзіцяці паверыць у сябе.

— Важна, каб нашы дзеці навучыліся жыць поўным жыццём. Часам іх не прымае грамадства, ад іх адварочваюцца аднагодкі, яны рана ўсведамляюць, што нарадзіліся асаблівымі. Я вельмі хацела б, каб яны здолелі змяніць меркаванне грамадства. Такім дзецям даводзіцца працаваць у сто разоў больш, чым здаровым людзям, каб чагосьці дасягнуць. І я хачу навучыць іх змагацца за сябе, верыць у сябе, ставіць мэты і дасягаць іх. Тады яны будуць жыць нармальным жыццём, у іх будуць прафесіі і зносіны, дасягненні і здзяйсненні. Нягледзячы на чымсьці яны іншыя, але яны будуць смела глядзець усім у вочы. Бо яны такія ж людзі, як усе астатнія, а ў чымсьці, можа быць, нават лепшыя — смялейшыя і мацнейшыя. Яны вартыя самапавагі і самарэалізацыі. Да гэтай мэты мы і ідзём з кожным з іх.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ, фота аўтара.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Крынічка

Самая любімая расліна большасці агародніка, безумоўна, — тамат. Усе мы саджаем памідораў шмат, эксперыментуючы з сартамі і спосабамі іх нарыхтоўкі на зіму. Але апроч «гармоны шчасця», таматы прыносяць агародніку і нямала праблем.

Ведучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

ХТО ВІНАВАТЫ І ШТО РАБІЦЬ

Што рабіць, калі ў памідораў лісты скручваюцца «лодачкай» і кусты пачынаюць чэзнуць? Прычын узнікнення гэтага можа быць некалькі.

1. НАДВОР'Е. Таматы адчуваюць сябе аптымальна камфортна толькі ва ўмовах умеранага клімату. Недахоп цяпла і, наадварот, яго празмернасць могуць стаць прычынай скручвання лістоты.

• Калі лета выдалася прахалодным, паклапаціцеся пра лёгкую хованку кустоў, напрыклад з тонкага спанбонду.

• Калі тэмпература павятра часта падымаецца вышэй за 35 °С, распрабуйце прыцяніць расліны, якія знаходзяцца ў адкрытым грунце.

• Цяпліцы неабходна штодня добра праветрываць.

2. НЕДАХОП ВІЛЬГАЦІ. У цёплае надвор'е памідоры любяць багаты паліў. Калі яго недастаткова, глеба пад кустамі пачынае трэскацца, а карані — рвацца. У гэтым выпадку сітуацыю са скручваннем пагоршыць недахоп мікраэлементаў.

Тут варта старанна прарыхліць, а затым замульчыраваць глебу, а лістоту (у вячэрні час!) апырскаць прэпаратамі з утрыманнем мікраэлементаў.

3. ПРАЗМЕРНАСЦЬ ВІЛЬГАЦІ. Калі лета выдалася дажджлівае, паліваць дадаткова памідоры не трэба. Магчыма, неабходна абараніць іх і ад празмернага «прыроднага паліявання», збудаваўшы часовыя каркасныя хованкі.

4. БУЛЬБЯНАЯ ТЛЯ. Няўзброеным вокам заўважыць яе складана, але, прыглядзеўшыся больш уважліва, — атрымаецца.

Кусты можна выратаваць з дапамогай любога прэпарату ад калорадскага жука, але самі пашкоджаныя лісты ў любым выпадку адпадуць. Перажываць не варта — на вылечанай расліне вельмі хутка з'явяцца новыя лісточкі!

5. ВЫНІК НЯПРАВІЛЬНАГА ПАСЫНКАВАННЯ. Калі занадта захапіцца працэдурай, можна выдаліць замнога мацак пасынкаў. Расліна ў гэтым выпадку, як чалавек, адчувае моцны стрэс. Таму пасынкаваць лепш у некалькі этапаў.

6. ПРАЗМЕРНАСЦЬ АЗОТНЫХ УГНАЕННЯЎ. Выпраўіць сітуацыю можна «супрацьвагай» у выглядзе фосфарна-калійных «сняданкаў». Але лепш, вядома, выкарыстоўваць добрае ўгнаенне, пажадана з поўным камплексам пажыўных рэчываў.

7. БАКТЭРЫЁЗ. Заражанным гэтым захворваннем можа быць само насенне таматаў. Лячэнню пры такім «дыягназе», на жаль, не ўсё паддаецца. Неабходна проста пазбавіцца хворых кустоў і, калі дазваляюць тэрміны, замяніць іх на здаровыя.

РАЗМНАЖЭННЕ ФАРЗІЦЫІ ЗЯЛЁНЫМІ ЧАРАНКАМІ ЛЕТАМ

Пасля цвіцення расліны з яе зразаюць маладыя парасткі, якім не больш чым год. Гэтыя галінкі павінны быць зялёныя ці толькі пачынаць набываць драўняную структуру. На кары ў іх будзе выяўляцца дробны кропкавы малюнак.

Занадта тоўстыя асобнікі лепш не браць, інакш працэс укаранення зацягнецца. Аддзяляць часткі расліны трэба разам з «пятачкай».

Тэхніка пасадкі вегетатыўных чаранкоў не адрозніваецца ад вясновай. Іх высаджваюць як у кантэйнеры, так і ў адкрыты грунт.

Аднак ва ўсіх выпадках неабходна:

• накрываць парасткі слоікам або плёнкай;

• рэгулярна паліваць, каб зямля заставалася вільготнай;

• зацяняць спецыяльнай хованкай.

Даўжыня чаранкоў складае 15 см. На вышыні 1,5—2 см ад верхніх вузлоў робяць роўны зрэз. Усе ніжнія лісты абрываюць, а два верхнія кароцяць напалову.

Праз месяц на гэтых мініцюрных высадках сфарміруюцца паўнавартасныя карані. Разам з земляным камяком вегетатыўныя парасткі выкопваюць і перасаджваюць на клумбу. А некаторыя садоўнікі гэтую працэдуру пакідаюць на наступны год.

Даты Падзеі Людзі

16 ЧЭРВЕНЯ

У краіне

1832 год — нарадзіўся Мікалай Мацвеевіч Турбін, беларускі і расійскі археолаг, правадзейсны член Маскоўскага археалагічнага таварыства. Даследаваў курганы ў Быхаўскім, Мсціслаўскім, Аршанскім паветах. Праводзіў раскопкі ў Заслаўі. Арганізатар і першы старшыня Маскоўскага нумізматычнага таварыства, з 1913-га — ганаровы член Таварыства вывучэння Магілёўскай губерніі. Удзельнік першага Міжнароднага археалагічнага з'езда (1912).

1912 год — нарадзіўся Антон Лаўрэнцьевіч Амбросаў, беларускі вучоны, член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар біялагічных навук, прафесар. Асноўныя работы па пытаннях павышэння ўстойлівасці бульбы да вірусных хвароб. Распрацаваў і прапанаваў сістэму мераприемстваў па аздараўленні насеннага матэрыялу бульбы. Аўтар больш за 220 навуковых прац, у тым ліку пяці манаграфій. Мае шэсць аўтарскіх пасведчанняў на вынаходніцтвы. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1974).

1937 год — нарадзіўся Аўгусцін Лазаравіч Мілаванаў, акцёр, народны артыст Беларусі. Працаваў у Беларускім тэатры імя Якуба Коласа. З 1962-га — на сцэне Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы. Выканаўца драматычных і вострахарактарных роляў. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1988).

У свеце

1952 год — нарадзіўся Аляксандр Генадзьевіч Зайцаў, савецкі спартсмен, заслужаны майстар спорту (фігурнае катанне на каньках), алімпійскі чэмпіён (1976, 1980) у парным катанні з Ірынай Радніной, неаднаразовы чэмпіён свету, Еўропы, СССР.

1957 год — нарадзілася Аляксандра Барысаўна Марыніна (сапр. Марына Анатольеўна Аляксеева), расійскі юрыст-крымінолаг, аўтар папулярных дэтэктыўных раманаў і больш чым 30 навуковых прац па праблемах злачыннасці і правасуддзя.

Так гаварыў...

УЛАДЗІМІР КАРАТКЕВІЧ:

«Чалавек, які робіць крыўду іншаму, у рэшце рэшт крыўдзіць сябе».

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	4.37	21.44	17.07
Віцебск	4.18	21.42	17.24
Магілёў	4.27	21.34	17.07
Гомель	4.33	21.21	16.48
Гродна	4.54	21.57	17.03
Брэст	5.04	21.48	16.44

Месяц

Поўня 14 чэрвеня.
Месяц у сузор'і Казярога.

Імяніны

Пр. *Паўлы, Дзмітрыя, Дзяніса, Іпата, Лук'яна, Паўла, Юльяна.*
К. *Аліны, Анэты, Юстыны, Францішка, Яна.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

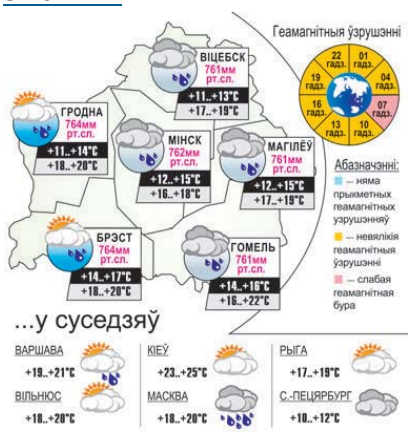

УСМІХНЕМСЯ

Кэшбэк у СССР быў. Ён называўся збор і здача пустых бутэлек...

Для ўмацавання здароўя лепш купацца не зімой у палонцы, а круглы год у раскошы.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА. ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
для зваротаў: zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, праспект Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 1499.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 15 чэрвеня 2022 года.